

૭૮૬

મૃગીધાર.

અથવા

હરણ હરણી સંવાદ.

એટલે

શુકરવારી બીજનું મહાત્મ્ય.

લેખક,

સૈયદ, બાવા સાહેબ અહમદઅલી. ખાકી.

મું ' પીરાણા. '

પ્રકાશક,

સૈયદ, બાવા સાહેબ અહમદઅલી. ખાકી.

મું ' પીરાણા. '

કિંમત છે આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૦૬

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ મૃગાદિધા ૨

વિષય ૬-૪

૭૮૬

મૃગોદ્ધાર.

અથવા

હરણ હરણી સંવાદ.

એટલે

શુકરવારી બીજનું મહાત્મ્ય.

લેખક અને પ્રકાશક,

સૈયદ, બાવા સાહેબ અહમદઅલી ખાકી.

મું 'પીરાણા.'

પ્રત ૫૦- આવૃત્તી ૧. સં. ૧૯૭૫. સ. ૧૯૧૯.

કિંમત છા આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
ગુજરાતી કોપીઅર્થ-સંગ્રહ
૧૨૦૬

આ પુસ્તકના સર્વ હક ક્ષેત્રકે સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ માં એક્ટ્રે
સુજ્ઞ રજીસ્ટ્રર કરાવી પોતાને સ્પષ્ટિત રાખ્યા છે. રજા
વગર કોઇએ છાપવી, છપાવવી, કે વેચવી નહિ.

અહમદાબાદ-પીરમશાહ રોડ ઉપર આવેલા ધી નિર્મળ પ્રીન્ટીંગ
પ્રેસમાં, લાલુભાઇ ધવરનાથ ત્રિવેદીએ છાપ્યું.

પ્રસ્તાવના.

૭૮૬

યા અલીમદદ.

સર્વ સુજ્ઞ પાઠક વિશેને વિવ્રતી કરું છું કે, આ પુસ્તકમાં સર્વ વૃણન સત્પંથનાં શુકરવારી ખીજનાં વ્રતના મહાતમ્યનો છે. તેમાં કોધનો ફળ, અને કોધ ભૂલથી પણ ઉત્તમ ભક્તોને કેવી રીતે ખરાબ કરી નાંખે છે, તેનો ચિત્ર દેખાડેલું છે. તેમજ ભોળપણમાં એક ખીજની કુમક સત્ય ભાવે કરવાથી, ધર્મી પણ ધર્મથી કેમ ગડબડી પડે છે. તેનો આબેહુબ ચિત્ર આપ્યું છે. તે સાથેજ અભણથી થયેલા પાપોનું પ્રાશ્નિત થયાથી કેવા નસ્ટ થઈ જાય છે, ને સાચા ભક્તો ઉત્તમ ગતીને કેમ પામે છે, તે પણ પુરણ રીતે દેખાડવામાં આવ્યું છે.

તેથી તે સર્વ વાતનો ખુલાશો પ્રસ્તાવનાં દ્વારા થયે હોય તો વાંચક બર્ગને સુગમ થાય. તેથી તેની લગતી જરૂર પડતી હકીકત ટૂંકમાં પ્રસ્તાવનામાં દોરી છે. નહિ તો આ પુસ્તક અચિત્રનું વારતારૂપે લખેલું હોવાથી, પ્રસ્તાવનાની ઝાઝી જરૂર હતી નહિ. કેમકે વાર્તાજ પોતાનો ખુલાશો પોતે કરી આપતી આગળ વધે છે. પણ સુજ્ઞ વિષયોની ઝાઝી પ્રસ્તાવનામાં કરવું

ઉચિત્ત ધારીને, સેજ ઇસારો પ્રસ્તાવના નાં લાંબાએ તેથી ઉપર કર્યો છે.

આ પુસ્તકમાંની વાર્તાની મુખ્ય નાયીકા હરણી બની પછીથી હરણુ ભાગ લેછે ? ખરૂં જોતા મુળ નાયક પારાધી હોય છે. પણ મૃગ કુટુંબનો ઓદ્ધાર પ્રથમ થાય છે. તેથી પુસ્તકનું નામ ‘મૃગોદ્ધાર’ અથવા ‘હરણુ હરણી સંવાદ’ રાખેલો છે. આ વિષયમાં અગત્યની વિશેષતા તો એ છે કે, મૃગો પશુ યોનીમાંજ મુક્ષપણને પામે છે. તેજ કારણે તે નામ આપવું મને યોગ્ય લાગ્યું પુસ્તકમાં સર્વ ઠેકાણે શુકરવારી બીજનાં વ્રતનો મહાત્મ્ય વૃણવેલો હોવાથી, અર્થરૂપે ‘શુકરવારી બીજનું મહાત્મ્ય’ લખવું ઠીક લાગ્યું છે. એકંદર રીતે મારી કલ્પનાં શક્તિએ એ નાંમો ગોઠવવામાં મારાથી કંઈ અતિશયોક્તી થઈ હોય એમ હું ધારતો નથી. તેથી પાઠક ગણ પણ તે પ્રમાણે માન્ય કરશે, એવી આશા છે.

અન્ય પુસ્તકોની પેઠે પ્રસ્તાવનાનો વિસ્તાર વધી નાં બાંધે તેથી, મેં ટુંકમાં સમજણ પડે તેવી યુક્તિએ સેજ સમજ આપી પ્રસ્તાવનાં ટુંકમાંજ પતાવી લીધી છે. જેથી વાંચકોનો અમુલ્ય અવશર નહિ રોકાયે વળી અરજ કરું છું કે, આ લેખમાં રહેલી ભૂલોની દરગુજર કરી માફી આપશો, તેમ ભૂલને સુધારી વાંચી મને તે વિષેની ખબર આપશો કે, ફરી ભૂલ બીજી આવૃત્તિમાં સુધરે. તેવા પુન્ય ભાગ લેવા ઉમંગી થાશો હાલ એજ.

સંવત ૧૯૭૫ નાં પોસ સુદી ૧૨ નો
વાર મંગળ, મકરશકાંતનાં દિવસે.

લી૦ સુભેચ્છક,
‘ખાકી.’

યા અલીમદદ.

અનુક્રમણિકા.

વિષય.	પૃષ્ઠ.
મંગલાચરણ	૧
કથા પ્રારંભ	૫
પૂર્વ ભવ વિસ્તાર	૯
અધોગતિનું મૂળ	૧૨
કર્મનું ફળ...	૧૫
પૂર્વનાં સંચિત	૧૬
વ્રતની શરવાત	૧૭
પીરનો પ્રતાપ.	૧૮
પ્રેમનો પ્રભાવ	૧૮
જેઠી વાણ...	૧૯
પારાધીની સેવના.	૨૦
પ્રથમ હરણી પ્રવેશ	૨૧
આપ વેદના	૨૨
પાપનો પ્રદેશ	૨૫
પારાધીની અંતરદષ્ટિ...	૨૭
બીજી હરણીનું આગમન...	૨૯
હિતમ, મદ્દમ, એધાણ	૨૯

વિષય.					પૃષ્ઠ.
હિમ્મત ને સૂઝ	૩૪
મૃગ પ્રવેશ	૩૪
પુન્ય પાપ સમિક્ષા	૩૫
સંબાદ પ્રારંભ	૪૦
ઓત્તમ લક્ષણ	૪૧
મદ્દમ લક્ષણ	૪૧
ચતુર લક્ષણ	૪૧
મૂર્ખ લક્ષણ	૪૨
બેગી લક્ષણ	૪૩
બોગી લક્ષણ	૪૩
સુખી લક્ષણ	૪૪
દુઃખી લક્ષણ	૪૪
ઉદ્યમી લક્ષણ	૪૬
આળસુ લક્ષણ	૪૬
ધર્મી લક્ષણ	૪૭
પાપી લક્ષણ	૪૮
શરાનાં લક્ષણ	૪૯
કાહેર લક્ષણ	૫૦
મીઠું કોણ ?	૫૧
કડવું કોણ ?	૫૨
સાંધનાં લક્ષણ	૫૩
ધુતારાનાં લક્ષણ	૫૪

વિષય.	પૃષ્ઠ.
પુજાનું મહાત્મ્ય ...	૫૫
પશુ યોનીમાં દેવગુણ વિચાર...	૫૭
પારાધીનો પૂર્વ વિસ્તાર ...	૬૨
પીર આચાર...	૬૪
પારાધીને સ્નાન ...	૬૫
ગુરુની દયા ...	૬૬
પારાધીનો પસ્તાવો ...	૬૮
પારાધી વિલાપ ...	૬૯
પારાધીનું ધર ...	૭૩
સ્ત્રીના ગુણ ...	૭૮
પારાધીનો પીતા ને હરણી...	૭૯
પીરનો દરબાર ...	૮૧
મૃગોદ્ધાર...	૮૨
પારાધીની દશા ...	૮૫
પૂર્ણતા ...	૯૦

કુટુંબ પદો.

પદ ૧. ગરબી બીજનું મહાત્મ્ય ...	૯૧
પદ ૨. ગજલ શ્રી પીર હમામશાહ સાહેબની ...	૯૧
પદ ૩. ગજલ શ્રી અશ્વરદ્શાહ સાહેબની ...	૯૨
પદ ૪. ગજલ ...	૯૨
પદ ૫. પ્રભાત અહંકારીના લક્ષણો ...	૯૩

અર્પણ પત્રિકા.

૭૮૬

યા અલીમદ્દ.

પરમ પૂજ્ય દીન બન્ધુ દેવ, આદિ અનાદિ ભક્ત ઓદ્ધારક શ્રીમદ્ભામ ગુરુરૂપે નર નાથ શ્રી સૈયદ પીર હમામ સમ્મત પ્રેમી સાહેબની પવિત્ર આત્માની સેવામાં આ લઘુ લેખ અર્પણ કરવા આશા ધારી હાજર થાઉં છું, તે સેવા સ્વિકારવા કૃપાવત્ થશે.

આપનાં અથાગ પવિત્ર ગુણો જગ જાહેર છે. આપે જગત ઉપર મહાન ઉપકારો કરી સકળ જગતને આપની રૂણી કરી મૂકેલ છે. આપે અનેક કષ્ટો સહી સત્પંથનો ઓદ્ધાર પૂરણ રીતે કર્યો છે. સત્પંથ આપનાંજ પુન્ય પ્રતાપે યશસ્વી નિવડ્યો છે. આ દાસને પણ અપેજ આ કામમાં પ્રેરો પૂરણ મદતે આ મંથ દોરાઓ છે, તેથી તે આપનીજ કૃપા પ્રસાદી હોવાથી આપનીજ સેવામાં અર્પણ કરવું યોગ્ય ધાર્યું છે. એટલે આપનું આપનેજ અર્પું. તેમાં સેવકનો સેવા ભાવ શાન્ત થાય છે. અને આપ સઘનાં દયાળુ હોજ, તેથી સેવકનાં અગાધ સામું ન જોતાં સેવામાં સ્વિકારશે, એવી આશા શાન્ત થાય છે. એવી મુદ્દ પણ મારી આપની દયા, તે પ્રેમીનાં પ્રતાપેજ થઈ છે. એજ અરજ.

લી. આપના ચરણ કમળની સેવાનો હમ્મેદવાર,

‘ખાકી’ આપની વૈંશમાં જન્મેલો દાસ.

સૈયદ ખાવાસાહેબ અહમદઅલી ના હેજંદા સ્વિકારશે.

૭૮૬

યા અલીમદદ.

મૃગોદ્ધાર.

મંગળાચરણ.

રાગ સામેરી. સાખીની અલતી.

પ્રથમ નમુ ગુરુ દેવને, સત્ય સહાયક જેહ;
નર નાથને ઓળખાવિયા, જે આદ નિરંજન તેહ. ૧
અન્નંત ગુણી નર નાથજી, નિરંજન રૂપે નુર;
અરબ દેશે આબીયા, શોળ કળા ભરપુર. ૨
ગુણ અગણિતે એ ભર્યા, કહેતાં નાવે પાર;
સહાયકારી ત્રિલોચન ધણી, છું શરણે કિર્તાર. ૩
જગત મુખ ઉપજાવવા, કરવા શાન્તીનું રાજ;

- પ્રગટયા બ્રહ્મશિરોમણી, નખીમહુમ્મદ મહારાજ. ૪
- કળી વારે બ્રહ્મ રૂપમાં, સત્ય પ્રચારક રાયે;
કૃપા કરો કરુણાનિધી, અંથ તો પુરણ થાએ. ૫
- જ્ઞાનબળ નહિ મુજમાં, તુજ કૃપાની આશ;
આપ સહાયે આદ્યું, હવે રૂપ કરો પ્રકાશ. ૬
- પિંગળ પાઠ નથી જાણતો, એક જાણું તમ નામ;
તે આધારે આદ્યું, તમે સારો મારાં કામ. ૭
- જગ્ તારણ છે જાગતા, દુર્જન દેશે આળ;
મદદ કરોને માવજી, ટાળો આળ પંપાળ. ૮
- કઠણ આ કળીકાળમાં, નખીમહુમ્મદનાં વીર;
સત્પંથને સર્જવવા, દેવા ધારી ધીર. ૯
- પ્રેમે પોતે પ્રગટયા, નખીની કરવા સહાય;
જુગે જુગે જાહેર હતા, જુગપતી જગરાએ. ૧૦
- અલી નામ આનંદ ભર્યું, આ અન્સર મહારાજ;
ટાણે ટાણે ત્રીઠીયા, સૌ નખિનાં સાર્યાં કાજ. ૧૧
- આદ અન્ત લગી એક છે, એક અનેક રૂપે નુર;
અજ્ઞાની જે આંધળા, તે સૌ પડીયા દૂર. ૧૨
- શરણે પડ્યો હું તમ તણે, રાખો મારી લાજ;
કઠણ વેળાનાં કાળમાં, બાંહે ગ્રહો મહારાજ. ૧૩
- નખી નુર આલે રહ્યું, અલી આલે ભરપુર;
તે રૂપે શમ્ભસ શોભીયા, પીર ઈમામ હજુર. ૧૪

- ભારથ લોભ ભરી શાન્તિએ, બેઉ કળાનાં ધીર;
સત્યનો સૂર્ય જગમગ્યો, મુલ્તાન વાશી પીર. ૧૫
- બાળ જીવાડ્યો રાયનો, સૂર્ય ઉતાર્યો લોભ;
કર્ચા ઉપકાર જગ ઉપરે, સત્યના સાચા સોભ. ૧૬
- ચોવીસ મુલકમાં રમત કરી, સત્પંથ પ્રચારક નાથ;
ચીજ મહા ચીજે પરવર્યા, બક્તના ઝાલ્યા હાથ. ૧૭
- જગત ઓશિંગળ તાહેરી, કર્યા અનેક ઉપકાર;
કામ કર્યા લોભી વિષે, કહેતાં ના આવે પાર. ૧૮
- એક કથા તે માહેલી, કહેવા ધરીયું હેત;
સહાય કરો શ્રી નાથજી, બળ ખુદી તું દેત. ૧૯
- વિન્તી સુણજે સ્યામજી, બાકી છે તુજ દાસ,
સહાય થાજે સમ્રથ ધણી, પૂરો મારી આશ. ૨૦
- નુરઅલી તે નરહરી, મહમ્મદશાહ દાતાર;
ગુજ દેશ શોભાવીયો, સત્પંથનાં સરદાર. ૨૧
- ભલી લોભ કુંવારકા, ભલો મળ્યો સંજોગ;
અંત અંશર ઓળખાવીયો, ટાળ્યા વ્યાધી રોગ. ૨૨
- અજ્ઞાન દ્વિતનું ટાળીને, આપ્યું અદ્વિત નુર;
સુખ સરિતાઓ ત્યાં વહી, વ્યાપ્યો આનંદ ઉર. ૨૩
- પીર ઇમામશાહ પ્રેમથી, પાવન કરવા દેશ;
લેહ ભરમનો ભાંગવા, આપતા મુદ્દ ઉપદેશ. ૨૪
- પીરાણે આપ પધારીયા, કરીયા ઉત્તમ કામ;
હિન્દુ મુસ્લિમોં લેજો, ફેાડી દીધો ઠામ. ૨૫

સહાય થજો ત્રિલોવન ધણી, વિવિ હમારા ટાલ;	
આ શંઘને ગુંથાવજો, પુણ્ય તણી જેમ માળ.	૨૬
ઈમામશાહ ઘેર અંતર્યા, મહમ્મદશાહ દાતાર;	
શાહબાદશીન તે ત્યાં થયા. શ્રી શાહોજી સરદાર.	૨૭
તેમના પુત્ર જલાલશાહ, આપ ઈમામનું નુર;	
પુત્ર તેમના મુર્તુઝા, પોતે શાહ હજુર.	૨૮
કાર્ય ક્યાર્ સેવક તણા, કરજાનાં કરનાર;	
દયાનિધી દાતારજી, સતિયાનાં સરદાર.	૨૯
તેમના પુત્ર પરમારથી, પ્રગટયા સત્ય સરૂપ;	
નર રૂપે નર નાથજી, આધિન કરિયા બૂપ.	૩૦
વૈરાટમાં વાંસા ક્યેઈ, અશરફશાહને નામ;	
દિલ્હીમાં કરવા ગયા, સત્પંથનાં એ કામ.	૩૧
રાજ્ય ઓરંગઝેબમાં, તેજ સમય તે ઠામ;	
તેડયા હતા ત્યાં શાહને, પરછા લેવા કામ.	૩૨
અમી ત્યાં સળગાવીને, તવો તપાળ્યો ત્યાંએ;	
તેપર ઉભા રાખીયા, શ્રી શાહોજીને જ્યાંએ.	૩૩
પરિક્ષા ત્યાં પૂરણ કરી, દયા કરી દાતાર;	
અમી આપ આધીનમાં, દાખવી લેણી વાર.	૩૪
સહાય કરી સત્પંથની, દયાવંત! નરનાથ,	
પ્રગટ નુર પોતે કર્યું, શાહરૂપે સાક્ષાત.	૩૫
ઉપકાર અનેક આપે ક્યાં કોતાં નાવે પાર;	
ખાકી સેવક આપનો, કરજો મારી સાર.	૩૬

આપ કુળે એ અવતર્યો, વંશ આપની માંએ; ૩૭
 સેવા કરતો પ્રેમથી, આનંદ અંગનાં માંએ.
 સેવક બાણજી આપનો, ખાકી મન ઉમંગ;
 દયા કરી દીનાનાથજી, પુરણ કરજો અંથ. ૩૮
 આપ નામેથી આદર્યું, લખવા મહાત્મ્ય છીજ;
 શુકરવારી વ્રતનું, આણી મજ પતીજ. ૩૯

કથા પ્રારંભ.

રાગ ચોપાદ.

દશ શુજરાત પાટણ ગામ, રાય સિદ્ધરાજ જયસિંહ નામ. ૧
 કરે રાજ અતી રૂડી પેર, અતી આનંદ એને ઘેર. ૨
 એચ્છવ મંગળ ત્યાં વરતાએ, ગુણ તેનાં ગુણીજન ગાએ. ૩
 હય અશ્વ અતી અપાર, રથ જોડાનું નાંહી સુમાર. ૪
 અથે ભંડારો છે ભરપૂર, રૂપે શોભે જેમ ઉગ્યો હોય સૂર. ૫
 સેન્ય જોદ્ધા અતી અપાર, શૂરા મહારથી રથી છે ચાર. ૬
 અતીરથી જોદ્ધા ઘણા, જેનાં બળની નાંહી મણા. ૭
 સ્વાર ખ્યાદાનો નાંહી લેખ, ઉત્તમ બળમાં એકથી એક. ૮
 પોતે બળ વીર ગુણ ગંભીર, બાણે શોભે ભીમ સધીર. ૯
 બાણાવળી હોય અર્બુન, એથી એમાં નહિ જરા નુન્ય. ૧૦
 શોભે કાન્તીયે ઇન્દ્ર સમાન, કરણવીર સમોવડ દાન. ૧૧

- ન્યાયે ધર્મ સમો નૃપ એહ, પ્રજાપાલક પોતે જેહ. ૧૨
- રાજ્ય રૂડું અતી વિશાળ, રાખે રૂડી રીતે સંભાળ. ૧૩
- રાજ નમ્રહ પાટણુ નામ, જાણે ઇંદ્રપુરી સમ ધામ. ૧૪
- રૈયત સર્વ આનન્દે રહે, આઠે પોહાર ઉમંગમાં વહે. ૧૫
- ચોર કંગાલને વાટ પાડુ, દિન રાત જે પાડતા ધાડુ. ૧૬
- ભામતા ભામટા ને બીખારી, હતા કાંસીયા જે વેવ ધારી. ૧૭
- મારી સર્વનો ફેડયો ઠામ, રહેવા દીધું નહિ કાંઈ નામ. ૧૮
- અહોનીશ તે ઘરનાં દ્વાર, કોઈ વાશે નહિ નર નાર. ૧૯
- મૂઠી ઉઘાડા નિચિંતા સૂએ, પણ સામુ તે કોઈ ન જુએ. ૨૦
- રાજ નમ્રહ અતી વિશાળ, કોટે કાંગરા હોય દિપમાળ. ૨૧
- દેવમંદિર દીશે ઘણા, પાઠશાળાની નાંહી મણા. ૨૨
- કશરતશાળા ને હયશાળા, અશ્વશાળા ને છે ગૌશાળા. ૨૩
- હુન્નરશાળા ને પાકશાળા, વૈદ્યશાળા ને છે વેદશાળા. ૨૪
- કન્યાશાળા દીશે તે ઠામ, એમ શાળા શોભે ઘણે નામ. ૨૫
- ન્યાયમંદિર છે દેવધામ, અન્યાય અધરમનું નાહી નામ. ૨૬
- એવા સુખનાં સાધનો ઘણાં, તેમાં કાંઈ દીશે નાંહી મણા. ૨૭
- કુવા વાવ તળાવો અપાર, દવાખાના ને છે ધર્મશાળ. ૨૮
- પુષ્પ વાટિકાઓ દીશે ઘણી, આત્મંદ પામે પ્રજા પોતાતણી. ૨૯
- નમ્ર દ્વારે સરસ્વતી વહે, તે શોભા અનુપમ લહે. ૩૦
- પ્રજા વશે તે વ્રણ અઢાર, તેની શંખ્યાનો નાવે પાર. ૩૧
- બ્રાહ્મણ ક્ષત્રી ને વૈશ્ય સુધાર, તેલી તંબોળી વણિક અપાર. ૩૨

ધાંબી મોચીને કોળી કુંભાર, સઘ શાળવી ધોળી અપાર. ૩૩
 કણ્ણી કાછીયા ને કલાલ, સાદુ સોઢાગર ને દલાલ. ૩૪
 વણુકર વછિયાત ને સોનાર, પારેખ દોસી સંચારા અપાર. ૩૫
 ખત્રી છીપા ને છે રંગારી, વસ્તી ખેડુતની દીશે બારી. ૩૬
 ઢેડ મેઘવાળ ને ચમાર, ગરવા ગોરણ દીશે અપાર. ૩૭
 લહિયા ચિતારા ત્યાં રહે ઘણા, લુહાર લુહાણાની નાહી મણા. ૩૮
 ત્યાં વાઘરી રહે ને શિકારી, વશે વાશ ગુણિકાનાં બારી. ૩૯
 અંધપ ભાંડ ખારોટ ને બાટ, વાઘેર મીરાસી રહે જાટ. ૪૦
 આહેર ભરવાડ ને રખારી, સારા સલાટ ને રહે માલી. ૪૧
 ભોઇ ભીલને દીશે નટ, રહે બજાણીયા નટખટ. ૪૨
 વણુઝારા ચુનારા અપાર, ભોંચસુધા ધૂળધોયા સાર. ૪૩
 બેશી ફેશીને આરણુ લોક, સેનવા તિરગરનાં છે થોક. ૪૪
 ભંગી લવારીયા રહે ઘણા, ત્યાં ઘર છે સીધી તણા. ૪૫
 ઠાકર કાઠીને વાળંદ સાર, અતિત વૈરાગી રહે છે અપાર. ૪૬
 એવી અનેક વરણુ ત્યાં વપે, શોક લગ્નેશ દીશેન કશે. ૪૭
 ઘણા પંથ ધરમનાં સાર, ખાર બેહેરનાં દીશે લગાર. ૪૮
 સત્પંથ ધરમનો નેક, તે તો દિપાવે સત્યને છેક. ૪૯
 વિષ્ણુ ધર્મને શીવ્ય હોય, ઈસ્લામીને જૈનજ ભોય. ૫૦
 પ્રહ્મ ઉપાશીને જૌદ્ધ ધર્મિ, શાસ્ત્ર શાંખે કરમ કરે કર્મિ. ૫૧
 શંકર મતનો ધ્વજ ફરફરે, રામાનંદી ઉદ્ધાશજ કરે. ૫૨
 નૃસિંહ ધર્મ પાળે છે જન, કોઇ કેનું નાં હુખવે મન. ૫૩
 એવા ધર્મિ પ્રકારનાં બહુ, હળીમળી રહે છે સહુ. ૫૪

રાજા ન્યાયી પ્રજા સુખી, કોઈ જન્મ ત્યાં દીશે ન દુઃખી.	૫૫
મન ગમતાં વર્ષે વર્ષાઈ, ફળે લોભે ભાર અઢાર.	૫૬
ચોર ધૂતારા ત્રાશી મરે, જ્યાં આણુ રાજની ફરે.	૫૭
વેદકુરાન બાણાયે તહાં, સકળ શાસ્ત્ર શિખાયે છે જહાં.	૫૮
ગીતા ગાયત્રી પુરાણુ અઢાર, બાણે લોક ત્યાં અપરંમપાર.	૫૯
શોભા અનેક એ નચતણી, જાણે રમ્ના છે સ્વર્ગજ તણી.	૬૦
પ્રજા સર્વ કરે છે કલોલ, વાળે વાજિંત્ર શરણાઈ ઢાલ.	૬૧
તાલ પખાવજ મૃદંગ, સાથે સારંગી સીતાર અંગ.	૬૨
તખલા આંજને વાગે લેર, નોખત નગરાની અતી લહેર.	૬૩
ભુંગળ શીંગીનો રણુકાર, તુરાઈ પીપુડીનો બણુકાર.	૬૪
ખીન મોરચંગે આનંદ, રણુતુરથી લાગે રંગ.	૬૫
રાગ છત્રીસ સુર તાલવે, મીઠી વાણી મૂખે બાલવે.	૬૬
ખત્રીશ કળા તણા ગુણુ જાણુ, એક ખીજથી અધિક પ્રમાણુ.	૬૭
નગરવાશી અપરંમપાર, કહું કથા નાં આવે પાર.	૬૮
આયુદ્ધ સકળ શરીરે ધરે, ચડી રણે પગ પાછો નાં ભરે.	૬૯
વસ્ત્ર ધરે અંગે શોભતા, વિદ્યા વાણીયે ઓપતા.	૭૦
દીશે બામનિ રૂપ અપાર, જેના રૂપ તણે નહિ પાર.	૭૧
શોભે સ્વર્ગ તણી અન્ધરા, યાએ પાવન જેથી ધરા.	૭૨
કણે કુલ કુકુભમસ્તગે, ચંદ્ર વફનીકમળ ફળ અંગે.	૭૩
વેણુ વાશુકી શુક નાસીકા, રતચક્ષુ અપળ મક્ષિકા.	૭૪
અખીર ગુલાલ અંગે ધરે, સણુગાર તે સોળે કરે.	૭૫

અંતર ખુસ્ખોઈ વિધવિધ રંગ, કેશર કસ્તુરી અરથે અંગ. ૭૬	
કોટે એકાવળ નવસર હાર, પાએ ઝાંઝર તણેા ઝમકાર. ૭૭	
કાંકણ ચુડી મુદ્રિકાવડી, હિરા રત્ન પદારથે જડી. ૭૮	
વસ્ત્ર અમુલ્ય અલુક્ષણ સાર, હાર હિરે જડયા અપાર. ૭૯	
શોભે ભોગેસર સાધુ બહુ, તેની કથા તે કેટલી કહું. ૮૦	
એવ્યા પુન્યવંતા નર વધે, તેના દર્શને પાપજ ખશે. ૮૧	

પૂર્વ ભવ વિસ્તાર.

રાગ ધનાશ્રી.

ઈન્દ્રપુરી સમ શોભતું, તેજ નથહ મોઝાર;	
પુરણ ભક્ત વાસો વસે, માઝન જાત સોનાર. ૧	
આત્મારામ એ નામ છે, સી સંતોક બાઈ;	
જે પુત્ર તો તેને હતા, સત્યદેવ સોમા બાઈ. ૨	
વળી હતી બીજી ભારજા, રોહણી જેનું નામ;	
સતપંથી એ સૌ હતા, પવિત્ર ગુણ નિંતી ધામ. ૩	
હતા સતપંથી નથમાં, અનેક નરને નાર;	
એ ભક્ત શિરોમણી એકલો, નાવે ગુણનો પાર. ૪	
વખત વેળા નવ ચુકતો, પાળતો ક્રિયા સર્વ;	
નમણી ખમણી અતી ઘણી, જરા ન ધરતો ગર્વ. ૫	
દશો દાન નવ ચુકતો, મૂકતો નહિ હરી નામ;	

- હયા ક્ષમાએ દીપતો, સદ્ગુણ તણે એ ધામ. ૬
- આઠ પોહાર રટણ એહનું, પીરશાહ પીરશાહ સાર; ૭
- મધરાતનો વ્યવહારિયો, ગત મેળે એક તાર. ૭
- પિયુ પ્રસાદે પત્નિયો, ધ્યાને ધર્મ સધીર; ૮
- લમી સર્વની શાહ શું, સત્ગોર સાચા પીર. ૮
- પરમારથમાં આગળા, પરદુઃખ જાણુજીહાર; ૯
- લક્ષિત લાવનાં લોભીયા, સકળ કુટુમ્બ એક તાર. ૯
- ધર્મ પામ્યા એ પ્રેમથી, સલાહોદીનને હાથ; ૧૦
- પ્રેમે પાળે ધરમને, સેવે નકલક નાથ. ૧૦
- લક્ષ્મી લોવન સોહામણ, નગર દ્વારની પાસ; ૧૧
- ધર્મશાળા પણ ત્યાં હતી હતી સત્પંથી ખાસ. ૧૧
- સેવા કરે આનંદથી, લક્ષ્મી ધરીને પ્રેમ; ૧૨
- અભ્યાગતની સેવના, હતો લક્ષ્મીને નેમ. ૧૨
- ઘણા દિવસ કરી સેવના, સત્યે સુદ પતિયાર; ૧૩
- અખંડ પ્રેમ મન જાગવી, રેહતાં સદા હંશિયાર. ૧૩
- મુખી હતા તે જાગના, ગુણ દેવ રૂડે નામ, ૧૪
- દ્વિજ કુળે ગુણે દીપતા, ઉજ્જવળ ઉત્તમ કામ. ૧૪
- પરીવાર મુખીનો ઘણો, પુત્ર એ પુત્રી દોય; ૧૫
- માતા પિતા બન્ને હતા, એમ જાણુ અષ્ટજ હોય. ૧૫
- મુખીપણને શોભતા, કરતા રૂડી સેવ; ૧૬
- ક્રિયા આચારે આપતા, પ્રતક્ષ સાચા દેવ. ૧૬

- દયાવાંતા મુખી અતી ધણા, સત્ય શિખ સંતોષ;
જ્ઞાન ગુણે ગંભિરતા, ઉપદેશ પામતા લોક. ૧૭
- દેવ સેવા કરે પ્રેમથી, પૂરી ક્રિયાએ સાર;
માન ખડાઈ નવ ધરે, સદગુણમાં સરદાર. ૧૮
- સત્પંથના સેવક જેટલા રહે સર્વે આધીન;
જ્ઞાન ગોઠ કરાવતા, એ ગુરૂ પ્રેમમાં લીન. ૧૯
- એમ કરતાં કંઈ દિન ગયા, વર્તાતો આત્મદંડ;
અતિત અભ્યાગત સંતોષતા, ઉમંગ ધરીને મન. ૨૦
- ભક્ત લોળા સ્વભાવનાં, મુખી વચનમાં પ્રેમ;
જોગ વિજોગનાં જાળવે, ધાર્યું કરવાનો નેમ. ૨૧
- હક લીધી મૂકે નહિ, પણ મનમાં નાંહી ગર્વ;
સરળ ભાવે ઝાલી રહે, સમજાવે કદી સર્વ. ૨૨
- સર્વ ગુણમાં મુખી શોભતા, પણ ક્રોધમાં ઝાકમ ઝોળ;
જરા જરામાં સડખડે, વાળી નાંખતા રોળ. ૨૩
- સત્પંથ સેવે પ્રેમશું, સત્ગોર ઉપર પ્રેમ;
સત્ય નિષ્ઠાએ સાચવે, સત્યનાં સર્વે નેમ. ૨૪
- સત્ગોર શિખ દેઈ ગયા, સર્વ ગતને એક સાર;
પણ જે અવગુણ જેમાં રદ્યા, તેનો કર્હું વિચાર. ૨૫
- બીજ શુકરવારી આવતી, બાર પોહોરનું વ્રત;
ગત પાળે સૌ એકમનાં, કરે સુકિતે કૃત. ૨૬
- સર્વ દિવસ મુખીએ કદી, કર્તા નહિ વિષવાદ;
પણ વ્રતનાં દિવસમાં, રોઠી નાં શકતા નાદ. ૨૭

પૂર્વ પુન્યની ખામીએ, રહ્યા અંગુણુ એ માંહે;
 ટળાવવા તે પધારીયા, ભક્તની ઝાલવા બાંહે. ૨૮
 નુર સત્ગોરજી આવીયા, પુનઃ પાટણુ મોઝાર,
 લિલા કરી ત્યાં અવનવિ, ઠહું તેનો વિસ્તાર. ૨૯
 ભક્ત ખિરહને પાળવા, કરવા આપ સમાન;
 ત્રિલોકી નાથે લિલા કરી, મુણજો ધરીને ધ્યાન. ૩૦
 માસ આવણુનો તે હતો, હતી શુકરવારી ખીજ;
 તે દિવસે પધારીયા, ભક્તની ટાળવા ખીજ. ૩૧

અધોગતિનું મૂળ.

રાગ ચોપાઈ ચલતીમાં.

આબ્યા સાંજ સમે ગુણુ ધામ, જેનું પીર સલાહોદીન નામ. ૧
 કરવા આબ્યા સેવકનાં કામ, રૂડું દિપાબ્યું પાટણુ ધામ. ૨
 ધર્મશાળા માંહે પરવરિયા, પવિત્ર અરણુ ગાદીએ ધરિયા. ૩
 ભક્ત મુખીને તેડયા ત્યાંએ, મારે ખાવા નેહએ અન્ન આંચે. ૪
 મુખી આવી નમાવ્યો શીશ, ભલે પધારિયા જુગદીશ. ૫
 સ્વામી વ્રત આજ શુકરનો હોય, સત્પંથી નાં ખાવે કાએ. ૬
 આપ બોધ કરીને ગયા, તેવા વ્રત હમારા થયા. ૭
 આજ આવું બોલ્યા આપ કેમ, કેવું ધર્મએ આપનું નેમ. ૮
 ત્યારે ગુરજી બોલ્યા મુખી સાથ, તમે સાંભળો મારી વાત. ૯

- પ્રત ધર્મનાં કહિયે જેહ, વિધી યુક્ત તે પાળવા એહ. ૧૦
 જોગ સંજોગનું ધનું લાન, ધરવી હકનાં રાખો જ્ઞાન. ૧૧
 જ્યારે પ્રયાણકે પંથજ હોયે, જેથી કષ્ટ વાધે અંગે સોયે. ૧૨
 એવે સમે પોષનું અંગ, નથી તમોને તે કાંઈ ઢંગ. ૧૩
 જ્ઞાન જોતીને પાળો ધર્મ, મનશા વાચાને વળી કર્મ. ૧૪
 મુખી મુંઢપણ નવ શોભે, વળી ભરેલ હીશે તું કોષ. ૧૫
 વેણ મુખથી ગુરુનાં મુખી, રીશ વ્યાપી મુખીને ઘણી. ૧૬
 જાણ્યું ગતમાં થયું અપમાન, તેથી જોયું મુખીયે લાન. ૧૭
 રીશે રાતામાતા થયા નેન, નિસર્યા અગ્નિ સમ વેણ. ૧૮
 માફ ગત વચ્ચે કર્યું અપમાન, નથી તમને સુદ્ધ કે સાન. ૧૯
 પ્રત વંતાકને ખાવું માંગો, આમ અપમાન કરતા ન લાજો. ૨૦
 મમ સમ ખીજો છે કોણ, તમ દ્રષ્ટાએ આવે છે જોણ. ૨૧
 એવું જોલી રીશાઈ ગયા, ત્યાં ગુરુજી અનમના રહ્યા. ૨૨
 મુખી સંગે કુટુંબ સર્વ ગયું, તેનું પાપ તે માથે રહ્યું. ૨૩
 વળી ભક્તને તેડ્યા મગવાન, માગ્યું ખાવાને આપો ધાન. ૨૪
 ભક્ત મુખીને વાદે વાદ્યા, લોળપણમાં છાના રહ્યા. ૨૫
 જ્યારે ખીજ વારે ગુરુ જોડ્યા, ધારી ભક્તનાં પસંદ જોડ્યા. ૨૬
 કેમ અનમના ઉભા જો લાઈ, લાવો ખાવાનું તે ઘેર જાઈ. ૨૭
 ત્યારે ભક્ત જોડ્યા છે વેણ, દેવા લાગ્યા ગુરુને મેણ. ૨૮
 આપ ગુરુ થઈ આવું કરશો, હમને ધર્મમાં કેવા ધરશો. ૨૯
 નવ શોભે એવું મહારાજ, આપ રાખો સેવકની લાજ. ૩૦
 અપમાન મુખીનું ન થાએ, એની લાજ લોકોમાં જાએ. ૩૧

મુખીને ન મનાવો મહારાજ, ત્યાં લગી થાએ નહિ એ કાજ. ૩૨
 ભક્ત લોખપણમાં હુલ્યા, એતો મુખીને વાદે ભૂલ્યા. ૩૩
 ખોલી ભક્ત પણ ત્યાંથી ગયા, કુટુંબ સગલા સાથે વહ્યા. ૩૪
 બન્નેનાં કુટુંબીજન્ન, કોઈએ કાંઈ ધર્યું નહિ મન્ન. ૩૫
 નતો વાર્યા કે શીખ લીધી, તે પાપની ગાંસડી લીધી. ૩૬
 અન્ય શિષ્ય આવી સંચરિયા, નામી શિશ ગુરૂચરણે ધરીયા. ૩૭
 પ્રેમ કરી પોખ્યા ભગવાન, લાવ્યા મેવા મિઠાઈ પાન. ૩૮
 કેટલા દિવસ રહ્યા ગુરુ સહી, તોએ બન્ને નાં આવ્યા તહી. ૩૯
 અંતે ગુરુજી ગયા અન્યદેશ, કરતા પૃથ્વી તણા પ્રવેશ. ૪૦
 પછી મુખીને સુદ્ધ લાગી, સત્પંથની સેવા જાગી. ૪૧
 એમ પુન્ય ઉદય જ્યારે પામ્યા, અતી પસ્તાવામાં જામ્યા. ૪૨
 એવે ભક્તને આવ્યું જ્ઞાન, રોઈ રોઈ ધરે છે ધ્યાન. ૪૩
 બન્ને મળી પસ્તાવે પડીયા, જઈ સત્પંથ સેવાએ અડિયા. ૪૪
 ગઈ બાજી હવે કેમ થાશે, શિર પાપ ચડયું કેમ જાશે. ૪૫
 એવા કરી વિલાપને રૂએ, પછી ઈર્શન કયાંથી જૂએ. ૪૬
 ખોઈ બાજી પોતાને હાથ, નવ સેવ્યા ત્રીલોવન નાથ. ૪૭
 અવસર એ હાથમાં આવ્યો, મુખે લાવે ખોઈ ગુમાવ્યો. ૪૮
 ઉત્તમ જોગ મળ્યો હતો કેવો, ઉત્તમ દિવસે અમ્મર મેવો. ૪૯
 પૂર્વ પાપ નડયા અતી ભારી, આવી ખુદી તેથી નઠારી. ૫૦
 વેણ માન્યા નહિ તે તણા, આપણુ ડાહ્યા થયા એથી ઘણા. ૫૧
 કરતા પસ્તાવો વીસરી વાત, પણ સેવા કરે દીન રાત. ૫૨
 ઘણા વરસ આયુષ્ય ના ગાળી, ત્યાં ટુટી જીવનની ડાળી. ૫૩

બન્ને મરણને શરણે થયા, થોડા વરસને અંતરે ગયા. ૫૪
 તેમ કુટુંબ તેમનો સાર, હતો બન્ને તણે પરવાર. ૫૫
 તે પણ અંતરે અંતરે ગયો, મનુષ્ય દેહીથી છુટો થયો. ૫૬
 પરવાર પાછળ રહ્યો ઘણો, તેતો મુખીને ભક્તજ તણો. ૫૭
 શુરુ સનમુખ હતા તે જોહ, થયા મરણને શરણે તેહ. ૫૮
 તે પણ ઘણા વરસની આંટે, એક એક વદ્યા એ વાટે. ૫૯

કર્મનું ફળ.

રાગ સાખી.

નથ કાશમીર રણિયામણું, ઉત્તમ વસ્તી અપાર;
 અઢારે વણ વાસો વસે, કહું તેનો વિસ્તાર. ૧
 રાજકુળ હજાર છે, પ્રાક્ષણ સહસ્ર ત્રીસ;
 અઢાર હજાર વેહવારીયા, ક્ષત્રી સહસ્ર બત્રીસ. ૨
 બાર હજાર ઘર સોનીનાં, રંગારી સહસ્ર ચાર;
 સહસ્ર પાંચ ઘર સાલવી, છીપા સહસ્ર બાર. ૩
 કાયથ ઘર હજાર સાત, વણુઝારા સહસ્ર પચાસ;
 ગંધરફ પરિયટ હજાર દશ, ભોજક ભાટ પચાસ. ૪
 નકશીને સિદ્ધી ઘણા, લવાર સુથારને જાટ;
 સાંઠા સંચારા સાળવી, ઘણા ધોળીનાં ઘાટ. ૫

પ્રભા વશે અતી પ્રેમથી, શી કહું તેની પેર;
 આનન્દ મંગળ અતી ઘણા, પર્તે લિલા લહેર. ૬
 એક પારાધી ત્યાં વશે, પુરંધર તેનું નામ;
 એક બાળક ત્યાં અવતર્યો, અતી રૂપ શુભ ધામ. ૭
 પુરંધરનાં વૃદ્ધ કાળમાં, પુત્રની બાંગી ભૂખ;
 અવતાર તેનો સફળ થયો, ટળિયા સર્વે દુઃખ. ૮
 પુત્ર નામ શુભસિંહ ધર્યું, પાળ્યો પુરંધ પેર;
 યુવાનીમાં પરણાવિયો, યુવતી લાવ્યો ઘેર. ૯
 પુત્ર પનોતો પુત્ર થયો, પુરંધર હર્ષ ના માએ;
 જો પુત્ર ને જો પુત્રીયો, પણ અન્ન વિના શું ખાએ. ૧૦
 પારાધી પોતે હતો, વળી પુત્રને કયો પ્રવીણ;
 નિત્ય શિકારે નિશરે, જીવ મારે અવીણ. ૧૧

પૂર્વનાં સંચિત.

રાગ ચૌપાદ ચાલનો.

શુભસિંહને પડી છે ખોટ, અન્ન વિનાની દોટમ દોટ. ૧
 છે બાળક નાના ચાર, માથે માતપિતાનો બાર. ૨
 હતી સત્યવંતી ઘર નાર, માણસ આઠ તણે પરવાર. ૩
 નિત ઉઠીને શીકાર કરે, મારી જીવને પેટજ ભરે. ૪

વ્રતની શરૂઆત.

- એનો જન્મારો એ રીતે ગયો, દિવસ બીજ શુકરનો થયો. ૫
 વાયુ માસ વૈશાખનો વાયો, શુક્રવારનો પડવો કાળ્યો. ૬
 તેણે દન ખાવાનું નાંહિ, ફર્યો ગામ મળ્યું નહિ કાંઈ. ૭
 ભૂખ્યો ભૂખ્યો ગયો વનસાર, તેનો કોઈ ન જાણે પાર. ૮
 પારાધી તે વનમાં જાએ, લીધુ ધનુષ્ય ખાણુ ચડાયે. ૯
 પશુ ઝાલવાને લીધી જાલ, મૃગ મોહાસ્ર ને ઘંટાલ. ૧૦
 કાતી ફસી લીધી પરચંડ, પાએ પાવડી કરમાં ડંડ. ૧૧
 માંડી જાલને નાખી પાસ, જાણે પુરી કફ મન આશ. ૧૨
 દીવે વન અતી વિશાળ, તેનો કોઈ ન લાંભે પાર. ૧૩
 બીલી ખાવલ કોઠી ઝાડ, અરણી આંવલ લાંબા તાડ. ૧૪
 ઝાઝી કંથાર ઝાઝી બોર, ખાખર હિંગોર ખિજડ બોર. ૧૫
 અનેક ડુંગર પરબત ઘણા, નીર ઝરે ત્યાં નદિ તણા. ૧૬
 ચોદિશ દીશે ધમધમકાર, જોતાં કાઢિરનાં ભાગે હાડ. ૧૭
 વનલિલા ત્યાં ભાર અઢાર, વેલ ફલપુલ સુંદર સાર. ૧૮
 અગર અંદનનાં ઝાડ ઘણા, અતી તરોવર સુખડ તણા. ૧૯
 એ વનનો કહું શું વિસ્તાર, કહેતાં તેનો નાવે પાર. ૨૦
 પશુ પક્ષિ ત્યાં કરે કલોલ, બોલે મોર ત્યાં મીઠા બોલ. ૨૧
 દરેક પળ આનંદની ખરે, ત્યાં દુઃખિયા તો દુઃખ પરહરે. ૨૨

પીરનો પ્રતાપ.

ત્યાં શમ્ભસ પીરનો વાશ, દેતા દુઃખિયોને સુદ્ધ આશ. ૨૩
 અળગો ઠામથી પૂર્યો વાશ, જઈ પારધીએ માંડ્યો પાસ. ૨૪
 હરણ રોજને એકઠા કરે, મોર તીરતે ખાલી પડે. ૨૫
 ખાંધે નિશાન ખાંધે તાલ, મારી તીરને તોડે વાળ. ૨૬
 આઘો પાછો વનમાં ફરે, દેખે જીવ તે ત્યાં સંચરે. ૨૭
 એક મૂકી વન ખીજે જાએ, માંડી પાસને કરે ઉપાએ. ૨૮
 સાસે તીર ધનુષ્ય કકડાયે, ચોદિશ ચિત્તકું આદ્યું જાએ. ૨૯
 વાતો વાવલો જૂઓ નિહાળ, મૃગ કાજે વાજે ઘંટાલ. ૩૦
 ગિરી ગરવર ચડે ઉતરે, હૈયડે અતી વિમાશણ કરે. ૩૧
 એમ કરતાં દિવસ ગયો, કાંઈ શીકાર હાથેનાં ચડ્યો. ૩૨
 રાતે ઘરભણી તતખર થયો, ઓઢરપીડને પરતાવે પડ્યો. ૩૩
 ચડતાં ઉતરતાં પીડ પીડ કરે, ઘેરાનિશ્વાસ તે તો ધરે. ૩૪
 વાણી સાંસે ખેશે નાંહી, પીર પીર પરગટે તાંહી. ૩૫
 આશાભંગ નિસાસા ભરે, હાથ કહેતાં તે શાહ શાહ કરે. ૩૬
 આખો દિવસ એમજ ગયો, ભૂખ ભાંગવા મન તો થયો. ૩૭

પ્રેમનો પ્રભાવ.

કુંડ શમ્ભસમધે નીર વિશાળ, ફરતી વૃક્ષ તણી તો પાલ. ૩૮
 તેથી અરી ભરી લીધું નીર, આવ્યો વાડી જ્યાં શમ્ભસપીર. ૩૯

ભિક્ષા લોજનની માંગીલીધ, આંવી કુટુંબમાં વેહચીલીધ. ૪૦
 બાન વિના ગુરુવાર ભયો, અર્ધ લોજને પડી તે રહ્યો. ૪૧
 રાત્રી નિન્દ્રા થાકની થાએ, પશુ પ્રભાતે ઉઠીલાએ. ૪૨
 રાતપાછલી રહી જેટલે. થયો તત્તખર તે તેટલે. ૪૩
 પીરવાડીથી આગળ ગયો, સાથે નીર તે લેતો ગયો. ૪૪
 આખો દિવસ એનો એમ જાએ, શુકરવારનો તે દન થાએ. ૪૫
 જીવ મરે ન પાસમાં જાએ, પારાધી મન અતી અકળાએ. ૪૬
 થાકી પીર પીર કરતો પડે, ચડે ઉશાસો શાહ શાહ કરે. ૪૭
 એમ કરતાં દીન પૂરો થયો, એક પોહોર તે બાકી રહ્યો. ૪૮
 વેઠી જૂળને થાક અપાર, કેમે કરતાં ના લાધ્યો શીકાર. ૪૯
 પારાધી મુંઝવણે પડ્યો, દુઃખ દુઃગરમાં જઈ અડ્યો. ૫૦
 મન પારાધીયે એમ લીયો, હાય વિધાતા શું દુઃખ દીયો. ૫૧
 આશાઓ જે મુજને હતી, પામ્યો નહિ તેમાંથી રતી. ૫૨
 રહ્યો પારાધી વનમોઝાર, સહે શરીરે કષ્ટ અપાર. ૫૩
 એ વાડીવાળા નરમહંત, દુઃખ ઠાળવા ધાએ સંત. ૫૪

ગેળી વાણ.

ત્યારે થઈ છે ગેળી વાણ, સુણ પારધી પરથમ જાણ, ૫૫
 તુજ પાપ પૂરવનાં જાણ, આજ છુટયો, તે નિર્વાણ. ૫૬

પારાધીની હુચના,

ઘેર ભૂખ્યું કુટુંબ ટળવળે, આઘો જઈને પાછો વળે. ૫૭
 નહિ ઘરમાં જેવાસી વરો, એ દુઃખ તણો ખરરો. ૫૮
 ઘેર છોકરા દેશે ગાળ. કરશે કવેશ ને દેશે આળ. ૫૯
 માટે આજ હું વનમાં રહું, કુટુંબ કારણ એ દુઃખ સહું. ૬૦
 એના ચિત્તે ચિંતા ઉપની, રક્ષણ કરજો ત્રિલોચન ધણી. ૬૧
 ભૂખ તણી ચિંતાએ કરી, વાઘ સિંહનો ભય નવ ધરી. ૬૨
 ગોતે થાનક રેહવા તણું, જોયું વ્રક્ષ વિશાળજ ધણું. ૬૩
 તેપર રેહવા ધરિયો ઉમંગ, થઈ તત્તખર ને મારી ફલંગ. ૬૪
 અતિ ભયમાં પારાધી ભૂલીયો, પડ્યો પાછો દુઃખમાં ડૂલીયો. ૬૫
 અથડાઈ પડ્યો વ્રક્ષ સાથ, લાગી ચોટને ટૂટ્યો હાથ. ૬૬
 ભય એથી એ પામ્યો ધણું, સોધે મારંગ રેહવા તણું. ૬૭
 એવે જોઈ સરોવરે જાગ, સંતાઈ રેવાનો પુરણ લાગ. ૬૮
 ઉડી ગુફા તે જોહ સમાન. જોણે ખાંચે પોહામ્યું ધ્યાન. ૬૯
 પારાધી તેમાં જઈ ચડ્યો, જીવ જાળવવા તેમાં પડ્યો. ૭૦
 પડતા પીર પીર મુખે બણે, થાતાં ઉભો તે ઢળે ધરણે. ૭૧
 થાકી હાથ હાથ કહેતો જાણે, અતી કંપે શાહ ઉચરાયે. ૭૨
 સરોવરે પશુનો લાગ, નીર પીવાની છે મુખ જાગ. ૭૩
 સામી દ્રષ્ટી સરોવરે ધરે, તાકે તીર કેલાગજ કરે. ૭૪

ધનુષ્ય ખાણુ અણુ છે હાથ, જેથી મૃગનાં ભાંગે ગાય. ૭૫
આધી પાછા ચળેનાં દ્રષ્ટ, તીર તાકે સરોવર ત્રષ્ટ. ૭૬

પ્રથમ હરણી પ્રવેશ.

એવે વેળા પોહારજ થઇ, એવે એક હરણી આવી સહી. ૭૭
આવી હરણી ત્યાં તતકાળ, જાણે વનની લેતી સંભાળ. ૭૮
આવી હરણી સરોવર પાલ, દીઠા પારધી ગુફાને ખાર- ૭૯
પરઠી પારાધી પડી છે ફાલ, કરશે ઘાત તો રોશે ખાળ. ૮૦
છે ઈચ્છા પાછી કેમ ખશું, સનમુખ એની હું વશું. ૮૧
રાખણહારો મહા બળધીર, મારો સ્વામી છે શમ્ભસ પીર. ૮૨
ધરી હિમ્મત ચળવ્યા અણુ, આવી પારધી તારે અણુ. ૮૩
રખે કરતો તું મારી ઘાત, પ્રથમ સુણજે પૂરી વાત. ૮૪
ખાળ મારા છે નાના ઘેર, કહું હું તુને મારી પેર. ૮૫
સાંભળજે તું રાખી ધીર, સહાય થશે તુજ શમ્ભસ પીર. ૮૬
મોત તણું નથી મુને દુઃખ, છુંદું કષ્ટને પામું સુખ. ૮૭
છે દુઃખ પીતા ખાળ મારે, તેની દયા ધરવી તારે. ૮૮
પુત્રવંત્તાને દિલ દયા હોય, વાંઝિયા તે શું વિચારી જોય. ૮૯
તને માડયું હશે ઘર સુત્ર, આલ્યા હશે પ્રભુએ પુત્ર. ૯૦
પ્રેમે તેનું જો તુજને હશે, સત્ય વાત મારી માનશે. ૯૧
ખાણુ પારાધી લે જેટલે, ખોલી હરણી ત્યાં તેટલે. ૯૨
હોહો વરધ તું જો મુજ બણી, કહું કયા મમ દુઃખ તણી. ૯૩

આપ વેદના.

રાગ-કાફીની ચાલ.

પારાધી વાણી વહે, શાંભળ મારી વાત;
 આપ વેદના સૌ કહે, પરનીનાં જાણે તાંત. ૧
 હરણી પ્રતે પારાધી કહે, અળખા કરમગતથો હોય;
 લખ્યા લેખક તે કેમ ટળે, જરૂર વિચારી જોય. ૨
 મુજ ઘર લાંઘા ત્રણ થયા, ભૂખ્યો કુટુંબ પરવાર;
 દુઃખ સૌ સૌના કારણે, કરે છે કર્મ વિચાર. ૩
 બે દિવસ વનમાં ફર્યો, હાથ ન લાઘ્યું કાંઈ;
 વૃક્ષ ચડતા પડી ગયો, હાથમાં લાગ્યું આંઈ. ૪
 રાત રહ્યો એ કારણે, ભૂખ્યા કુટુંબને કાજ;
 શીકાર મારી લઈ જવું, પૂરું તેમનું ખાજ. ૫
 ખાજક મારા ટળવળે, ભૂખે મરશે આજ;
 હરણી હું તુજને તણું ? તો મારા કેટલા બગડે કાજ. ૬
 માત પિતા શુધાતુર છે, ભામની ભારે પગ;
 શુધાથી પીઠાએ છે, ભરી ન શક્તી ડગ. ૭
 તેથી કહું હું તુજને, નાકર ઘણો વિચાર;
 ઉપાએ મારો કાંઈ નથી, મારો પારે પડ્યો પરવાર. ૮

- હાંડલાં ફાલા ખડખડે, માંખાપ દેશે મેણુ;
લોક નિંદા અતી કરી, કડવા બોલશે વેણુ. ૬
- તે લાજે દાજે હું કરું, તારીનાં માનું વાત;
તુજને એક ઉગારતા, મારે અષ્ટ જીવની ઘાત. ૧૦
- હરણી બણે સુણ પારધી, તું શાંભળ મારી વાત;
ઘેર તારે હમે આવશું, દિ ઉગે પ્રભાત. ૧૧
- પારધી કહે સુણ ભામની, પશુનો હોય વિશ્વાસ ?
હાથે આળ્યું હારીયે, પછીની કેવી આશ. ૧૨
- હરણી કહે સુણ પારધી, આપુ તુજને વાચ;
રહુ તો કરું હું, આખડી, માનજે સરવે સાચ. ૧૩
- પશુપણે મુને માનીને રજે ને કરતો ઘાત;
કહું કયા મમ પૂર્વની, શાંભળ મારી વાત. ૧૪
- પહેલા બવે હું સ્ત્રી, માણસ સોની જાત;
સત્પંથ સાચો સેવતા, તેમાં થયો ઉત્તપાત. ૧૫
- સત્યવંત સ્વામી માહેરો, ભક્ત શિરોમણુ આપ;
લોળપણાનાં ભાવથી, લાગ્યું એ શિર પાપ. ૧૬
- એક સમે ગુરુ આવીયા, હતો આજનો દનન;
વ્રત શુકરની બીજનો, પાપી થાએ પાવન. ૧૭
- અહાર માંગ્યું ગુરુજીએ, મુખી પાસે તે વાર;
મુખીયે ડહાપણ ઝળીયું, કોધે ભરાણા સાર; ૧૮
- વચન ઉઠાપ્યું ગુરુ તણું, રીશે ભરિયા આપ;
તે સોજતમાં પિયુ ક્રશ્યા, લોળપણાનું પાપ. ૧૯

- પણ પિયુને સમજાવવું, સ્ત્રી તણે એ ધર્મ;
તેતો મુજથી ના બન્યું, મને લાગ્યું તેનું કર્મ. ૨૦
- અર્ધગા સ્ત્રી થઈ, પુરૂષનું અર્ધ અંગ;
સમયા સાર સમજાવવો, નહિ તો દેવનો શિર ઢંડ. ૨૧
- કુટુમ્બની પણ એ ગતી, રાખે ઉત્તમ નેક;
અગવાને ઉપદેશવો, પુરણ રાખી વિવેક. ૨૨
- એમાં ચુકતો જો પડે, લાગે તેનો પાપ;
ભોગવવું તો તે પડે, અંગે એ પરિતાપ. ૨૩
- સત્ય કહ્યું તુજ આગળે, વિત્યું જે મુજ આપ;
સત્ય કરે છું પ્રતિજ્ઞા, ચુકે મમ શિર પાપ. ૨૪
- પ્રભાતે હું તુજ ઘરે, જરૂર આવું આપ;
તેમાં કદી નહિ ચુકશું, કષ્ટ એટલું કાપ. ૨૫
- પારાધી ભણે મુણ મૃગલી, તુજ ચતુરાઈ અપાર;
ધારણ મુજને કેમ રહે, તું કરજે કાંઈ વિચાર. ૨૬
- મુખ આવેલો કોળીયો, તજતાં મૂરખ થાઉં;
સાહસ કરે તો હાણ છે. જે વાતે બંધાઉં. ૨૭
- કેવી કરે તું પ્રતિજ્ઞા, કેમ ધિરજ દિલને થાયે;
કામ તો તારા સરે, સફળ ફેરો મમ થાએ. ૨૮
- હરણી કહે મુણ પારધી, સત્યવંતી છું નાર;
સત્ય કરે છું આખડી, આવું તારે દ્વાર. ૨૯

પાપનો પ્રદેશ.

રાગ માઝ. ચોપાઈની ચાલ.

- કરું પ્રતિજ્ઞા માન તું સાચ, વેણ ચુકે લાગે મુને પાપ. ૧
 જે સ્ત્રી પુરૂષ પરશું રમે, સ્વામી તેને પોતાનો ન ગમે. ૨
 કરે નિંદા વખાણે આપ, વેણ ચુકું તો એ મુને પાપ. ૩
 ભક્તિ ભરથારની ના કરે, સાસુ સસરાની સંજ્યા ન ધરે. ૪
 નણદ જેઠાણીના ના કરે કેણ, તે પાપી અપરાધણુ ડેણ. ૫
 જે મજા માંડે કરે અહંકાર, અને ફરી આવે ભરથાર. ૬
 અવગુણુ ખોજે ધર તણો, રહું તો પાપ મુને તે તણો. ૭
 જે પ્રભાતે પરધર ભમે, કામકાજ ધરનું નવ ગમે; ૮
 આપણું જે વખાણે આપ, રહું તો તેનું લાગે મુને પાપ. ૯
 જેનું સાસરિયે નાં હોય મજા, કહે પીયરને અતી ધનન. ૧૦
 દુઃખ લાગે પિયર તણ, માન મોડે સાસરીયાનું ધણું. ૧૧
 જેને ક્રોધ અતીશે ધણો, મચ્છર કહિયે સર્વ એ તણો. ૧૨
 કરે ભરથારને સંતાપ, તેનું મુખ દીઠે હોય પાપ. ૧૩
 આભડછેટ ગણે ના લગાર, સાચું જૂઠું ખોલે અપાર. ૧૪
 એવી સ્ત્રી તે કરમ ચંડાલ, મુખ દીઠે ઉપજે આલ. ૧૫
 હોય સ્ત્રી જે લોભણી, તેની વાત કહું શું ઘણી. ૧૬
 ના ગમે કુટુંબ સાજન ભરથાર, એવી સ્ત્રી સર્જે મ'ઝાર. ૧૭
 મત વર્તોલા જેનાં કરે, નિત્ય ઉઠીને પેદજ ભરે. ૧૮

- વાર પ્રબનું નાં કરે ધર્મ, રહું તો લાગે તેનું કર્મ. ૧૯
 જે નણ્દને દે કુડી આલ, માથે મારે નાનેડ ખાલ. ૨૦
 નાર સાસુ સસરાને દમે, તેનાં પાપે પૃથ્વી કમકમે. ૨૧
 ધરે હોય નિર્ધન પણું, ચિત્ત જેનું અધર્મ તણું. ૨૨
 સુખે દુઃખે કરે સંતાપ, રહું તો લાગે મુને તેનું પાપ. ૨૩
 સૈયરપણું જે જોડે નાર, લેણુ દેણુ કરે વેહેવાર. ૨૪
 રીત ભાંત લોપે પાછલી, તે પાપે સર્જે માછલી. ૨૫
 જે નાર હોય ને આશા કરે, પુરૂષ છાની થાપણુ ધરે. ૨૬
 પતિ આજ્ઞાવિણુ તીરથ જાએ, એવી સ્ત્રીતો ડોકી થાએ. ૨૭
 એકલસુરી જે હોય નાર, નાગમે પાડોશી પિયર ભરથાર. ૨૮
 નાગમે ભાઈ ખંદ્રવને ખાપ, રહું તો તેનું લાગે મને પાપ. ૨૯
 જુગવારાનાં જે ગોર હોય, સાથે અવતાર પાત્ર જાએ. ૩૦
 તેની સુદ્ધનાં જાણે જેહ, મહા પાપણી કહિયે તેહ. ૩૧
 ના સુણે જ્ઞાનને ના જપે જાપ, રહુંતો તેનું લાગે મુને પાપ. ૩૨
 વખત વેળા કરે નહિ જેહ, ધર્મશાળા શું નાંહી રનેહ. ૩૩
 રજવાળાનું નાં પાળે ધર્મ, રહું તો તેનું લાગે મને કર્મ. ૩૪
 જે રાત દિવસ સૂવે નાર, વેળા તણું નાં જાણે સાર. ૩૫
 નાં માને કહ્યું ને ન મૂકે માન, તે ભામનની ખૂંડણી જાણુ. ૩૬
 કરે ડેથુપણનાં કારણુ, પરનિહા પરધન હારણુ. ૩૭
 વૌવર વેચીને જે નાર જાણે, તેતો નાર ગરોળી થાયે. ૩૮
 મુખી તણું નાં રાખે માન, નાદે દશેઠ નાંદે દાન. ૩૯
 પુખ્ત ટાણે બેડી રહે, તેના પાપે પૃથ્વી થરહરે. ૪૦

- નવે લાણુ ને નાં પીએ નુર, તેતો સરજે નરકની તુર. ૪૧
 આવી ગતમાં બડમડે કરે, પરનિંદામાં લાગી રહે. ૪૨
 લઈ પ્રમાદ ને જાએ ઘેર, આવે ગતમાં શાખી વહેર. ૪૩
 મેળો લેવા ઉમી નવ રહે, વાટે વાતે વચુતી રહે. ૪૪
 મુખી તણી સેવા નવ કરે, દેવે ગાળ ને પાપજ બરે. ૪૫
 હરિવૈંશનું નાં રાખે માપ, રહું તો તેનું લાગે મુને પાપ. ૪૬
 નાદા વિના જે અનાજ ખાએ, તેતો નાર ગધેડી થાએ. ૪૭
 જે સ્ત્રી સર્વશું લહે, સુતી ઉઠીને પરઘેર ફરે. ૪૮
 ઉગ્યા પહેલાં લાગે જેને ભૂખ, રંડા સરજે તે રણનું રૂખ. ૪૯
 હૃદયમાં નહિ જેને દયા, નવ રાખે કોઈની મયા. ૫૦
 દુઃખ દોહલા નાં જાણે કાચ, તે શદ્યા ધોખીની હોચ. ૫૧
 જે નાર પિયર પરહરે, ઘણો અહંકાર મનશું ધરે. ૫૨
 અધર્મને માને જે ઘણું, રહું તો પાપ લાગે તે તણું. ૫૩
 ભાંડ ભવૈયા રમત જે કરે, તેને જોવાને એ સંચરે. ૫૪
 જીએ ભાંડ ભવાઈનાં ધાપ, રહું તો તેનું લાગે મુને પાપ. ૫૫
 મારા વચન તું સત્ય માન, કડું આંટ ઉઠક ત્રણ પાન. ૫૬
 મળી સ્વામીને આવું ફરી, તુજ ઘેર આવું પાધરી. ૫૭
 ધવરાવું ખાલ ને થાઉં રજિયાત, તુજ ઘેર આવું પ્રભાત. ૫૮

પારાગીની અંતર દ્રષ્ટિ.

યાં વરધ અચંબે ભયો, પારખુ કરતાં જન્મારો ગયો. ૫૯

માર્યા જીવ ન લાંલે પાર, પણ વાચા પશુ નવ દેવે સાર. ૬૦
 પવિત્ર દિવસને ઉત્તમ નામ, ઘટયું પાપને ઉપન્યું જ્ઞાન. ૬૧
 પ્રસાદ પીરનું પામેલ જેહ; પ્રતાપ પ્રથર્થો તેનો એહ. ૬૨
 વળ્યો સંતોષ ને ઉપની દયા, પૂર પાપ તણા પ્રલે ચયા. ૬૩
 પારાધી એ સમજી રહ્યો, વેણ હરણીને એમ કહ્યો. ૬૪
 ઘેર મુખેથી તું તો જાને, મળી કુટુંબ આનંદી થાને. ૬૫
 આવજે પ્રભાતે મારે ઘેર, સત્ય પાળજે વેગુની પેર. ૬૬
 એવા મનથી મનસુખા કરે, પાપ સંભારી નિસાસા ભરે. ૬૭
 ધિખ જીવ્યું આણે સંસાર, પાપ તણો નાં આળ્યો પાર. ૬૮
 દુઃખ દેખીને હાઝી મરૂં, પાપનાં પગ સર્વે ભરૂં. ૬૯
 દુઃખ તણો નાં આળ્યો અંત, ઉલટું લાખ્યું દુઃખ અનંત. ૭૦
 ભરી સાંસ ને હાશજ કરે. અશુ સમજ્યો તે શાહુ આચરે. ૭૧
 દુઃખ પીડની ટાઢી વાણ, શખ્દ પીરનો થાએ અજાણ. ૭૨
 મળી આજ્ઞા મૃગીને જેમ, વળી મૃગી ઘર ભણી તેમ. ૭૩
 હરણી ચાલી જેણી વાર, કરે મનમાં અતી વિચાર. ૭૪
 નીસા એક પોહાર પુરી ગઈ, બીજા પોહારની વેળા થઈ. ૭૫
 સાધી તીર ચડાવ્યું જહીં, આવે મૃગતો મારૂં સહી. ૭૬
 પડે પીડને પીર પીર કરે, શમ્ભસ નામ હૃદયમાં ધરે. ૭૭
 મુને એણે આપ્યું ભોજન, નહિ તો પડત મારૂં તન. ૭૮
 એણે દયા કરી અતી ઘણી, ધન્ય જનેતા એ તણી. ૭૯

બીજી હરણીનું આગમન.

- જેઠા ખોહ દ્વારે અદ્ધ ઘડી, બીજી હરણી આવી સંચરી. ૮૦
 દીડી હરણી રૂપે અપાર, ધાર્યું હવે માંડું માર. ૮૧
 હરણી જલ પીવાને જાએ, ઝળક્યું બાણ અચળે થાયે. ૮૨
 રાખી મનમાં દ્રઢ વિસવાસ, આવી સન્મુખ તેની પાસ. ૮૩
 વચન પીર તણું મન રાખ્યું, બળ સત્ય તણું જઈ દાખ્યું. ૮૪
 રખે કરતો પારાધી ઘાત, શાંભળ કહું તુને એક વાત. ૮૫
 મારી બેન આવીતી આંહે, વાચા દઇને ગર્ભ છે જ્યાંહે. ૮૬
 આવી હતી તે કહી ગઈ, સત્ય વેણુ તે દેઈ ગઈ. ૮૭
 તું મારી નાં કરતો ઘાતઃ મારા મનમાં છે મોટી આશ. ૮૮
 નથી ડીલે માસની જાત, ફોગટ કરીશ મારી ઘાત. ૮૯
 પુરે માસે ઓદર સંતાન, તે મોંઢો પેરે કરે છે સાન. ૯૦
 રહી પ્રસવી બાલવું બાલ, ઘેર તારે આવું તત્કાલ. ૯૧
 રહું તો તેની કરું છું વાચ, કરું પ્રતિજ્ઞા માન તું સાચ. ૯૨
 કહે પારાધી સુણ કહું, તારી વાત તે કેમ લહું. ૯૩
 એક આવીને બીજી ગઈ, મારી મહેનત વ્યર્થા ગઈ. ૯૪
 કરે પ્રતિજ્ઞા તું પશુ જાત, તેમાં આવે શું મારે હાથ. ૯૫

ઓત્તમ મદ્દમ એધાણ.

જાણી હરણી રાખને ધીર, હમને મલિયા છે સત્ગોરપીર. ૯૬

નથી નુગરા હોય પશુ તેમ, નથી હુતારા પારાધી જેમ. ૯૭
 અતી હુત્યા કરે જન જેહ, તેને દયા કે નાંહી નેહ. ૯૮
 પ્રર માસથી પેટજ બરે, તે કલ્યાણ ફાનું કરે ? ૯૯
 હમે પૂર્વ હતી સતી નાર, મનુષ્ય જાતે જે સોનાર. ૧૦૦
 પણ સત્પંથનો પ્રતાપ, હજી બાન ભૂંડ્યા નથી આપ. ૧૦૧
 દેઇ વેણ કદી નહિ ચુક, નિશ્ચે આવું બોલ્યું નહિ મૂક. ૧૦૨
 જે સ્ત્રી હોય લોભણી, વાતનાં જાણે સુખ દુઃખ તણી. ૧૦૩
 કઠણ વેલામાં બોલે ઘણું, રહું તો પાપ લાગે તે તણ. ૧૦૪
 જે સ્વામીને કામણ કરે, એ મનમાં શંખા નવ ધરે. ૧૦૫
 એક મૂકી બીજાને જાણે, તે નાર તો કુતરી થાણે. ૧૦૬
 જુગ પ્રમાણે જેનું નામ, એ ગુરુ મૂખે નાં દેવે હાન. ૧૦૭
 નુગરી થઈને કરે સંસાર, સત્પંથ સેવાનું નાં જાણે પાર. ૧૦૮
 સુખીને આળ ચડાવે જેહ, નાવું તો પાપ મુજને એહ. ૧૦૯
 સત્જોર બ્રહ્માની જે આલ, તેને રંડા દેવે જે માલ. ૧૧૦
 સંતાપે સ્વામી ન ધવરાવે બાલ, એ શંખણી મહા ચંડાલ. ૧૧૧
 કરી ગુરુ નવ પાલે વાચ, કરે ફૂડ નવ બોલે સાચ. ૧૧૨
 ગુરુ તણા જે પરહરે પાયે, રંડા તેતો રીંછડી થાયે. ૧૧૩
 ગુરુ હરિ વૉંશ વિના જે કરે, એ નારી કદી નવ તરે. ૧૧૪
 ગતની નિંદા કરે નિર્ધાર, પામે એ તો કદી ન નિસ્તાર. ૧૧૫
 અતીત અભ્યાગતને ઉત્તર કરે, તે ચામડી થઈને કરે. ૧૧૬
 સત્ય પ્રતિજ્ઞા કરે છું આપ હું, નાં આવું તો એ લાગે પાપ. ૧૧૭

રાગ ઉપરનો પણ જરા ઉતાવળે પણ લયકાતો.

- જે ભામની ભક્તિ કરે ભરથાર, તેનાં પુન્ય તણા નહિ પાર. ૧
 અડસઠ તીરથનું ફલ હોય, વાશો પામે સ્વર્ગે સોએ. ૨
 જે જાણે વિવેક વિચાર, કુટુમ્બ તણા જેએ તે ભાર. ૩
 વ્રત સઘળા સાચવે નાર, નિશ્ચે પામે સકળ ભવપાર. ૪
 હોય જેને મને શીળ ઘણુ, વચન નહોપે સ્વામી તણું. ૫
 પરતીવંત્તાનું પાલે ધર્મ, તેતો કહિયે આત્મ કર્મ. ૬
 નાં રોય મનમાં રીશ લગાર, લક્ષણ જેવું નાનેરું બાળ. ૭
 કુડ કપટનાં ન જાણે કરમ, તેનું મુખ દીઠે લાધે ધરમ. ૮
 નાર સાસરીયાને જે તમે, સ્વામી જમાડી પછી તે જમે. ૯
 સાસુ સસરાની ભક્તિ કરે, ભવસાગર એ સેજે તરે. ૧૦
 જે સ્વામીની સંખા ધરે, પિયરપણાને આદર કરે. ૧૧
 જેનો જસ બોલે સંસાર, તેને કહિયે સકળની નાર. ૧૨
 હોય નારી જે સીતલ વાણુ, ગીત નાદે સરવે ગુણુ જાણુ. ૧૩
 પ્રેમદા પતિ ઉપર એકમની, એવી પ્રેમદા તો પદમણી. ૧૪
 જે સ્ત્રી સૂએ આધી રાત, સઘલાં પેહેલાં ઉઠે પરભાત. ૧૫
 કામ કાજે નાં લાગે વાર, તેતો કહિયે ચંતની નાર. ૧૬
 હસમુખીને નિર્મલી, રૂપે સરૂપ અંગે પાતલી. ૧૭
 નવા નવા કરે સણુગાર, તેતો કહિયે હસ્તની નાર. ૧૮
 જેને રાત દિવસ છે કવેશ, નામ ધરમનું નાં જાણે લેશ. ૧૯
 જૂઠું બોલીને મનમાં કાલ, મારે પછાડે નાના બાલ. ૨૦

રૂપે કાળી અતી વિકાળ, તેને કહિયે શંખણી નાર.	૨૧
જે સ્ત્રીને નાં હોય સંતોષ, સાચ જૂડનો નાં ગણે દોષ.	૨૨
ગણે મર્જાદનાંકો તણી, તેને કહીયે અતી પાપણી.	૨૩
જે સ્ત્રી ચાલે મોઢામોઢ, તેતો લગાડે કુળમાં ખોડ.	૨૪
કુટુમ્બનો કરે નાં સંગાત, તેને કહીયે કુતરી જાત.	૨૫
પુરૂષ તણું જે મોડે માન, અભ્યાગતનું નાં રાખે ધ્યાન.	૨૬
જમણવેલાએ છોડી જાએ, તેતો વનની વાગોળ થાએ.	૨૭
છાનુછપનું પિયર ભરે, ઘરઘંધા શું મન નવ ધરે.	૨૮
પ્રિતનાં ગમે સ્વામી તણી, નાર તેતો કહિયે પાપણી.	૨૯
સુખ વેલાએ જે હોય નાર, દુઃખવેળાએ તજે ભરંથાર.	૩૦
દેવે સ્વામીને શિરદોષ, તેતો સર્જે જળની જગોષ.	૩૧
જેનો સ્વામી હોય ભક્ત, તેની તોનાં જાગવે જુગલ.	૩૨
ખોટયું ચાટયું પીરસી જાએ, સ્ત્રી તેતો મંઝાર થાયે.	૩૩
એવા વચન તું સત્ય માન, સત્ય વચન ધરજે ધ્યાન.	૩૪
સતે ઉગે કળીમાં સૂર, સતે વાગે ઘરઘર તુર.	૩૫
સતે વર્ષે માંગ્યા મેહ, સતે પૃથ્વીમાં વાધે નેહ.	૩૬
સતે દૂઝે કળીમાં ગાએ, સતે કળમાં ફરફરે વાયે.	૩૭
સતે સત્પંથ તે પુજાએ, સતે ચૌદ વિદ્યા ગવાએ.	૩૮
સતે પૃથ્વી ઝાલે ભાર, સતે પાપનો થાએ નિસ્તાર.	૩૯
સતે બ્રહ્માવેદ આચરે, સતે સાધુ જુગમાં ફરે.	૪૦
સતે હોય પૃથ્વીની આશ, સતે સ્વર્ગમાં હોયે વાશ.	૪૧
સતે દર્શન પામે સતી, ગત ગંગામાં મહા મતી.	૪૨

- ગત તીરથ સત કરી જાણુ, મંત્ર માયંત્રીનો પ્રમાણુ. ૪૩
- સતે જઈયે ગોર નર ધામ, સતે જપીયે શાહનું નામ. ૪૪
- સતે ક્ષમા હૃદયે વેઠીયે, સતે ગોર નરને લેટીયે. ૪૫
- સતે હિમપુર કાશી કેદાર, સતે મક્કા મદીનાં નિર્ધાર. ૪૬
- સતે કળીમાં ધરે અવતાર, સતે આલ્હ અલી પરવાર. ૪૭
- સતે વારે ધાએ પીર, આલ સેવે સતે સધીર. ૪૮
- સતે સિધ્યા પ્રહલાદરાયે, સતે સિધ્યા હરિચંદ્ર જાયે. ૪૯
- સતે સીધ્યા યુધિષ્ઠીર રાયે, સતે લાગ્યા શ્રીકૃષ્ણને પાએ. ૫૦
- સતે રૂપમાં ગત જોય, સતે ભભિક્ષણ લંકા હોય. ૫૧
- સતે વામન રૂપે દયાલ, આંખો ખળી પોતે પિયાળ. ૫૨
- સતે શેષ શિર થંબો ભાર, સતે સમુદ્ર લોપે નપાલ. ૫૩
- સતે મનોહરી મહાં સતી, સતે અહલ્યા તારા દુપતી. ૫૪
- સતે અલી અરખે અવતર્યા, પાંચ સાત નવ ઓધર્યા. ૫૫
- સતે ખારને થાશે અનન્ત, સતે શાહ ધરે છે ખંત. ૫૬
- સતે શમ્ભસદીન પરચર્યા, આવો ભરતખંડ સંચર્યા. ૫૭
- સતે શક્તિ તે પાતક હરે, સતે શાહોજી ક્ષમા કરે. ૫૮
- સતે છુટીયે જન્મનાં પાપ, સતે પામીયે વૈકુંઠ આપ. ૫૯
- એવું સત્ય રૂઢામા જાણુ, ઘેર તારે આવું પ્રમાણુ. ૬૦
- મારા વચન સત્ય કરી માન, કરું આખડી ઉઠક ત્રણ પાન. ૬૧

હિમ્મત ને સૂજ.

રાગ સાખી.

પારાધી ભણે શુભ હરણલી, શાંભળ મારી વાત;
તુ જા વેગે ઉતાવળી, જાએ, તારો સંગાથ. ૧

રાગ રામગીરી. ચોપાઇની ચાલ.

મારી ચિંતા ચતુરમુખી ધરશે, જેણે સજર્યો તે પુરં કરશે. ૧
પારાધી અચંબે થાએ, આ કૌતક કેવું કહેવાયે ? ૨
પશુ ખોલે મનુષ્યની પેર, જોડે સવારે થાશે શું ઘેર ! ૩
પૂર્વ પુન્ય ફળ્યા છે સાર, તેમ ખીજને શુકરવાર. ૪
અણધાર્યો થયો અપવાશ, દશ પોહોર થયા છે ખાસ. ૫
ગુરુવારે પ્રસાદી પામ્યો, ખીર હસ્તે તે આનંદ જામ્યો. ૬
વળી ઉત્તમ કુંડનું જળ, એમ લેગી મળી સર્વ કળ. ૭
એમ પાપનું પ્રાશ્નિત થાએ, જ્યારે દેવ તે વારે ધાએ. ૮

મૃગ પ્રવેશ.

એક પોહોર ખીજે જોતાં ગયો, એક મૃગનો સંચલ થયો. ૯
પોર ત્રીજની વેળા થઈ, લીધું ખાણ પારાધીયે તઈ. ૧૦

- દીઠો મૃગ મહાં મોહમંત, સર્ચા કાજ ને હજ્યું ચંત. ૧૧
 મૃગ સામે આન્યો નેટલે, વરધે બાણ સાધ્યો તેટલે. ૧૨
 જ્યારે બાણનો સંચલ થયો, મૃગ પાસે આવી ઉભો રહ્યો. ૧૩
 સુણને વરધ વાચા મુજ તણી, ચિત્ત રાખને તું મુજ બણી. ૧૪
 મારે સ્ત્રી જે ઘર નાર, સાંભળ તેનો કહું વિચાર. ૧૫
 એક રૂતુ વંતી માંગે દાન, બીજી પુરે માસે માંગે માન. ૧૬
 કરૂં પ્રતિજ્ઞા સાંભળ વાત, ઘેર તારે આવું પ્રભાત. ૧૭
 રહું તો વાચા તેની કરૂં, ત્રણ ઉદક નવ હું ચરૂં. ૧૮
 કરૂં પ્રતિજ્ઞા સત્યમેવ, તેના સાક્ષો શ્રી શુરુદેવ. ૧૯
 વહી શિર પાપ લહું એટલું, સાંભળ વિગતે કહું તેટલું. ૨૦

પુન્ય પાપ સમિક્ષા.

—(૦)—

રાગ ઉપરનો.

- જે પુરૂષ હોયે ઉત્તમ જાત, ઉઠે જોશે તે મદ્દમ પાસ. ૧
 હું હું કરે વખાણે આપ, રહું તો લાગે મને તેવું પાપ. ૨
 કોઈ નર જમાડે નાત, સૌને જોસારે એકજ પાંત. ૩
 ખીરસનાર વેહરોવંચો કરે, તેને પાપે સુરજ ચરહરે. ૪
 મુખી થકી લોપે જે કર્મ, શુરુ આજ્ઞાએ ના પાલે ખર્મ. ૫
 તેની વાત કહું શું ઘણી, આભડછેટ ગણે ન કો તણી. ૬

- ક્ષત્રી હોઈ ક્ષાત્રવટ નાં કરે, રૂંધ્યો સ્વામી રણે પરહરે. ૭
 સ્ત્રીયે લાગે ને વાલે ગાએ, તેતો પુત્ર અન્યાનો થાએ. ૮
 ધરે સત્પંથ કરે અધર્મ, જીવ દયાનો નાં પાલે ધર્મ. ૯
 નાદા વિના જે અજ ખાએ, તેતો વનનો સુવર થાએ. ૧૦
 સહોદરને દુભવે માએ, ધરે દુઝતી હોયે ગાયે. ૧૧
 માતાપિતાની ભક્તિ નાં કરે, બીજે ભવે કુટ્ટી અવતરે. ૧૨
 યશુપાળી દુઃખી કરે ઘણા, તેતો વાગોળ વજ્રજ તણા. ૧૩
 લોભી હોય જે અતી ઘણો, કરે સ્વાર્થ પોતા તણો. ૧૪
 યર વેદના નાં જાણે દેહ, નિર્વૈંશ થાએ નર તેહ. ૧૫
 હોય ક્રોધી હૃદય નાંહી દયા, કોઈ ઉપર નાં આણે મયા. ૧૬
 રતી ગુણ ન અવગુણ અપાર, સોનર દીશે લોટંતાં છાર. ૧૭
 જે નર મા ખાપને ખોલે ગાલ, વણુ દીડી ચડાવે આલ. ૧૮
 કુટુમ્બ વેચીને પોંખે દેહ, તેનાં પાપ તણા નાંહી છેહ. ૧૯
 જે નર ભૂંડા કરમ આચરે, જૂઠી સાંખે ગવાઈજ ભરે. ૨૦
 ભૂંડા આચારે અસત્ય ભક્ષ, જેનું ધર્મ ઉપર નાહી લક્ષ. ૨૧
 મુખી આશનનો નાં ગણે માપ, રહું તો તેનું લાગે મુને પાપ. ૨૨
 સત્ય ત્યાગી અસત્ય આચરે, થાપણુ પરાઈ પોતે હરે. ૨૩
 જૂઠું ખોલીને એકું ખાએ, તેતો વનનો કુંવાર તાએ. ૨૪
 ભાંડ ભવૈયા શું કરે પ્રીત, ના જાણે જ્ઞાન ધરમની રીત. ૨૫
 નાચ છંદમાં મનજ ધરે, આઘી પાછી જ્ઞાનમાં કરે. ૨૬
 જાય જેવા ભવૈયા આપ, રહું તો તેનું લાગે મુને પાપ. ૨૭

- આવી ગતમાં પીયે નહિ નુર, લેવે લાણુને બેશે દૂર. ૨૮
- લેઈ લાણુને જતો રહે, મેળોં લેવા ન ઉભો રહે. ૨૯
- આળ પંપાળે જઈ બળે, ગત મેળામાં નાહીં મળે. ૩૦
- નાવે ગતમાં ને પાડે ભંગ, વખત વેળાનો નાહીં રંગ. ૩૧
- ના શિષે જ્ઞાનને નાં બણે જાપ, રહું તો લાગે મને તેનું પાપ. ૩૨
- મુખીગત તણા ગોવાળ, પ્રતીદીન કરે સંભાળ. ૩૩
- તેની મર્જાદ તે નવ રાખે, તે શું આળ પંપાળ ભાંખે. ૩૪
- મુખી તણુ જે નવ રાખે માપ, રહું તો તેનું લાગે મને પાપ. ૩૫
- હોય સત્ગોરે બ્રહ્માની આલ, ગોર નર તણા જે ખાલ. ૩૬
- તે શું મુનિવર બોલે છલ કરી, તેની કાયા અમીએ ભરી. ૩૭
- નિદેઆલને દેવે તાપ, રહું તો લાગે તેનું મને પાપ. ૩૮
- ગીત નાદ લહે તીક્ષ્ણ, છત્રિશ કળા એ સુંદર ગાન. ૩૯
- બત્રીશ લક્ષણ બહુ બળવંત, તે નર કહિયે પદમણીનાં કંથ. ૪૦
- સકળ કળા સુંદરે જાણુ, દ્રઢ ચિત્ત ને ગુણ નિદ્ધાન. ૪૧
- ભલા ધર્મનો કરે વિચાર, તેતો અંતનીનો ભરથાર. ૪૨
- જે નર શૂરા સતે આગલા, જાણે પરવેદનાં નિર્મલા. ૪૩
- મુખે વેદને નાંહી અહંકાર, તે નર હસતીનો ભરથાર. ૪૪
- જેને અહોનિશ કલેશ શું કામ, ધરમ તણુ નાં જાણે નામ. ૪૫
- બોલે જૂઠું કરે અહંકાર, એવો શંખણીનો ભરથાર. ૪૬
- સત્ય સંતોષે જે આગળા, હોય ચિત્તે જે નિર્મળા. ૪૭
- સાધ ચારનો જે જાણે ધર્મ, તેતો કહિયે ચોત્તમ કર્મ. ૪૮

- વખત વેળા જે નવ ચૂકે, વ્રત એકે તે નવ મૂકે. ૪૬
 નિત્ય અમી પીયે નર જેહ, તેતો આત્મ કહિયે તેહ. ૫૦
 જાએ ગતમાં ને લે લાણુ, અડે ગુણુ જ્ઞાની પ્રમાણુ. ૫૧
 રાખે હૈયડે હરિનું નામ, તે નર પામે વૈકુંઠ ઠામ. ૫૨
 સ્ત્રીએ ક્રિયા પાળે નર જેહ, દેવે દાનને હશેાંદી જેહ. ૫૩
 જેની ચંદ્ર સમી શિતળ વાય હૈયે વાય કે ખોલે સાચ. ૫૪
 રહે શાહની સદાં સન્મુખ, તેતો લોગવે અમ્મર સુખ. ૫૫
 આજ કળમાં અહીં અવતાર, નાથ નકલંકી આપ કિર્તાર. ૫૬
 આઠ્યા સત્યગોર પ્રદ્ધા જેહ, તેની નિત્ય કરે જે સેવ. ૫૭
 હરિ વૌંશે હરિપર વરિયા, તેના અણુ રૂઢા માંડે ધરિયા. ૫૮
 પાળે સત્ય આચારે ધર્મ, તેતો કહિયે આત્મ કર્મ. ૬૦
 સ્ત્રી વણુ વાંકે પરહરે ગોર પોતાનો ગવન કરે. ૬૧
 જીવ જંત ઉપર મેલે ધાએ, બીજે અંતારે કુષ્ટીયો થાએ. ૬૨
 એક હરિની ભક્તિ કરે, બીજે માંડે વિચાર આદરે. ૬૩
 આવી ગતમાં કં જે ભંગ, શિર પડે તે દેવનો દંડ. ૬૪
 વાત કરતાં કરે ઘાતકી, તેતો થાએ અતી પાતકી. ૬૫
 વણુ ખોલાવ્યો ખોલે જંહ, વનનો જંખુક થાએ તેહ. ૬૬
 સગપણુ વિના પોષે દેહ, સેવ પરાઈ કરે જેહ. ૬૭
 મોટા ખોલ ખોલે કરે ફંદ, કરે કુત્ત રમે પાખંડ. ૬૮
 સત્યગોર મૂકી ગોર કરે, ભૂલી મંત્રને અન્ય આચરે. ૬૯
 જે નર મુખીનો મોડે માન, કુત્ત રમે તે થાએ સ્વાન. ૭૦

- જે નર બળધને ખાસી કરે, કાછ વીંટી પરઘેર ફરે. ૭૧
- આલ ઝોલખે નહિ આંધલા, બીજે અંતારે રહે કાંગલા. ૭૨
- જે પુરૂષને બે હોય નાર, સાંભળ તેનો કહું વિચાર. ૭૩
- એક આઘી બીજી પાછી કરે, તેતો શ્વાન થઈ અવતરે. ૭૪
- જે નર હરિવૌશની કરે ધાત, મોઢે મોઢે બોલે ઉત્તપાત. ૭૫
- માથે રાખે ગુરુરણુ જેહુ, પતંગ દિપકનાં થાએ તેહુ. ૭૬
- લઈ સત્પંથ નુગરા ભમે, જ્ઞાન ધ્યાન જરા નવ ગમે. ૭૭
- દશોદ દેતા કરાવે કેણુ, સર્પ જાતે થાયે આકલેણુ. ૭૮
- જઈ તિર્થમાં માને કાંચે, આપવાનું તે મન નાં થાએ. ૭૯
- ગોર માંગે ને નાપે દાન, તેનું કહિયે ગર્ધવ નામ. ૮૦
- કરે પ્રીત તે કોઈ સંઘાત, થઈ સાથીને જાએ સંઘાત. ૮૧
- વીકટ વેળાએ મૂકી જાએ, તેતો વનનો ધૂવડ થાએ. ૮૨
- દુષ્ટ કૃતઘ્યં કરે આજશી, મર્મે પ્યારા શું બોલે હશી. ૮૩
- મોઢે મળકીને કાવલ કરે, તેતો હાય હાય કરતા મરે. ૮૪
- જે નર વ્રત તીરથ નાં કરે, લોભ કારણે પરદેશ ફરે. ૮૫
- પર ગવન કરવાને જાએ, બીજા બંધે લંગડો થાએ. ૮૬
- જે નરને નિંદરા ઘણી, વાતનાં જાણે સુખ દુઃખ તણી. ૮૭
- દારિદ્રમાં જન્મારો જાએ, તેતો પૂર્વે મગર મચ્છ થાએ. ૮૮
- કરે કૂડ ઉપાએ ઘણો, માને વિસ્વાસ નહિ કો તણો. ૮૯
- મહા પાપ લાગે તેને ખોડ, તેનાં કુળમાં નીશરે કોડ. ૯૦
- થાયે હરિકુળમા અવતાર, મૂકી ધર્મને નીશરે ખાર. ૯૧

નિહા ધર્મ પોતાની કરે, આજ પંપાજ વાતું કરે.	૬૨
ઝોલે બાપ દાદાને મેણુ, સત્ય ધર્મનું પાલે ન કેણુ.	૬૩
પરધર્મ વખાણીને ઝોલે, તે સર્જે વગડાનો કાળ.	૬૪
એવા સંતાન આલનાં હોય, તેને ધર્મીએ તજવા ભેય.	૬૫
એવાને પડે જઇ પાએ; વળી દાન દેવા તેને ભાએ.	૬૬
વાટે ભતાં સામા મળે, વાતું કરવા તે સંગે પળે.	૬૭
કરે આત્રણ એવા જે જન્ન, તેતો થાશે વિછીનાં તન્ન.	૬૮
ઘોડી ઉપજ ને ખર્ચે બહુ, તેની ઝોળગ કરશે સહુ.	૬૯
જે નર સ્ત્રીની માને શીખ, તે નર સરવાળે માંગે ભીખ. ૧૦૦	
જનર નાંલે હરીનું નામ, વલી નિદે જન્મનું ઠામ. ૧૦૧	
કજ્જ ગોત્રને દેવરાવે ગાળ, પાડે ઓચિંતી લોકને ફાળ. ૧૦૨	
નિદે શુરને નિદેમાં બાપ, રહું તો લાગે મુને તે પાપ. ૧૦૩	

સંવાદ પ્રારંભ.

ઝોલે પારાધી મૃગ મુણવાણુ, તુજને કહિએ સરવ ગુણુ બાણુ. ૧૦૪
કાણુ ઓત્તમ મદ્દમ સાર, તેનો મને કહો વિસ્તાર. ૧૦૫
મૃગ ભણે મુણુ જે વાત, ઓત્તમ મદ્દમની કહું ભાત. ૧૦૬
ઓત્તમ મદ્દમનો વિસ્તાર, સત્ય માનજો કરી વિચાર. ૧૦૭

ઓત્તમ લક્ષણ.

સત્યપંથનો કરે વિચાર, જ્ઞાને જોઈને લેવે અહાર. ૧૦૮
જીવ દયાનો પાળે ધર્મ, તે નર કહિયે ઓત્તમ કર્મ. ૧૦૯

મધ્યમ લક્ષણ.

લોભ હોય જેને અતી ઘણો, કરે સ્વાસ્થ્ય ગોતા તણો. ૧૧૦
જે નર ધન દેખી માને ઘણું, નામ અધર્મી છે તે તણું. ૧૧૧
ઉદમ કરતાં લાજજ ધરે, નિત આશા તે પારકી કરે. ૧૧૨
પેટ ભર્યા શું જેને કામ, તેનું કહિયે અધર્મી નામ. ૧૧૩
જોલ્યો પારથી કહેજો દેવ, વાત એકનો પૂછું લેવ. ૧૧૪
કોણ મૂરખ કોણ ચતુર, પૂછું વાત તે કહો મધુર. ૧૧૫
મૂગ જોલ્યો છે વિખ્યાત, શુણ પારાધી કહું તે વાત. ૧૧૬

ચતુર લક્ષણ.

જે નર દીકું અણ દીકું કરે, માન કુટુંબ તણો તે ધરે. ૧૧૭
વડ વડેરાની માને આણ, તે તો કહિયે ચતુર સુખાણ. ૧૧૮
એક પત્ની વ્રત જે રાખે, વાત સત્ય તણી તે ભાંખે. ૧૧૯
નગણ સ્વાર્થ સત્ય વખાણે, તેને ખીજો ચતુર તો જાણે. ૧૨૦

હરિ તણી જે લક્ષિત કરે, હેત કુટુંબનો મન ધરે. ૧૨૧
 અવતાર પાત્ર વખાણે જાણુ, તેતો કહિયે ત્રીજો પ્રમાણુ. ૧૨૨
 થોડું ઘણું સંચે ધન, કરે અવસરે દાન ને પુન્ય. ૧૨૩
 દેવે માન મુખીને પ્રમાણુ, તેતો કહિયે ચોથો જાણુ. ૧૨૪

મૂર્ખ લક્ષણ.

એક મુરખ દુભાવે માયે, બોલે મૂખીને જે અન્યાયે. ૧૨૫
 જઈ ગતમાં ગડબડ કરે, હરિ વૈંશથી પ્રપંચ કરે. ૧૨૫
 ચરતી હાંકે પરાઈ ગાયે, વણુ બોલાવ્યો બોલવા જાય. ૧૨૬
 બોલે સભામાં જે ઘણું, મુરખ નામ કહિયે તે તણું. ૧૨૭
 જે વણુ ટોલે હડ હડ હશે, ઓછે સંગતે વાણો વશે, ૧૨૮
 કરે વ્યથન બગાડે દેહ, વહે વગગી રાખે જેહ ખેડ. ૧૨૯
 પરધનમાં આશા ધરે, ઉદમ કરતાં પાછો ફરે. ૧૩૦
 નયે લાણુને ના પીએ તુર, ખીજો મૂરખ તેહ જરૂર. ૧૩૧
 અહો રાત્રી ઉચાટજ કરે, વજ થયે વેપાર આદરે. ૧૩૨
 ધન તણો કરે અહંકાર, ત્રીજો મૂરખનો સરદાર. ૧૩૩
 જે નર ગુણ કાં શું માંડે નેહ, ભાંડ ભવઈ વખાણે જેહ. ૧૩૪
 ગાંઠે ગ્રથને લુણું ખાયે, અહંમપણે તે મૂરખ થાયે. ૧૩૫
 બોલ્યો વરઘ થયા મમ કાજ, સત્ય વચન બોલો મૃગરાજ. ૧૩૬
 વાત ઉપની છે એક હૈયે, કાણુ જોગી લોગી કાણુ કહૈયે. ૧૩૭
 મૃગ ભણે મુણો વરઘ આજ, કથા જોગી લોગીની સાચ. ૧૩૮

જોગી લક્ષણ.

જોગી તે જે જાણે જોગ, વારે મનના રૂચે લોગ.	૧૩૬
ગુરુ વચને પાલે આણુ, ધરમ અસ્થ તણુ પરમાણુ.	૧૪૦
રજ વિના રતી નવ કરે, સત્ય જોગી તે કહિયે ખરે.	૧૪૧
પર સ્ત્રી સામુ નવ જીવે, સત્ય કર્મે પાપજ ખુવે.	૧૪૨
ખરા જોગી ઓળખાવે બ્રહ્મ, પળે પાપનાં પગાવે ધર્મ.	૧૪૩
અંતર પાપનાં રાખે જાણુ, બીજો જોગી તે પરમાણુ.	૧૪૪
સુખ દુઃખનાં આણે મત્ત, ના આણે માયા કુટુંબ કે ધત્ત.	૧૪૫
હરિ ઉપર દ્રઢ હોય નેહ, ત્રીજો જોગી કહિયે તેહ.	૧૪૬
મને અપેક્ષા નાંહી રતી, સુખ સંતોષમાં રહે સતી.	૧૪૭
રહે રેહણીએ ગુણ જાણુ, ચોથો જોગી તે પ્રમાણુ.	૧૨૮

ભોગી લક્ષણ.

રાત દિવસ ખાએ પાન, સજ્જન વોકને જોડે માન.	૧૪૮
આગશ કામે કામે નવ કરે, ઉત્તમ ભોગી તે કહિયે ખરે.	૧૫૦
મેક્ષા વસ્ત્ર તમે નર જેહ, લુખું ભોજન ન કરે તેહ.	૧૫૧
ખારા ખાટાનો જાણે વિવેક, એવા ભોગી તથા છે નેક.	૧૫૨
ગીત નાદે લહેજે નુન્ય, અવસર પાત્ર જોડ કરે પુન્ય.	૧૫૩
ગુરુ શાસ્ત્ર ઉપર જેહ રહે, આત્મ ભોગી તો તેને કહે.	૧૫૪

પ્રેમે લાંબે બ્રહ્મ લોજનંગ, અગર ચંદન અરચે અંગ. ૧૫૫
 કળા બત્રીશ સર્વ ગુણ બળુ, ઓત્તમ લોગી તે સહી પ્રમાણુ. ૧૫૬
 વરધ બણે શુભેા મૃગરાજ, તમ દર્શે સર્વા મમ કાજ. ૧૫૭
 એક વાતનો કડો વિચાર. સુખી દુઃખી કોણુ સંસાર. ૧૫૮
 મૃગ કંઈ સુભેા દર્ષિ ચિત્ત, સુખ દુઃખની કહું રીત. ૧૫૯

સુખી લક્ષણુ.

જેને ઘેર ગુણવંતી નાર, તે નર કહિયે સુખી સંસાર. ૧૬૦
 જેની ગાંઠે હોયે ધન, દર્શોદહાને કરે જે પુન્ન. ૧૬૧
 ગુરુ ભક્ત શાહ ગુણુ ધામ, ખીજે સુખિયો તેનું નામ. ૧૬૨
 લેણુ દેણુ લોભે નવ કરે, ધનન કારણુ દેય નવ ફરે. ૧૬૩
 જે ન પારકી કરે મોહોતાજ, ત્રીજે સુખીયો સુણુ જે સાચ. ૧૬૪
 જેની દેહીમાં ના મળે રોગ, સત્ય ધર્મે સાધે જોગ. ૧૬૫
 ક્રોધ નિન્દ્રાને તે નવ ગણુ, ચોથો સુખીયો મૃગજ બણુ. ૧૬૬

દુઃખી લક્ષણુ.

જે ઘર હોય નાર કુવાડ, ઉઠી નિત્ય કરે વઢવાડ. ૧૬૭
 માથે રણુને કરે અહંકાર, પેહોત્રો દુઃખિયો એ સંસાર. ૧૬૮

થોડી ઉપજ ને ખર્ચે ઘણું, વિવેકનાં જાણે ખાધા તણું. ૧૬૬
 રણિયા જઈને જોશે ખાર, ત્રિજો દુઃખિયો તે સંસાર. ૧૭૦
 ક્રોધ કામ ત્રશના જેને અંગ, થાએ વદ્ધ પણે ધર ભંગ. ૧૭૧
 પુત્રી રાંડી ને નિર્ધન પણું, અતિ દુઃખી નામ એ તણું. ૧૭૨
 રાત દિવસ રખડે ગામ, ઘડી જોશે નાં સુખ શું ધામ. ૧૭૩
 જે નર પારકી ઓલગ કરે, ચોથો દુઃખિ મૃગ ઓચરે. ૧૭૪
 સત સંતોષે તું તો સાર, ગુણ તારાનો નાવે પાર. ૧૭૫

રાગ સાખી.

પારાધી ભણે મૃગજી, ધત્ત ઘડી ધત્ત દન;
 તુમ દર્શનથી પુન કૃપ્યા, પાપી થયો પાવન. ૧
 વરધ ભણે સુણ મૃગજી, ઘણો લીધો તુજ લેવ;
 સત્ય કરી મે માનીયા, તમ પ્રગટ સાચા દેવ. ૨
 એક વાત મુજ ચિત્તે રહી, પુંછયાની બહુ હોંસ;
 કોણ ઉઘમી કોણ આજશું, શાન્ત કરો મુજ તોંશ. ૩

રાગ ચોપાઇની ચાલનો.

પુંછું વાત તે એ મહારાજ, સમજાવો મુને તે આજ. ૧
 કોણ ઉઘમી કહેવાયે, અને આજશું તે કેમ થાયે. ૨
 મૃગ કહે સુણજે શાન્ત. કહું ધરી ખરેખરી ખાંત. ૩
 પુછો ભલે ધરીને નેહ, કહેવા આન્યો હું સરવે તેહ. ૪

હોય મનમાં જે સંદેહ, બાકી રાખતા નાંહી તેહ. ૫
શંકે ધરતા ન મન લગાર, હોય હેયામાં કાઠો તે બાર. ૬

—(૦)—

ઉઘમી લક્ષણ.

જે નર મુખે સૂએ આધી રાત, સર્વ પેહલો ઉઠે પ્રભાત. ૭
જપ તપ તીરથ જે કરે, એવો ઉઘમી મૃગ ચોચરે. ૮
જાએ તિરથ બીજ વ્રત કરે, દયાવંતો થઈ પગ ભરે. ૯
છકોતેર ઝોધારે કળ જેહ, બીજો ઉઘમી કહિયે તેહ. ૧૦
ગુરુ ભક્તિએ આત્મદ કરે, નામ પીરશાહ હૃદય ધરે. ૧૧
ગુરુ વિદ્યાનો કરે પ્રકાશ, જ્ઞાન શિખે શિખાવે નિરાશ. ૧૨
કરે વેહવાર થઈ ઉદાશ, ત્રીજો ઉઘમી સહી પરકાશ. ૧૩
ઓથે આવ્યાને સાએજ કરે, ઉઘમ કરતાં લાજ ન ધરે. ૧૪
પુન કરે સપાત્ર લહી, સત્ય આત્મણુ રાખે સહી. ૧૫
વખત વેળાનાં ચુકે જપ, ચોથો ઉઘમી તેતો આપ. ૧૬

આળશુ લક્ષણ.

સત્ય ધર્મે વિલંબજ કરે, સુના ધરે થાપણુ ધરે. ૧૭
આઠે પોહાર નિશિંતો રહે, એક આળશુ તેને કહે. ૧૮
ઓમાસે જેનું ધર ચુવે, માથે રજને મુખ શું શુવે. ૧૯

- વ્યવહાર વણજ લાગે કરે, ખીજે આગશુ મૃગ ચોચરે. ૨૦
 પેટવડે ઓળંગ ને કરે, ઘર મૂકી પ્રદેશજ કરે. ૨૧
 ન પાળે ધર્મ તણા આચાર, વખત વેળા ન કરે ભગાર. ૨૨
 ન પાલે વ્રત નાં શિખે જ્ઞાન, ગત વેળાનું નાં રાખે ભાન. ૨૩
 પોષી પિંડ નિચિંતો કરે, ત્રીજે આગશુ તેતો ખરે, ૨૪
 જ્ઞાન જાણીને લોપે કર્મ, ગુરુ કરતાં લાગે સરમ. ૨૫
 નાહવા ધોવાનું નાંહી ભાન, સત્સંગ સુણે નહિ કાન. ૨૬
 જૈયરની ને માને આણ, તેતો આગશુ ચોથો જાણ. ૨૭

રાગ સાખી.

વરધ ભણે મૃગ રાજજી, અરજ એક રૂદિયે ધરો;
 એક વાતનો મુજને, રહ્યા તે એ ખરખરો. ૧

રાગ ચોપાઘની ચાલ.

- મૃગ કહે સુણો મહારાજ, ભલે પૂછો ભાવે તે આજ. ૧
 ભણે પારાધી સુણ મૃગદેવ, વાત પુંકું છું સહિ અસમેવ. ૨
 તે મૃગજી કહો વિચાર, ધર્મી પાપી તે કોણ સંસાર. ૩

ધર્મી લક્ષણ.

- મૃગ કહે સુણો પારાધી, વાત સાંભળજો સત્યવાદી. ૪
 જીવ દયા નો પાલે ને ધર્મ, તેને નાં લાગે પારકા કર્મ. ૫

કુસંગીનો સંગ નાં કરે, એક ધર્મ મૃગ ઓચરે.	૬
જેનું હોય નિર્મલ મન્ન, આશિષ લાળીને ગ્રહે અન્ન.	૭
પરવેદનાં જાણે જેહ, બીજો ધરમિ કહીયે તેહ.	૮
ગત દાણે આવી સંચરે, તોભા તોભા મુખે ઓચરે.	૯
ગુંજરી હાલ પ્રકાશે પાપ, લઈ માણુને માંગે માફ.	૧૦
સત્ય વચન બોલે પ્રમાણુ, ગોર વચને રહે જાણુ.	૧૧
હરિચૈંશની સાધનાં કરે, મુખી આગળ આધીન રહે.	૧૨
પરસ્ત્રીને જાણે માત, ત્રીજો ધરમિ તે શાસાત.	૧૩
મતવંતો નિશ્ચળ મને, ધર્મ ઠેકાણે વાપરે ધન્ને.	૧૪
પાત્ર તણી પરિક્ષા કરે, પરનિંદા શું નેહ નવ ધરે.	૧૫
તિરથ જાત્રા કરે નર જેહ, ચોથો ધર્મિ કહીયે તેહ.	૧૬

પાપી લક્ષણ.

માત પિતાને દુલવે ઘણું, માન પાલે તે બેયર તણું.	૧૭
પરદુલવે નિંદા એ જાણુ, પાપી પહેલો તે પરમાણુ.	૧૮
ધર્મશાળાએ તે નવ જાએ, ન પીએ નુર ને લાણુનાં ખાએ.	૧૯
રહી નુગરો મુખીને દમે, સતપંથ દેખ્યું નવ ગમે.	૨૦
જૂઠી ગવાઈ ભરે જે કોએ, અદકું લેઈને બેશે સોએ.	૨૧
ન્યાય આશને ચાડી જે કરે, પરવેદનાં દિલ નવ ધરે.	૨૨
મારે જીવ ને ન ગણે પાપ, બીજો પાપી તે આપો આપ.	૨૩
મત ધર્મ તણા જે હોય, પ્રેમે પાલે નહિ જે કોય.	૨૪

ગોર નરની હોય જે આલ, તેની વાત કરે દર્ધ ગાલ. ૨૫
 કુડી મૂખીને ચડાવે આળ, કરે ગતમાં આળપંપાળ. ૨૬
 ધરે ક્રોધ રોવડાવે બાળ, બોલી બોલે જેમ ચંડાલ. ૨૭
 વળી ગોર નરની હોયે આલ, મૂકી ધર્મને ચાલે કુચાલ. ૨૮
 આ દનિરંજન નાં માને અલી, બોલે વાણી તે પ્રપંચ ભરી. ૨૯
 વળી તેને મુનિવર દે દાન, તેતો ગણાયે તે એ સમાન. ૩૦
 બીજો ગોર નરનો પરવાર, પાલે ધર્મક્રિયા આચાર. ૩૧
 તે શું મુનિવર મકર કરે, તેની આજ્ઞા શિર નવ ધરે. ૩૨
 લોભ ક્રોધ જેને અતી ઘણો, અઞ્જશ બોલે તે ગુરુ તણો. ૩૩
 ખટ દર્શનનું વધારે માન, સત્ય ધર્મથી થાયે અજાણ. ૩૪
 મન પાખંડમાં રાખે તાણી, ત્રીજો પાપી તેને લેજો જાણી. ૩૫
 ધર્મ વેલાએ પગ પાછા ભરે, લાણુ લેતા અદકેરી લહે. ૩૬
 ન કરે વખત ન જાણે જાપ, ચોથો પાપી આપો આપ. ૩૭
 જાણે પારાધી તમે પાત્ર, તમ દર્શને થઈ ગુજ જાત્ર. ૩૮
 મને શાંભળવા હર્ષ પૂર, કોણુ કાઢેર ને કોણુ શૂર. ૩૯
 મૃગ જાણે સુણજો વાત, કહુ કાઢેર શૂરાની જાત. ૪૦

શૂરાનાં લક્ષણ.

શૂરો પેહેલો રણે સંચરે, શત્રુ દળે જઈ ધા કરે. ૪૧
 સતે દતે પીડાવે ગાત્ર, કરે દાન જૂએ સપાત્ર. ૪૨

આણુ ગોર નરની પાલે જેહ, દેવે દશેઠ ઉમ્મંગે જેહ. ૪૩
 વખત વેળા નાં ચુકે લગાર, પેહલો શૂરો તે સાર ધાર. ૪૪
 એક પુરૂષ નિંદ્રા નાં કરે, ધર્મ તણી તે ચિંતા ધરે. ૪૫
 નિત્ય અમીષીયે પાળે ધર્મ, હાલ ગુબરીને બાળે કર્મ. ૪૬
 પ્રકાશે પાપ લગ્યા નવ ધરે, સેવા માત પિતાની કરે. ૪૭
 આળશુને સોંઠાડે જેહ, પાડોશીને સંભાળે તેહ. ૪૮
 જે બોલે તે પાળે વાચ, બીજો શૂરો તે કહિયે સાચ. ૪૯
 વાચકાચ્છ દ્રઢવંતો હોય, પરવેદનાં બાણુ સોએ. ૫૦
 યર્ષ સુમરોને આન્નંદ લહે, સત્ય શિખ બીજને દહે. ૫૧
 બોલી પંચમાં ને જશ લહે, જ્ઞાન ધરમની વાતજ કહે. ૫૨
 કરે ધર્મ તણું જે કામ, ત્રીજો શૂરો તે એનું નામ. ૫૩
 કુઃખી જોઈ દયાદિલ ધરે, તેની સેવના આત્રંદે કરે. ૫૪
 પરમારથ પર જેની પ્રીત, દયાદાનની જેની રીત. ૫૫
 રાખી હેત કરે નહિ ક્રોધ, અજ્ઞાનીને દેવે બોધ. ૫૬
 દાન લક્ષિતની નાં કરે આશ, માયા મોહનાં તોડે પાસ. ૫૭
 પરજીવની ઘાત નાં કરે, પાપ કર્મથી બીતો ફરે. ૫૮
 ધ્યાન ગુરુ તણુ તે ધરે, લેઈ માલાને સમ્રણુ કરે. ૫૯
 નાત બાતનો સેહેવે સાર, શૂરો ચોથો તે સાર ધાર. ૬૦

કાહર લક્ષણ.

ધર્મ મારગે જાતાં બીએ, ઉત્તમ આચાર દિલ નવ લીએ. ૬૧

અન્ય તણા આશિયાળો રહે, ધર્મ તણા તે ચાળા કરે. ૬૨
 વખત વેળાનું નાં રાખે જ્ઞાન, સુણે શિખે નહિ તે જ્ઞાન. ૬૩
 વાટે ઘાટે ખીએ અપાર, એક કાઢેર તે સંસાર. ૬૪
 છતાં ધને લુખો કરે અહાર, પુન્ય કરતાં પૂંછે પરવાર. ૬૫
 હાણુ જોખમની નાં રાખે સૂજ, ગુરુ સેવાની રાખે ન ખુજ. ૬૬
 નશિખે જ્ઞાન ને નવ શિખવાડે, ખીજો કહે એ જમવાડે. ૬૭
 ન કરે તિર્થ ન પરદેશે ફરે, ઘર ખેઠાં તે વાતું કરે. ૬૮
 રાજા દંડે આપે તે ધાન, નાં કરે ગુરુ તણુ સન્માન. ૬૯
 ભાંડ ભવૈયા શું રાખે હેત, ત્રીજો કાઢેર પડયો માને પેટ. ૭૦
 સત્ય વાત હૈયડામાં ન ધરે, ડરી સત્યથી પગ પાછા ભરે. ૭૧
 જેને લોભ લાલચ અપાર, ગત તણા તે નાં જાણે સાર. ૭૨
 પિંડ પોષવા શું વેહેવાર, તજે પોતા તણા પરવાર. ૭૩
 અહસ્થા ધર્મ ન સાચવી શકે, સાધુ થાવાને મનમાં ધખે. ૭૪
 કામ ધંધે આળશુ હોય, વસ્ત્ર વિના તે નારી રોયે. ૭૫
 રાખે મુંઠ બાળકને જેહ, ચોથો કાઢેર કહિયે તેહ. ૭૬
 વરઘ ભણે મૃગ સુજાણુ, કેવા કરું તે તારા વખાણુ. ૭૭
 મન ઉપની વાત એક એહ, કહિયે મીઠા ખારા કોને જેહ. ૭૮
 મૃગ ભણે પારાધી જાણુ, કહું મીઠા ખારાનાં વખાણુ. ૭૯

મીઠું કોણ ?

પ્રથમ મીઠું તે સત્ય પ્રમાણુ, જેની ચૌદ બ્રમાંડમાં આણુ. ૮૦

એક મીઠું તે પીરશાહ નામ, મીઠા સત્ય ધરમનાં કામ. ૮૧	
મીઠું લોજન મીઠો રાગ, મીઠો પહિડત ધર્મની જાગ. ૮૨	
મીઠો ભક્ત સર્વો જેનો સાદ, મીઠો મુખી તે ઉત્તમ નાદ. ૮૩	
શુરુમીઠા જુગ પ્રમાણ, મીઠા ધર્મ તણા જે વખાણ. ૮૪	
મીઠી સ્ત્રી શુંદર વાણ, મીઠું જોખન ધન તે જાણ. ૮૫	
મીઠું ભૂખે લાગે અન્ન, મીઠું ઉદક તરવે પ્રશન્ન. ૮૬	
મીઠું લોજન માંહે ખીર, મીઠું બુણ જે પાક સધીર. ૮૭	
લાગે ધર્મિને મીઠું ધર્મ, કરે કશોટી બાળે કર્મ. ૮૮	
લાગે જોગીને મીઠું જ્ઞાન, મીઠાં લાગે જોગીને પાન. ૮૯	
મીઠું હોય શૂરાને સંગ્રામ, હોય સ્ત્રીને મોઠો શ્યામ. ૯૦	
મીઠું ભક્તને હરીનું નામ, ચોથું મીઠું અમ્મર ધામ. ૯૧	

કડવું કોણ !

એક કડવું જે માથે રણ, વલી કડવું પુત્રીનું ધન. ૯૨	
વલી કડવું કલંઠી નાર, જેથી કડવો થાએ સંસાર. ૯૩	
વલી કડવી જે લાગે ભૂખ, અતિ કડવું જે દિલનું દુઃખ. ૯૪	
કડવું વૃદ્ધ પુરૂષ સ્ત્રી નવી, કડવું એથી અજાણ સોકવી. ૯૫	
વલી કડવું તે નિર્ધન પાણું, ઉપજ થોડીને દેવું ઘણું. ૯૬	
ઉનાળે કરવું પ્રયાણ, આજશ ત્રીજી કડવી જાણ. ૯૭	
વળી કડવું જે મૂરખ સાથ, કડવું ધન તે પારકે હાથ. ૯૮	
મોટું કડવું જે માથે ભાર, અતી કડવું હંધ અપાર. ૯૯	

કડવું એક 'ડે દુષકાળ, કડવી એક ઓચિંતી ક્ષાણ. ૧૦૦
 ઘડપણમાં જે પૂત્ર મરે, એથી કડવું કોઈ નહિ ખરે. ૧૦૧
 કડવું એક જે માંગવી ભીખ, કડવી મૂરખને દેવી શિખ. ૧૦૨
 કડવું મૂંઢ કપુત્ર સાર, ચોથું કડવું ખોટા વિચાર. ૧૦૩
 ભણે પારાધી તું મૃગ દેવ, સત્ય કર્તુ હું પ્રતગ લેવ. ૧૦૪
 ગુણ તારાને પાર નાં લહે, એક સાંસો તે મનમાં રહે. ૧૦૫
 કોણ સાધ ધુતારો હોય, તેનો ભેદ તે કેહજો મોઝે. ૧૦૬
 ભણે મૃગ તે સાવધ રહો, ભેદ સાધનાં મનમાં લહો. ૧૦૭

સાધનાં લક્ષણ.

સાધ તેજે સાધવે કરમ, કરે ન પ્રપંચ ને અધરમ. ૧૦૮
 ફૂડ કાવલ નાં જાણે ઘણું, સાધ નામ કહિયે તે તણું. ૧૦૯
 પાપ થકી બીજે અપાર, ધરમા ધર્મ નોં કરે વિચાર. ૧૧૦
 સત્યગોરની ભક્તિ કરે, નામ શાહનું અંતર ધરે. ૧૧૧
 વખત વેળા તે સાધ્યા કરે, અમી પીવાને તે સંચરે. ૧૧૨
 માતપિતાની ભક્તિ કરે, બીજે સાધ મૃગ ઓચરે. ૧૧૩
 જે નરને સંતોષજ ઘણો, મરમ ના ખેલે કોઈ તણો. ૧૧૪
 દીઠે આવે ને દીઠો જાણે, પરધરમીનું અન્ન નવ ખાણે. ૧૧૫
 ક્રિયા આચારપાલે આણે, સાંસે ઉસાંસે સાધનાં યાણે. ૧૧૬
 પાળે વ્રત ધરમનાં જેહ, પરથાપણ ન ઓગવે તેહ. ૧૧૭

પડી જડી નવ લેવે જેહ, ત્રીજે સાધ તે કહિયે એહ. ૧૧૮
 એક જેની ઉત્તમ સાથ, કામણુદુમણુના ની બાણે વાત. ૧૧૯
 છળ લેદ ન કરે ભવાઈ, નવ પૂરે તે જૂઠી ગવાઈ. ૧૨૦
 આશા વિનાની ભક્તિ કરે, થઈ સુગરો જુગમાં ફરે. ૧૨૧
 હૈયડે હોય હરિનું નામ, સાધ ચોથો તેનું નામ. ૧૨૨

ધુતારાના લક્ષણ.

મનમેલાને શીતળ વાણુ, ખાચે તેનું તે ખોદે બાણુ. ૧૨૩
 લોજાને ફેસલાવવા કાજ, સત્ય ધર્મની બોલે વાચ. ૧૨૪
 અંતરભાવ પરધર્મનાં હોય, સ્વારથ તણો જે સાધુ હોય. ૧૨૫
 પૈસા ખાતર પાલે ધરમ, એક ધુતારાનાં એ કરમ. ૧૨૬
 જણુ જણુને નમે જે અપાર, ધરમ તણી ના કરે સંભાલ. ૧૨૭
 પેટ સ્વારથે બોલે વાણુ, બાણુ હાથી દાંત પ્રમાણુ. ૧૨૮
 છંદ આજાને ચરપટ કરે, બીજે ધુતારો એતો ખરે. ૧૨૯
 સ્ત્રીમંડળમાં ફરતો ફરે, નાદ છંદ ભવાઈ કરે. ૧૩૦
 ધરમ નામે ઉપજાવે ધન, ડોળ કરીને છેતરે જન. ૧૩૧
 ધરમ તણી લેજસેજ કરે, અલી નિરંજન કહેતાં ડરે. ૧૩૨
 ધરમીને ઉપજાવે ધાડ, ધરમ ધ્યાનમાં નાખે રાઠ. ૧૩૩
 જૂઠા સમ એ ખાએ ઘણા, કૂડ કપટની નાંહી મણા. ૧૩૪

લોક દેખાડવા રોજે જાએ, ત્રીજો ધુતારો એ કહેવાએ. ૧૩૫
 થોડું બોલે ને ચરપટ ઘણા, વેણ પાળે નાં સત્પંથ તણા. ૧૩૬
 પુત્ર પિતાનો રાખે ન નેક, વચન તેવું નાં પાલે એક. ૧૩૭
 ગ ધ્યાન જે નર ધરે, હુળવા હુળવા ડગ જો ભરે. ૧૩૮
 ળા હાથમાં ફેરવે જોર, ન્યણા તેના તે નારીને ઠોર. ૧૩૯
 ક્તાઈનાં તે ચાળા કરે, નિંદા સત્ગોરની ઓચરે. ૧૪૦
 પા તિલક કરે અપાર, ચોથો ધૂતારાનો સરદાર. ૧૪૧

—(૦)—

રાગ દોહરો, ચાલ સામેરીની.

જન્ને કર તે જોડીને, બોલે પારાધી વાણુ, ૧
 મૃગ ચતુર સુજાણુ છો, પરખી આપની વાણુ.
 એક સાંસો મનમાં રહે, શાંભળેવાને ઉમંગ;
 વિસ્તારી કહો મૃગજી, ઉપજે આનંદ અંગ. ૨
 કહો હરી પૂજા તણો, ફળ તે કવણુ પ્રકાશ;
 જે ફળે આનંદ ઉપજે, પૂરે મનની આશ. ૩
 અમ્મર ધામ સેથી મળે, ભોવન ભોવનમાં નામ
 અનેક સુખ સેમાં ભર્યા, કહો હવે ગુણ ધામ. ૪

પુજનું મહાત્મ્ય.

રાગ ચોપાઈ વનાસરીની લેહમાં.

હયો અમૃત વાણુ, સુણો પારાધી ચતુર સુજાણુ. ૧

અમ્મરપદ પૂજથી મળે, આધી વ્યાધીને પીડા રૂળે.	૨
સુખ અત્રે જે ભોગવે ઘણું, કહિયે એ ફળ પુજ તણું.	૩
દેવ ગાંધવને મુનિવરા, કાર્ય એમનાં પૂજથી સર્વા.	૪
સિદ્ધ થયા ઝાખા કિન્નરા, પુજ પ્રતાપે ઠામે ઠર્યા.	૫
મેઘા પોહોંઆં છપ્પન કોડ, પુજ પ્રતાપે પામ્યા હોડ.	૬
ધ્રુવ પ્રેહલાદ અમરિષ નામ, ઘટ પુજએ પામ્યા ઠામ.	૭
પાંત્ર કુળને પરખ્યુ તે જાણુ, પુજ તણા પ્રતાપેજ માન.	૮
ચારે ખંડમાં વર્તિ આણુ, ફલ પુજનાં એ પ્રમાણુ.	૯
ચામર છત્ર બિરાજે જેહ, ફલ પુજ વણા છે એહ.	૧૦
જે ઘર હસ્તી ખાંધ્યા ખાર, ઘણા દીશે તેજી તોખાર.	૧૧
મોટા મેહલ મંદિર ભોગવે, આન્નંદ કૈલાશનો ભોગવે.	૧૨
ભોગ ભોગ કરે વિલાસ, ઘટપાટ પુજનો પ્રકાશ.	૧૩
જે ઘર હોય પદમણી નાર, પુત્ર સલક્ષણા જે સાર.	૧૪
પાન ભોજન વેલા વાપરે, એ ફળ પુજનાં મૃગ ઓચરે.	૧૫
જે ઘર હોય વૃદ્ધ ને કલ્યાણુ, વિદ્યા સર્વે ગુણ સુખાણુ.	૧૬
હોય ખત્રીશ લક્ષણુ ગુણુ, ફળ પુજ તણા એતો સુણુ.	૧૭
જે ઘર સરખી જોડી હોય, નિત્ય નવિન પ્રિતે જોય.	૧૮
પુત્ર આપ સમા નિસરે, શુભ લક્ષણુ પુજથી ખરે.	૧૯
પિતાંબર પેહુરણુ સાર, નિત્ય નવા કરે સણુગાર.	૨૦
અનેક પરમલ અરચે અંગ, એવા શોભે પુજનાં રંગ.	૨૧
પાન કુલમાં શોભે સાર, વાહન પાલખી અનુચર સાર.	૨૨

વરસાળે જે નર ખેડા રહે, ઘટ પુળનાં ફળ તે લહે.	૨૩
ખીર ખાંડ ગ્રંથ લોજન સાર, મનવાચિંતા લેવે અહાર.	૨૪
વાસી સિતલ નીર તે પીએ, ઘટ પુળનાં ફલ તે લીએ.	૨૫
લાધે ઉદમ ને લક્ષ્મી ઘણી, તે કંઈ તો પુળ તણી.	૨૬
વાણેતર તો ઉભા બાર, હરિ પુળના ફળ વિચાર.	૨૭
ગ્રભવાશે આવે નર જેહ, જરા જોખમ નાં દેખે તેહ.	૨૮
ચારે ખાણનાં ફેરા ટલે, ફળ પુળના મૃગ ઝોચરે.	૨૯

—(૦)—

રાગ કાફી ચાત્રમાં.

પશુ યોનીમાં દેવ ગુણ વિચાર.

પારાધી કહે મૃગ સુણ, ધન ધન તુજ અવતાર;	
સંક્ષે મનમાં એક છે, તેનો કર નિસ્તાર.	૧
પશુ યોનીમાં તું સહી, અને જાણે ઉત્તમ જ્ઞાન;	
તે કારણ કહો મુજને, સમજું સઘળી સાન.	૨
મનુષ્ય છતાં હું જડ રહ્યો, પાપી પુરણ પેર;	
તે કારણ મુજને કહો, દયા કરો અતી પેર.	૩
કથા કહો સૌ કર્મની, વિગતેથી વિસ્તાર;	
સંક્ષે મન નવ લાવતા, કહો કર્મ આચાર.	૪
પાપ કેવા મુજ પૂર્વનાં, કેવાં નડિયા દોષ;	

- કેવે પુન્યે તમે મળ્યા, તે રહે છે મુજને સોસ. ૫
- પશુ યોની છતાં જ્ઞાન છે, જાણેા સર્વે વાત;
તે પુન્ય કેવા કર્મનું, મુને કહેજો તે સાક્ષાત. ૬
- પશુ યોની કેમ ભોગવો, ક્રીયા પાપની પેર;
વનચર થઈને વિચરો, કેવા કૃણિયા વેહર. ૭
- સાચું કેહજો મૃગજી, દેઉં ગોર નરની આજી;
આદિ નરની આજી છે, કહેજો સાચ નિર્વાજી. ૮
- કહીને બાહર નિશર્યો, આવ્યો મૃગની પાસ;
ખેસી ભેળા વાતે વળ્યા, મને વળ્યો વિસ્વાસ. ૯
- વઢે નિસ્વાસે હાથ તે, થાય શાહ ઉચ્ચાર;
પીડ બદલે પીર કે, પરખે નહિ તે સાર. ૧૦
- ગ વાણી સમજીયો, પૂર્વનો એ પરતાપ;
તાપ સ્થાન શરમસ તણો, થયા દયાવંતા આપ. ૧૧
- વળતા વાણી ઓસરે, કહું પારધી વાત;
શુણો કથા આ પૂર્વની ખરેખરી વિખ્યાત. ૧૨
- શંકે રખે મન લાવતા, સાચી કહીશું પેર;
સમો પ્રભાતનો આવિયો, હવે જાઈશ મારે ઘેર. ૧૩
- જઈ આવું હું મમ ઘરે, તમ ઘર કરશું વિસ્તાર;
જરૂર ત્યાં તે તો કહું, લેજો સઘળો પાર. ૧૪
- પારાધી વાણી વઢે, પડું હું તારે પાએ;
પ્રતિજ્ઞા શ્રી શાહની, હમણા ઘેર નાં બાંએ. ૧૫
- શંકે છેદી માહેરો, પળજો રૂડી પેર;

ઉદય થયે દી પધારજો, આવજો મારે ઘેર. ૧૬

તુજને જાવા નહિ દઉં, આવું તુજ સંઘાત;
જમ ભાંગ્યાં વિષુ જો જશે, તો કરીશ મારી ઘાત. ૧૭
મૃગ ભણે શુભ સંતજન, રાખો મનમાં ધીર;
ભેદ કહું હું તાહેરો, શાંભળ મારા વીર. ૧૮

પ્રથમ કહું હું માહેરો, કથા તણો વિસ્તાર;
પછી કહું હું તમ તણો, શાંભળ જો સાર ધાર. ૧૯
પ્રથમ જન્મે સોની હતો, પાટણ નગરમાં વાશ;
સેવક સત્પંથનો હતો, નુર સત્ગોરનો ખાસ. ૨૦
ઘર માફે જાના કને, ધર્મ ઉપર હતું ધ્યાન;
સેવા કરતો પ્રેમથી, શાંભળતો સુદ્ધ જ્ઞાન. ૨૧

ભક્તિ માર્ગ ઉત્તમ હતો, પુરણુ ગુરુ પ્રતાપ;
સ્વભાવ જોળો માહેરો, તેનું લાગ્યું પાપ. ૨૨

જોળા ભાવે હું રહ્યો, ગુરુ વચ્ચે આધીન;
મુખીની આજ્ઞા માનતો, રહેતો થઈને દીન. ૨૩

તે કારણ આવી નડયું, ન સમજ્યો મુખીની સુદ્ધ;
મુખી એ કોપી હતા, પણ હતી પવિત્ર ખુદ. ૨૦

ખીજ આવી શુકર તણી, ઉત્તમ વ્રતનો દીમ.
વ્રત ધારી સર્વે હતા, પધારિયા જુઝીશ. ૨૫

વ્રત પાળવું સર્વથા, ગુરુની આજ્ઞા એહ;
ગુરુએ જોજન માંગીયું, મુખી નાં સમજ્યા તેહ. ૨૬

ઠાહપણ ડોળ્યું ત્યાં ઘણું, નહિ સમજ્યા કંઈ ભેદ;
 બોધ ગુરુ વિવેકે કર્યો, પણ મુખીને ઉપજ્યો ખેદ. ૨૭
 ગુરુ પર તે રીશે ભર્યા, ગયા પોતાને ધામ;
 ત્યાં તો હું ઉભો હતો, મને કુર્માળ્યું કામ. ૨૮
 ભોજનની કરી આજ્ઞા, મુજને તેણીવાર;
 ભૂલ પડી ભોજનમાં, થયો શિખ દેવા તૈયાર. ૨૯
 ઇન્કાર કર્યો મુખી પ્રેમમાં, હુકમ ગુરુનો જેહ;
 મુખીને આધિન થઈ રહ્યા, ભેદ નાં સમજ્યો તેહ. ૩૦
 ગોર પોતે જ્યાં હજુર છે, ત્યાં શું મુખીનું કામ;
 ભોળા ભાવે બની ગઈ, તે દિવસ તે ઠામ. ૩૧
 પાપ તે નડિયું મુજને, કુટુમ્બને પણ તેહ;
 ભામનિયો તેમાં બળી, લારે લાગી જેહ. ૩૨
 બુદ્ધી સર્વને આપી છે, શ્રી પમાત્માએ આપ;
 ઉપ્યોગ તેનો નાં કર્યો, ખાધી તેની ધાપ. ૩૩
 ભૂલ્યાને સમજાવવું, હોય પિતા પત્ની કે માત;
 નાં માને તો કંઈ નહિ, કર્મ પોતાની સાથ. ૩૪
 ફરજ પોતાની બજાવવી, ન બળતુ બોલવું કાંઈ;
 ભૂલ થઈ મુજ કુટુમ્બની, જોયું નજરે આંહી. ૩૫
 તે પાપે હમો પશુ થયા, હું સ્ત્રીયોને બાળ;
 જે પ્રથમ અહીં આવીયો, તેજ હતી મુજ નાર. ૩૬
 પુન્ય કહું હવે માહેરા, રહ્યું છે જેથી જ્ઞાન;

- સતપંથ સેવા અતી કરી, વ્રતનું રાખ્યું ભાન. ૩૭
- ભૂલ પડ્યા પછી સમજિયો, પસ્તાયો બહુ પેર;
કાલાવાલા ઘણા કર્યા, પાપની માંગી મેહેર. ૩૮
- છોડવ્યા ગુના ગત આગળે, નિશદ્દિન કર્યો પરિતાપ;
વખત વેળાને સાચવી, મળતો ગતમાં આપ. ૩૯
- વૈંશ સેવી સત્ગોરની, મનમાં રાખી હેત;
બીજ વ્રત મેંતો કર્યા, વાર શુકરનાં તેત. ૪૦
- મદ્દ રાતે હું બગતો, રાખીથી તે ટેક;
સતપંથ પૂરો પાળતો, ધારી નિર્મળ નેક. ૪૧
- તે પ્રતાપ ગુરુ દેવનો, વ્રતનો છે મહિમાએ;
પશુપણામાં શાંભરે, કૃતવ્ય પૂર્વનાં આંએ. ૪૨
- મંત્ર હું ભૂંડ્યો નથી, જપ્તો દિવસ રાત;
જ્ઞાન ધ્યાન કરતો સદા, બેહતો પશુની બાત. ૪૩
- કૃળ સર્વે સતપંથનું, જે શુકરવારી બીજ;
તે પશુ પણામાં પાળતો, ધારી મન્ન પતીજ. ૪૪
- અન્તાર મારો અહિં થયો, ઉત્તમ વન્ન મોઝાર;
કૃળ મળ્યું એ પૂર્વનું, કહું તેનો વિસ્તાર. ૪૫
- બગ્યા છે આ પીરની, શમ્મશ જેનું નાન;
નુર સત્ગોરનાં પુત્ર છે, એ કરે અન્નતનાં કામ. ૪૬
- કળા છે ગોર નર તણી, ફરે મુલક ચોવીસ;
પિતા પછી પોતે થયા, પૂરણ એ બુઝીશ. ૪૭
- મગ એનાં પ્રતાપથી, અભય થયું વન બાણ;

સર્વ પારધી હારીયા, લાગે નહિ કંઈ ખાણ. ૪૮
 તું બે દિવસ મથી રહ્યો, આ વનડા મોઝાર;
 ખાણ પાસ ખાલી ગયા, લાધ્યું નાંહી શીકાર. ૪૯
 પૂર્વ તણા કંઈ પુન હતા. વળી વન તણા પ્રતાપ;
 પાપ હમારા બળી ગયા, ટળિયો સર્વ સંતાપ. ૫૦
 દર્શન થાતા દેવના, ખીતા કુંડનું નીર;
 સ્નાન કરતા એ કુંડમાં, પોતે સ્યામ શરીર. ૫૧

પારાધીનું પૂર્વ વિસ્તાર.

પુન્ય ફળ્યું એ માહેરું, હવે કહું છું તારી વાત;
 મુખી કહ્યા તે આપ છો, એ આપ તણા પ્રતાપ. ૫૨
 કોધે થયા છો પારધી, ધાયા ગુરુને દેવા શીખ;
 બુદ્ધ નાં રાખી જ્ઞાનમાં, ઓળખ્યા નાં જીવદીશ. ૫૩
 કોધે કર્યો અજ્ઞાનમાં, ભેદ ભૂલીને બેહ,
 તે પાપે ભૂણે મર્યા, એ પાપ નડ્યા છે તેહ. ૫૪
 આ કુટુમ્બ લમારું એજ છે, હતું બે ત્યારે સાથ;
 સમબલ્યા નહિ તમને, તે તેનું લાગ્યું પાપ. ૫૫
 માત પિતા તે વૃદ્ધ છતાં, દીધી નાંહી શીખ;
 તે કારણ દુઃખ પામે છે, હવે નાં કરતા રીથ. ૫૬
 પાપ તમારો મેં કહ્યા, કહું પુન્ય તણા વિસ્તાર;

કહું છું સર્વે શાંભળો, રાખી વિવેક વિચાર. ૫૭
 મતનાં ચૂકયા બીજનાં, વખત નાં ખોયો કાચે;
 ગતની સેવા આદરી, પુન્ય પ્રગટયા સોચે. ૫૮
 સમજ્યા ભૂલ તે તુર્તમાં, ક્રોધ કાઢ્યો તે વાર;
 ગુના બક્ષાવ્યા ગત કને, વિન્ટી કરી અપાર; ૫૯
 પશ્ચાતાપ તે અતી કર્યો, રોતા રહ્યા કંઈ માસ;
 પુન્ય તમારા તે ફળ્યા, કહું છું તમને ખાશ. ૬૦
 વળી આ ભોમે આવીયા, અને લાધ્યો ઉત્તમ જોગ;
 બીજ શુકરવારી મળી, પાપનો ટળિયો રોગ. ૬૧
 અણુચિત્તવ્યુ અદરાઈ ગયું, મત બીજ નો એમ;
 ગુરુવારે તમ પામીયા, પ્રસાદ પીરના તેમ. ૬૨
 નીર મળ્યું તે કુંડનું, પવિત્ર ઉત્તમ સાર;
 શુકરવારે ભૂખ્યા રહ્યા, ન મળિયું કાંઈ સાર. ૬૩
 રહ્યા તમે તો અનળુમાં, દુઃખ દીઠા તે અપાર;
 થાક્યા પાક્યા ધૂમતા, નાખી નિસાસા સાર. ૬૪
 પીડ પીડ કરી બોલતા, સંભારીને દુઃખ;
 શક્તી વીના જીલ અટકતી, થાતું પીર પીર મુખ. ૬૫
 વળી હાશ કરીને બેસતા, ઉઠતાં કરતા હાથ;
 ડગ ડગ થાકે ઉપાડતા, ત્યાં હાથ બોલતા ખાસ. ૬૬
 સાંસે સાંસે બોલતા, પણ શક્તિ વિણ તે સાર;
 ઉચ્ચાર ન વળતો તે તણો, વળતો શાહ ઉચ્ચાર. ૬૭

- ભળતું રાતે વાગીયું, જાગ્યા તેથી આજ;
 સત્સંગ કર્યો તમે પ્રેમથી, સુધર્યા તેથી કાજ. ૬૮
- માહાત્મ્ય મોટું બીજનું, શુકરવારી જેહ;
 પ્રતાપ કળ્યો છે તેહનો. નહિ તેમાં સંદેહ. ૬૯
- પ્રસાદ લીધો તમે માંગીને, પીરજ કેરે પાસ;
 તે ગુણ તમે શંભારતા, ફરી ધરતા તેની આશ. ૭૦
- ચિત્ત તમારું ત્યાં હતું, વળી પામવાને અન્ન;
 ધ્યાન તમે ત્યાં રાખીયું, મન થયું પાવન. ૭૧
- પુન સર્વે એ કળ્યા, સંતોષ રહ્યો મન માંયે;
 જીવ હત્યાયું ટળી ગઈ, બીજ ફળી સદ્ભાયે. ૭૨
- શુકરવારી બીજનું, જાગરણ કરવા કાજ;
 પીર આશ્રમે હમો હતા, તે કહું હવે મહારાજ. ૭૩

પીર આજ્ઞા.

- તમ સંગે હમો પાતકી, થયા હતા જે ત્યાંએ;
 પીરજ પોતે જાણતા, જે શમ્ભસદિન છે આંએ. ૭૪
- તે વિભેગને ટાળવા, કરી કૃપા મહારાજ;
 પવિત્ર વ્રત પ્રતાપથી, રાખી આપણી લાજ. ૭૫
- કરી આજ્ઞા મમ સીને, આવી તે તુજ પાસ;
 દેહોર તુને જગાડવા, કરવા સત્સંગ ખાસ. ૭૬

વાચા દીધી ગુણરૂએ; પશુપણની માંહે;	
વાણી કરી તુજ સાથમાં, બુદ્ધ દીધેલી ત્યાંએ.	૭૭
કર્મે કર્મે મોકલ્યા એક પછીથી એક;	
છેવટ મુજને મોકલ્યો, પૂરણ રાખી ટેક.	૭૮
એ પ્રતાપ સૌ બીજનો, સમજે સારી પેર;	
ચાલો મારી સાથમાં, મળશે ગુરુજી ઘેર.	૭૯
સમય થયો છે ગતનો, મળ્યા હશે મુનિ જન;	
તેમાં આપણે મળવું, પૂરણ થાવું પાવન;	૮૦
પારાધી ત્યાં સમજ્યો, હૃદય ઉપજી બુદ્ધ;	
પૂર્વ વાલ સૌ શાંભરી, સમજ્યો સર્વે સુદ.	૮૧

પારાધીને રાત.

રાગ ચૌપાઈ ચલતીની લેહમાં.

જાલ ઘંટ તોડી કમાન, તોડ્યા પાસને ફેંક્યા બાણ.	૧
ઉઠી મૃગને લાગ્યો પાએ, પ્રથમ શરૂ તું મારો થાએ.	૨
મારા પાપનો આણ્યો છેહ, કેમ આહાર ભૂલું તેહ.	૩
મને મેળવશે ભગવાન, દાસ પોતાનો કરી જાણ.	૪
મારા કર્મ હતા ભૂંડા જેહ, ભાગ ભોગવ્યો છે તમે તેહ.	૫
અગુણ કેડે કર્યું ગુણ જાણ, ત્યજી ધર્મ તારો પ્રમાણ.	૬

ગુરુ દયાળુ એવા હોય, ભુલકાને મનાવે બોય.	૭
એતો સદા દયાળુ જાણુ, મુને જુડતો તાર્યો નિર્વાણુ.	૮
મારી સંભાળ પોતે લીધી, તમને તેડવા આજ્ઞા લીધી.	૯
ચાલો આવું તમારી સાથ, જઈ મળું ત્રિલોચનનાથ.	૧૦
ધન્ય બીજ શુકરવારી વ્રત, પાપી મુક્ત પામે છે તૃપ્ત.	૧૧
ધન્ય પુન્ય પવિત્ર જાગ, જ્યાં હોય ગુરુજનો માગ.	૧૨
ધન્ય તે જળનો પ્રતાપ, વશે ગુરુજ આપો આપ.	૧૩
ધન્ય પ્રસાદ તે કહેવાયે, જે જે પીર હાથે દેવાયે.	૧૪
ધન્ય સત્સંગનો મહિમાય, તમ પ્રતાપે સરવે થાએ.	૧૫
ધન્ય જાગવું આજ નીરાંત, મળે તેથી ત્રિલોચનનાથ.	૧૬
ધન્ય સત્પંથ સાથે સંગ, ગોર ચરણે લાગે જો રંગ.	૧૭

ગુરુની દયા.

રાગ સાખી, ઉતાવળી ચાલ.

પારાધી ઉલો થયો, થયો મૃગની સાથ;	
સાથે સાથે આવિયો, જ્યાં ત્રિલોચનનાથ.	૧
પીરે જાણ્યું પ્રેમથી, આવે છે મુજ ખાળ;	
ખિરદ પોતાનું પાળવા, વચન તણા પ્રતપાળ.	૨
સમય થયો ઘટપાટનો, મુનિવર મખિયા અપાર;	
હરણ સંઘ વરધ આવીયો, ઉભા બન્ને દ્વાર.	૩

- ચરણે નમ્યા તે પીરને, ઉભા કરે અરદાસ;
 અરજ હુમારી શાંભળો, પૂરો મનની આશ. ૪
- પ્રજ્ઞાદ આપ્યો પ્રેમથી, આપ્યું અમૃત નુર;
 બીજ વ્રત પૂરો કર્યો, થાવર વારે હજુર. ૫
- પારધીને ખર્મિ કર્યો, શિષ્ય કર્યો તે વાર;
 હાથ મુક્તકે ફેરવ્યો, પૂરણ કીધી સાર. ૬
- પારધી ચરણે પાડ્યો, માંગે છે વર્દાન;
 પાપ તે મારા કાપળે, કરો અભય કલ્યાણ. ૭
- અરજ મારી માનળે, રાખળે ચરણે નાથ;
 ઘેર હવે હું નવ જઈ, રહું તમારી સાથ. ૮
- પીર અતી રાજ થયા, બોલ્યા પારધી સાથ;
 પ્રાશ્નિત તો પૂરા થયા, ઝાલ કુટુમ્બનો હાથ. ૯
- રૂણ છે માથે તાહેરે, સમજવો જઈ સાર;
 બંધનથી છોડાવવા, વેગે કરતું વાર. ૧૦
- પ્રબોધ દેને પ્રેમથી, પાળશે તારી વાણ;
 સતપંથમાં તું ભેળળે, દેને શીખ સુભણ. ૧૧
- ધરમ દેવા અહીં લાવળે, ગોર લણ્ણી ગત માંહે;
 ગુના માફ કરાવળે, લાવી સર્વને યાંહે. ૧૨
- વલતો પારાધી આચરે, શાંભળો મારા નાથ;
 કહ્યું માફ કેમ માનશે, કેમ આવશે મારી સાથ. ૧૩
- શ્રમમસદીન એમ બોલીલા, તું જાળે તારે ઘેર;

હરણુ હરણી ત્યાં આવશે, કરશે રૂડી પેર.	૧૪
કુટુંબ તારો ત્યાં ચેતશે, હરણુ કરશે ઉપદેશ;	
મત તણા પ્રતાપથી, પદ્મશે આ દેશ.	૧૫
તે પછી સર્વને તેડીને, આવજે આણે ઠામ;	
પાપ પૂર્વના બાળવા, કરવું છે એ કામ.	૧૬
તારા જન્મને બોધીને, દેશું ધરમ આ ઠાર;	
હાલ ગુબ્બરતાં સર્વના, આવે પાપનો પાર.	૧૭
પીરે આપી સર્વને, આજ્ઞા બવા બેર;	
પારાધી પંથે પબ્બો, હરણુ પોતાને બેર.	૧૮
હરણુ તે વનમાં ગમા, પારાધી પંથે બાએ;	
મનમાં ધણો વિમાસતો, વખી આજ્ઞા ઉભરાયે.	૧૯
પાપને તે સંભારીને, કરે અતી આકંદ;	
નીચ કુળમાં પડ્યા થકો, કેવા કીધાં છંદ.	૨૦
ક્રોધ પાપનું મૂળ છે, ભૂલને સુદ્ધ શાન;	
જ્ઞાનને ઉઠાવી દે, ટાળે સરવે જ્ઞાન.	૨૧

પારાધીનો પસ્તાવો

રાગ ચૌપાદ ચલતીની ચાલમાં.

જેવા મનમાં કરે છે વિચાર, મારા પાપ તણો નહિ પાર. ૧

મેં એવ હુણ્યા અપાર, તેનાં પાપનો લીધો ભાર.	૨
ઘણા પાપે પશુ યોની આવે, ત્રણ પાન તે સુકા ખાવે.	૩
જ્ઞાન યુદ્ધ મળે ન લગાર, ન હોય તેમાં વિવેક વિચાર.	૪
ઘણા પાપ પશુ શિર હોય, તે નર મૂંઢ જરા નવ જોએ.	૫
મારે પશુને નર જેહ, પાપ સર્વે તે તેનાં લેહ.	૬
પુન્ય પોતાનાં સર્વે જાએ, પાપ પુન્યની બદલી થાએ.	૭
એના મેંતો કર્યા ઘણા પાપ, ગોર છોડાવજો એ તાપ.	૮
એમ વિમાસતો ઘેર જાએ, ત્યાં સત્ગોર સમર્યા આએ,	૯
પૂર્વ ભવની ગતી થઈ, સુદ્ધ સાધની મતી ભઈ,	૧૦
એઠો ગોર શંભારીને હેઠ, કુટે માથું છાતીને પેટ.	૧૧

પારાધી વિલાપ.

રાગ સાખી.

વિલાપ પારાધી કરે, અતી કરે આકંઠ,	
પૂર્વ ભવ શંભારતો, ગાત્ર કરતો ભંગ.	૧
પૂર્વની લિલા શંભારી, ઉદય થયાં જ્યાં પુન્ય;	
મહાત્મ્ય કૃપ્યા છે બીજનાં, તેથી લાગી ધુન.	૨
એઠો રોવા કારણે, કરતો અતી વિલાપ;	
પુન્ય કૃપ્યા સત્સંગનાં ટળિયા સર્વે પાપ.	૩

ରାଗ ଭରଧରୀନା.

କଥଣ୍ଡି କର୍ମନୀ କେଟଣୀ, କଞ୍ଚ କେଟଣୋ ବିସ୍ତାରଣ;
 ସଂଜେଗେ କେବା ମୁନେ ମଜ୍ଜା, ପଶିଯୋ ଗର୍ବ କେବେ ଧାରଣ.

ହସା କରୋନେ ଘାତାରଣ. ୧

ଦ୍ବିଜପଣ୍ଡୁ ଗୁଣେ ଉର୍ଯ୍ୟୁ, ସଂଜେ ସତ୍ପଥ ଶୋଭେଣ;

ମୁଖୀ କଣ୍ଡିନେ ଗୋଷାବତା, କୃପା ଗୁଣୁଣୀ ଗୋଭେଣ. ହସା. ୨
 ପନୋତୋ ପରୀବାରେ ଛତୋ, ଧନ୍ନ ଛତୁ ଛତୀ ଗଗଣ;

ବେହୁବାର ବଞ୍ଚୁନ ପୁରା ଛତା, ଛତୋ ମନୁଷ୍ୟମାଂ ଗାଗଣ. ହସା. ୩

ସେବା ଛତୀ ସତ୍ପଥନୀ, ସାଆଁ ସ୍ବାମୀନୋ ଛାଥଣ;

ଜେଣୁ ଆରମ୍ଭନୋ ଉଦୟ କର୍ଯ୍ୟୋ, ଅତ୍ତୀ ତ୍ରିବିକ୍ରାନ୍ତୀ ନାଥଣ. ହସା. ୪

ମନେ ଗୋର ଧ୍ରୁବା ମହ୍ୟା, ଆପେ ନୁର ସତ୍ତୋରଣ;

ସତ୍ୟ ସ୍ବରୂପେ ଶୋଭତା, ଆଜ କୁଣ୍ଡଳୁଗ ପୋରଣ. ହସା. ୫

ସେବା ଛୁଁ ସତ୍ୟ ଗାବଥୀ, କରତୋ ହିନ୍ନନେ ରାବଣ;

ପାପ ନୟା ମୁନେ ପୂର୍ବନାଂ, ଐଥୀ ଥୟୋ ଉତ୍ତପାତଣ. ହସା. ୬

କ୍ରୋଧପାଣ୍ଡୁ ରହୁଁ ଅଂଗମାଂ, ଶଂକ୍ଷେଶ ଶଗାରଣ;

ତଜବା ତେନେ ଅତୀ ମଥ୍ୟୋ, କେମେ ଆଂବୋ ନ ପାରଣ. ହସା. ୭

ସ୍ବଭାବ ସଂଜେ ବଞ୍ଚୁଣି ରହୋ, ରହୋ କ୍ରୋଧନୋ ଅଂଶଣ;

ବିଧନ ଐଥୀ ମୁନେ ଉପନ୍ୟୁ, ଦୀପୋ ଐଣୁ ମୁନେ ଡଂଶଣ. ହସା. ୮

ଜେନେ ଛାଥେ ଧର୍ମ ମଜ୍ଜୁ, ଟାଜ୍ୟା ଜେଣୁ ମୁଜ ପାପଣ;

ବାଣ୍ଡୁଆଁ ଜେ ଧର୍ମ ପାଜତା, ଟାଜବା ଗୋରାଶୀନାଂ ତାପଣ. ହସା. ୯

ତେଜ ସ୍ବାମୀ ପଞ୍ଚାଶୀୟା, ହସା କରୀନେ ଘାତାରଣ;

ଗାୟତ୍ରୀୟା ଛୁଁ ପୁରୋ ଥୟୋ, ସମଜୟୋ ନାନ୍ଦି କଂଠ ସାରଣ. ହସା. ୧୦

બીજ શુકરવારી હતી, હતો ત્રત મુને ત્યાંએજ;
 ધુન્ન હતી અપવાસની, શાન્તી વિનાની જ્યાંએજ. દયા. ૧૧
 ત્રતમાં સમ્તા રાખવી, નિર્મળ રેઢવું સદાએજ;
 ત્રશનાઓને ટાળવી, ગંભિરપણે ત્રત થાએજ. દયા. ૧૨
 ત્રત ફળે છે ત્યાંહેરે, રહિયે શુદ્ધ આચારજ;
 ક્રોધ કરીને ગુમાવીયું, થયો અતી લાચારજ. દયા. ૧૩
 ઉત્તમ શિખ સુણી નહિ, મોહ્યો માનને અંધેરજ;
 અહંમપણુ તેથી જાગીયું, હવે સમજ્યો સૌ પેરજ. દયા. ૧૪
 ઉત્તમ દેહ શાહ કામની, ના હોય ઉત્તમ આચારજ;
 ઉત્તમ ધરમ પણ કેમ ફળે, ના હોય સુદ્ધ વેદવારજ. દયા. ૧૫
 સર્વ ઉત્તમતા મુજને મળી, મળિયા ગુરુ દીનદયાજજ;
 ક્રોધે મુને ભૂજાવીયો, ટળ્યું સર્વ તત્તકાજ. દયા. ૧૬
 એક અંગુણથી ઉપજે, અનેક અંગુણુ તે સાથજ;
 સત્પંથથી તે પાડીને, વિસરાવે દીનાનાથજ. દયા. ૧૭
 પુન્ય હતા જે પૂર્વના, મળિયો ઉત્તમ સંજોગજ;
 બીજ શુકરવારી મળી, મળિયો મળવાનો લોગજ. દયા. ૧૮
 પ્રજ્ઞાદ મળ્યો પરીબ્રજનો, મળિયો નિર્મલ નીરજ;
 હરણુ મળ્યા પૂર્વ પુન્યથી, જેને સાહે શમ્ભસ પીરજ. દયા. ૧૯
 મને મળ્યા એ પ્રતાપથી, દેવ દયાળુ દાતારજ;
 ધર્મ દીધો પોતે પ્રેમથી, સત્ય શોભે સરદારજ. દયા. ૨૦
 દુખડા અતી મેં વેઠીયા, થયો પારાધી અધમજ;
 રણ વગડા માંહે રડખડયો, ઠરી બેઠો નહિ ઠામજ. દયા. ૨૧

દુઃખે સ્વજન્ન ટળવળે, ખાવા મળે નહિ અન્નજી;
 વસ્ત્ર મળે નહિ પેરવા, ના હોય ગાંઠમાં ધન્નજી. દયા. ૨૨
 પાપ નહવા એ સૌ ક્રોધના, સત્ગોર કરો હવે સહાયેજી;
 પ્રભુજી હવે ઉગારજો, જાલો ગરીબની ખાંચેજી. દયા. ૨૩
 અપ્રાધ મેં અતી કર્યો, સ્વામી થયો હું અભણજી;
 દોષ મારા નવદિલ્લેરો, પ્રેમે પાળો આપની વાણજી. દયા. ૨૪
 કેમ રીસાયા કંથજી, નારી જાત અજ્ઞાનજી;
 વિના બુદ્ધે જોલી ગયો, નહોતી મુદ્ધ કે સાનજી. દયા. ૨૫
 હવે પિયુજી પધારજો, વિયોગ વેઠ્યો અપારજી;
 અવળી બુદ્ધ મેં કરી, દયા કરી કરો સારજી. દયા. ૨૬
 દેહ ગમે નહિ મુજને, પ્રાણ પડિયો તુજ અણજી;
 કુટુમ્બ ધર કંઈ ગમે નહિ, ન ગમે જિવીતને અણજી. દયા. ૨૭
 વન્કું તે વેહરી થયું, કુંગર થયા દુઃખનાં પૂરજી;
 તેરે દિવસથી અળખામણા, પડિયો તમથી દૂરજી. દયા. ૨૮
 સુદ્ધ સાન સર્વે ગર્હ, નથી દેહ તણું જાનજી;
 હાથ જાલો મારો માવજી, અરજ સુણજો તે કાનજી. દયા. ૨૯
 વહાલા મર્ષ વેહરી થયા, બુદ્ધ આપી ન લગારજી;
 સુદ્ધ વિના મુળી થઈ, અહંકાર થયો છે અંગારજી. દયા. ૩૦
 સુદ્ધ દેજો સ્વામી સાથને, મોકલ્યો મુજને જે કાજજી;
 માને કહ્યું માઈ માવજી, તમ હાથે મમ લાજજી. દયા. ૩૧

પારાધીનું ધર.

રાગ સાખી.

- વિમાસણ કરતો ઉઠીયો, પારાધી ને વાર;
 શબ્દ એક ગેળી થયો, કાને પડ્યો તે વાર. ૧
 “ ચિંતા તજ તું પારાધી, ધરજે ધીરજ ઉર; ”
 “ બીજ વ્રત પ્રતાપથી. પાપ થયા સૌ દૂર. ” ૨
 “ જા ઘેર સમજાવવા, પુન્ય તણે પ્રતાપ; ”
 “ જોગ સંજોગ લેખા થશે, બન્યો આપો આપ. ” ૩
 “ ધીર રાખીને બોધજે, અકળાતો તું નાંહી; ”
 “ તેઓના પણ પૂર્વના, ઉદય થયા પુન્ય આંહી. ” ૪
 “ હિમ્મત હારી નવ જતો, વિધન નડે જો કાંઈ; ”
 “ ધર્મે ધીરજ રાખતાં, ટળશે સર્વે તાંઈ. ” ૫

રાગ રામગીરી ચલતી લેહમાં.

- હિમ્મત આવી પારાધીને પગ. ભરવા માંડ્યા ધર ભણી ડગ. ૧
 આગળ મૂકે પણ પગ પાછો ખશે, બધા વિચાર મનમાં વશે. ૨
 ઠાલોમાલો જાઉં છું હું ઘેર, હવે કેવી થાએ છે ત્યાં પેર. ૩
 માંખાપ કેવા કેછે કેણ, કેવા સ્ત્રી તે દે છે મેણ. ૪
 પુત્ર પુત્રીનાં કેવા છે બોલ, એનું કરશુ નિરાંતે તોલ. ૫
 પ્રણ સુદ્ધ બુદ્ધ એને દેજો, સ્વામી સાહે તે મારી રેહજો. ૬

એમ કરતાં આવ્યો છે ઘાટ, કુટુમ્બ સઘળું જૂવે છે વાટ. ૭
 જ્યારે આવ્યો ઘરની પાસ, કુટુમ્બ ઉભું છે ચારે પાસ. ૮
 બાળક આવ્યા છે સૌ ધાઈ, વળખ્યા દોડી તે સર્વે બાઈ. ૯
 બાપા અમને આવેલાં આપો, દુઃખ ભૂખનાં હવે કાપો. ૧૦
 દીકું વીણ પારાધીનું મન, સ્ત્રી તણું તો પડીયું તન. ૧૧
 બોલી રીથ કરીને અતી, સ્ત્રી કહેવાય પાનીયા મતી. ૧૨
 તું તો વનમાં ઉઠી ગયો, કુટુમ્બ સઘળો ભૂખ્યો રહ્યો. ૧૩
 તેંતો કરીયું પોતાનું કાજ, તારે કુટુમ્બ તણી શી દાજ. ૧૪
 તુંથી એકે સરે નહિ કાજ, ઘણું કહ્યું પણ નાવી લાજ. ૧૫
 તુંતો ઘર મૂકી વન ગયો, પરવાર થાં ભૂખ્યો રહ્યો. ૧૬
 નથી દાજ કુટુમ્બની તને, ભૂંડી વાત સંભળાવીશ હમને. ૧૭
 સુખ તુજથી શું મને હવું, તારા દુઃખ તે કેટલા કહું. ૧૮
 બોલ્યો પારાધી ત્યાં વિખ્યાત, ભુંડી શાંભળ મારી વાત. ૧૯
 જેને પેટે નાં ભાંગે ભૂખ, તેને ઘરમાં સેનું સુખ. ૨૦
 ઘણો ઘણો નાં મેલીશ ભાર, સાચી વાતનો કહું વિચાર. ૨૧
 વન માંહે થયું છે ઘણું, કહું વર્ણન હું તે તણું. ૨૨
 પેહેલે દાડે ફરીને આવ્યો, ન મળિયું તો અન્ન માગી લાવ્યો. ૨૩
 બીજે દાડે ગયો હું ફરી, જીવ હાથ લાધ્યો નાંહી જરી. ૨૪
 આખો દાડો ફર્યો વન માંહે, જીવ એકે મર્યો નહિ કાંહે. ૨૫
 એમ કરતાં પડી ત્યાં રાત, મુને શાંભરે ઘરની વાત. ૨૬
 તેને ઠરી હું વનમાં રહ્યો, બલ બાલ તાકીને રહ્યો. ૨૭

એક ઘડી થઈ જેટલે, આવી હરણી ત્યાં તેટલે. ૨૮
 તારે મહું મેં હાથે ખાણુ, હરણી બોલી ત્યાં ચિતલ વાણુ. ૨૯
 હો હો વંરધ રખે કરતો ઘાત, શાંભળ તુજને કહું એક વાત. ૩૦
 એણે વાત તે જ્ઞાનની કહી, તેતો વાચા દેખને ગઈ. ૩૧
 આવું સવારે હું તુજ ઘેર, એવી વાચા તણી એની પેર. ૩૨
 એને જાતાં નાં લાગી વાર, બીજી હરણી આવી વ્રતકાલ. ૩૩
 એ હરણી અઢોઢિક અતાર, તેના ગુણનો નાં લંભે પાર. ૩૪
 એ પણ વાચા દેઈ ગઈ રાત. તારે ઘેર આવું પ્રભાત. ૩૫
 પોહાર પાછલો જેટલે મયો, એક મૂગ તો ત્યાં આવીયો ૩૬
 બોલ્યો આવતાં પેકલાં વાત. હોહો પારાધી કરતો નાં ઘાત. ૩૭
 શાંભળ વાત કહું તાહેરી, તેણે શરશે ગરજ માહેરી. ૩૮
 હું હમણાં થાનકે જાવું, તારે ઘેર પ્રભાતે આવું. ૩૯
 એવું અચરત ત્યાં તો થયું, કહેતાં જાએ નહિ એ કહ્યું. ૪૦
 એવા વેણુ શુણી સૌ ખસીયા, અળગા ઉભા ઉભા સૌ હસીયા. ૪૧
 દેવા લાગ્યા તે સર્વ મેણુ, કેમ ગાંડા બોલે છે વેણુ. ૪૨
 પૂરું પેટનું તું કરી આવ્યો, ઠંઈ રંગમાં રાતનો ફાવ્યો. ૪૩
 હમને ગાંડા કરી તું કાઢે, તારી વાતને નાખજે વાડે. ૪૪
 પશુ માણસ પેરે બોલે ? માને જે હોય પશુ તોલે. ૪૫
 ફાસલાવે છે ઝૂકું બોલી, તારી વાતની કીમત તોલી. ૪૬
 થોડું હશે તો ખાઈને આવ્યો, ઝૂંઠ બોલતાં તું નાં ફાવ્યો. ૪૭
 ત્યારે બોલ્યો પારાધી તે સાથ, હું કહું છું તે સાચી વાત. ૪૮
 વીતી વિગત તે સત્ય કીધી, નથી કપટ કે બાજી કીધી. ૪૯

જુઓ હમણા આવે છે મૃગ, તો તો માનશે માફ ત્રત. ૫૦
 એક વાત કહું છું તમને, ખોટી આળ નાં દેશે હમને. ૫૧
 મહા પાપે પારાધી થયા, કરતાં હલ્યા વરસ ઘણા ગયા. ૫૨
 પેટ ભરી નાં ખાધું ધાન, ન મળ્યા વસ્ત્ર કે નાં મળ્યું પાન. ૫૩
 દુઃખ દુઃખ કરતા જન્મારો ગયો, દહાડો સુખનો નાં આવ્યો. ૫૪
 ધર્મ દાન નાં સમજ્યા કાંઈ, નાતો પ્રભુ ભજ્યા નાં સાંઈ. ૫૫
 કરો ભક્તિ પ્રભુની નેક, ધરવી જીવ દયાની ટેક. ૫૬
 પૂર પાપે પશુ યોની પામે, તે પાપ હલ્યારાને ભામે. ૫૭
 એવા પાપ મારી તે નાં લેવા, ધિછ પડજો એવી હોય હેવા. ૫૮
 પાપે પરતું દુઃખ એમ લેવું, વણ લીધે તે ભરવું દેવું. ૫૯
 મેં તો ટેક લીધી છે આજે, જીવ હલ્યા કરી છે ત્યાજે. ૬૦
 ધંધો કરો રાખીને નેમ, જગ સઘળી કરે છે જેમ. ૬૧
 રાખી મેળવશું હમે ધાન, પ્રભુ પાસે માંગીશું માન. ૬૨
 ધનુશ્ય બાણ બલને તોડી, ઘાંટ ડાંડ આવ્યો છું હું છોડી. ૬૩
 એવી શુભી પારાધોની વાત, બોલ્યા માતપિતા તે સાથ. ૬૪
 પારધું કરતાં જન્મારો ગયો, તને બોધ ક્યાંથી એવો થયો. ૬૫
 તારી વાતે તો સઘળી સાચ, કરવું કઠણ સેહેલ છેવાચ. ૬૬
 ગુરુ એવો મળ્યો તને કોણ. તેની ઈચ્છા અર્થ મને જોણ. ૬૭
 બાઈ ગાંડો તો તુ નથી થયો, એમ કાઢેર સાથી ભયો. ૬૮
 બોલ્યો પારાધી શાંભળો વાત, તમે શાંભળો માતને વાત. ૬૯
 શુભો વાત તે ધરી ધ્યાન, કહું વાત ને સત્વજ માન. ૭૦

મૃગ મૃગલીએ લીધી બુદ્ધ, તેથી પામ્યો હું જ્ઞાતમ મુદ્ધ. ૭૧
 તેજ વનમાં બાશી છે પીર, મહા ઉત્તમ ગુણ સધીર. ૭૨
 મૃગ પ્રતાપે દર્શન પામ્યો, તેનાં બાધે આન્નદ બામ્યો. ૭૩
 તેનાં પરતાપે સરીયા આજ, આજ આપણુ સર્વનાં કાજ. ૭૪
 દયા કરી છે દીનદયાળ, શરણે લીધા બાણીને બાલ. ૭૫
 તેનુ પારખું જોજો એક, હરણુ હરણી આબશે નેક. ૭૬
 તેનાં વેણુ તે તમે સુણજો, પછી ગુણ અગ્યુણુ તેનાં ગણજો. ૭૭
 તમને હમણા નથી વિશ્વાસ, હમણા પૂરી કરશે પ્રભુ આશ. ૭૮
 વાત કરતાં વિદ્વંજન થયો, મૃગ મંડલ આવી ઉભો રહ્યો. ૭૯
 જોઈ વિશ્મય પામ્યા સૌ જન્ન, વાત્ય સત્ય માની તે મન. ૮૦
 હુર્ખ્યા કુટુમ્બ સીને બાલ, ગઈ ભૂખ વર્ત્યો સગાલ. ૮૧
 આવી હરણાને ઉભા છે ખાર, બોલ્યો પારાધી તેણીવાર. ૮૨
 વાત એક પુછું તત્તખેવ, તેનો પડતર દેજો હો દેવ. ૮૩
 વચન પાળે તે નર કેવા, એનો પડતર દેજો હો દેવા. ૮૪
 હરણુ બોલ્યો શુણીને વાત, શુણુ પારાધી કહું શાક્ષાત. ૮૫
 વાચા દેઈને કેમ રહિયે, વાચા પાળીને ભન્નાગર તરીયે. ૮૬
 વચન પાળ્યા તે જીવ આધરિયા, અમરિખ પ્રેહલાદ નેત્રુ તરીયા. ૮૭
 વચન કાજે વેચાણા આપ, કુંવર રોહીદાસ હરિચંદ્ર બાપ. ૮૮
 વચન પાળીને પાણુડવ હોયે, સતીમા વેણુ પાલે જે સોએ. ૮૯
 જીવ જાતાં વેણુ નાં જાએ, તો કારજ સરવે થાએ. ૯૦
 ક્રોએ અમ્મર નાહી સંસાર, તમે વાત જૂઓને વિચાર. ૯૧

સ્રીના ગુણ.

ખોલ્યો પારધી ફરી વાણુ, મૃગ ખોલો ચતુર સુખાણુ.	૯૨
સ્રી તણા તે ગુણ કહેજો, સત્ય ઉત્તર તે તો દેજો.	૯૩
મૃગ ખોલ્યો શુભોને દેવ, સત્ય વાત કહું છું લેવ.	૯૪
સ્રી વિનાં ચાલે નાં સંસાર, તમે જોજો હૃદય વિચાર.	૯૫
સ્રી વીના એ ઘર કેશો, જેમ ઉજડ હોયે વાશે.	૯૬
હોય સ્રી તો ઘર નિધાન, સગા રનેછી તે પામે માન.	૯૭
પુરૂષ લલો પણ શું થાએ, છોકરું એક તે નાં સચવાએ.	૯૮
સ્રી થકી તે ઉછરે ખાળ, કરે સર્વ તે આળ પંપાળ.	૯૯
ઘર ધંધાનો સરવે સાર, પૃથ્વી પેઠે તે જીલે ભાર.	૧૦૦
ત્યારે હરણી ખોલી વાણુ, શુભો પારધી ચતુર સુખાણુ.	૧૦૧
આ મહિમાં જે સ્રીનો કહ્યો, મૃગ જાનીએ તેતો લલો.	૧૦૨
પુરૂષ વિણુ સ્રીનો વિચાર, શું સુખ લોગવે વિધવા નાર.	૧૦૩
નાર કુદટાઓ હોય જે સાર, પુરૂષ વિના કરે સણુગાર.	૧૦૪
નીચ કરમે એ ઉતરે, રહે પેટને પછી મરે.	૧૦૫
ખોળે નામ કુટુમ્બનું તેહ, પુરૂષ વિના સણુગારે દેહ.	૧૦૬
એક ઘડી સુખને કાજ, ખાપ દદાની ખુએ લાજ.	૧૦૭
વણુ ભરથારે રહે જે નાર, તેનું ધિક્ક જીવ્યું સંસાર.	૧૦૮
સૌથી ઉત્તમ એ છે વાત, મરણુ જીવન પીયુની સાથ.	૧૦૯

પારાધીના પિતા ને હરણી.

શુણી વાત પશુની જ્યારે, બોલ્યો પિતા પારાધીનો ત્યારે.	૧૧૦
શુણ હરણી પશુ જાત, કેમ બોલો મનુષ્યની વાત.	૧૧૧
બોલી હરણી ધરીને નેહ, પિતા શુણે કહું હું તેહ.	૧૧૨
પૂર્વ ભવે સત્યથી હતા, નિત્ય દેવ સેવામાં જતા.	૧૧૩
અમી પિતા હેતજ ધરી, દશોદ દેતા શુક્રીતે કરી.	૧૧૪
બીજ શુકરનું વ્રત કરતા, એથી આન્નદ મનમાં ધરતા.	૧૧૫
નુર સત્ગોર મળ્યા શુર દેવ, તેના પુન્ય ફળ્યા સત્યમૈવ.	૧૧૬
પાપ હમારૂં પૂર્વનું નડીયું પશુપણું તે થકી મળિયું.	૧૧૭
એવા પુન્ય તણા મહિમાએ, હમે જ્ઞાની રહ્યા સત્યભાએ.	૧૧૮
તે વાત મનુષ્યની કરીયે, જ્ઞાન પૂર્વનું હૃદય ધરીયે.	૧૧૯
મૃગ બોલ્યો ત્યારે વાણ, પિતા શુણે ચતુર શુભાણ.	૧૨૦
પૂર્વ ભવની હતી ભૂલ, તેથી પડયું હતું એ શુળ.	૧૨૧
પિતા પારાધીનો બોલ્યો, ત્યારે પરદો અંતરનો બોલ્યો.	૧૨૨
મારા પુત્રને શું તમે કરીયું, તેના હૃદયમાં શું ભૂત ભરિયું.	૧૨૩
ત્યારે મૃગ બોલ્યો તે વાર, મારો વાંક નથી તલભાર.	૧૨૪
પાપ પુત્ર તમારાના નડિયા, તેથી હમો પશુમાં પડિયા.	૧૨૫
તમ પુત્રે નાખ્યો ઉત્તપાત, તેથી હમો થયા પશુ જાત.	૧૨૬
ત્યાં પિતા તે અચરત ભયો, મૃગે વેણુ તે કેવો કહ્યો.	૧૨૭
મારા પુત્રનો જે પાપ, તેતો ભોગવે આપો આપ.	૧૨૮

એ પાપ તને કેમ નડિયા, તેના હુઃખ તને કેમ પડિયા. ૧૨૬
 ત્યારે મૃગ બોલ્યો છે વાણુ, શુણો પિતાજી ચતુર મુબલુ. ૧૩૦
 એ વાત છે અતી ઘણી. એ છે કથા તે પૂર્વ તણી. ૧૩૧

રાગ સાળી ચાલમાં.

મૃગ સર્વ વિસ્તારી કહ્યું. કથા પૂર્વની સાર;
 મુખી તણી તેણે કહી, વાત સર્વ વિસ્તાર. ૧
 પાપ ઢાશાનાં જે હતા, તે પણ વ્રણવ્યા તેમ;
 બોધ્યો નહિ તેં પુત્રને, વ્રણવ્યું હતું તે જેમ. ૨
 તે પાપે થયા પારધી, પુત્ર પિતાને માત;
 સ્ત્રી કુટુંબને એ નડ્યું, મળિયા સરવે સાથ. ૩
 પણ પુન્ય પૂર્વનાં અતી હતા, તેથી ટળ્યો નહિ સંગ;
 સત્પંથનાં પ્રતાપથી પાછો જામ્યો રંગ. ૪
 બીજ શુકરવારની, કરતા ધારી નેહ;
 મનુષ્ય દેહ તેણે મળી, હતી પદ્મિ મુખીને જેહ. ૫
 મુખીપણનાં પદની, ગુરુએ રાખી લાજ;
 તે પુન્યે મનુષ્ય દેહ છે, તમે પામ્યા છો સૌ આજ. ૬
 પૂર્વ પૂન્ય પ્રતાપથી, મળિયા શમ્ભસ પીર;
 હમને તેણે મોહ્યા, તમને દેવા ધીર. ૭
 હમે તે આવ્યા તેડવા, બ્યાં છે સાચા દેવ;
 કૃણ મળ્યા એ પૂર્વના, સાચી હતી તમ સેવ. ૮

વાત હરણની શાંભળી, પુરંધર પામ્યો જ્ઞાન;
 પરિવાર સૌ ચેતીયો, રૂડી આવી સ્નાન. ૬
 કથા હરણ કરતો હતો, ત્યાં મળિય! ઝાઝા લોક;
 વાચા શુણવા પશુ તણી, મળતા ચોકે થોકે. ૧૦
 પૂર્વ પુન્ય જેનાં હતા, લાગ્યો તેને રંગ;
 જાવાને તત્ખર થયા, પૂરંધર કેરે સંગ. ૧૧
 પુરંધર વળતો ઓચરે, ક્યાં છે પીયુની જાગ;
 કેવી રીતે પોંહોંચશું, દેખાડો કાંઈ લાગ. ૧૨
 હરણ ત્યાં તે બોલીયો, એ છે નગ્નહુની ખાર;
 દ્વાર ખાડેર નીકળો, છે એક આડી ધાર. ૧૩
 પુન્ય કૃપ્યા ત્યાં શર્વના, ટળિયા સર્વે દુઃખ;
 વિજેગ ટળ્યા ઘણા વર્ષના, પામ્યા દર્શન સુખ. ૧૪
 સંઘ સોઢ્યો ગુરુ સ્થાનનો, જાવા શમ્ભસ દ્વાર;
 સહાય થયા ત્રીલોચન ઘણી, જે કરતા ભક્તની સાર. ૧૫

પીરનો દરબાર.

રાગ રામગરી ચલતીમાં.

આવ્યા મળીને સર્વે જન, પીર શમ્ભસ કેરે લોવન. ૧
 કરી દર્શન નિર્મળ થયા, તેના પાપ તે દોદિશ ગયા. ૨

લાગ્યા સત્ગોર કેરે અણુ, ટળ્યું જેથી જનમને અણુ. ૩
 જ્ઞાન પામ્યા કર્યો સત્સંગ, તેથી લાગ્યો હૃદયમાં રંગ. ૪
 લીધો ધર્મ તે ગુરુજી હાથે, ત્યાં ઓળખ્યા ત્રીસોવનનાથે. ૫
 ઘણા દિવસ રહ્યા, ગુરુ પાસે, સેવા કર્તા બનીને દાસે. ૬
 એમ કરતાં તે માસ છો થયા, એવે વ્રતનાં દિવસ ભયા. ૭
 પોસ માસને સુદ બીજ, તિથિ શુકરવાર પતીજ. ૮
 વ્રત બાર પોહોરનો આબ્યો, સત્યપંથિયે સત્ય શું શાબ્યો. ૯
 ધરિયો વ્રત તે સર્વે જન્મ, વ્યર્થ્ય આનંદ અતી મન્મ. ૧૦
 હરણુ હરણી આવ્યા ત્યાંહે, હતા પારાધીને પીર જ્યાંહે. ૧૧
 એ પણ વ્રત રાખીને આવ્યા, ગુરુ ચરણે શિશ નમાવ્યા. ૧૨
 પછી વ્રત છોડ્યો થાવર વારે, પોહોર સવા દિવસ થયો ત્યારે. ૧૩

મૃગોદ્ધાર.

થાળ પ્રસાદથી પરવાર્યા, અમ્મર ધામે ત્યાં મૃગ સિધાર્યા. ૧૪
 બન્ને હરણી ને એક હરણુ, હતા બાલક બે તેને શ્રણુ. ૧૫
 તેની ક્રિયા સત્ગોરે કીધી, દવા આશિષ અન્નત દીધી. ૧૬
 મૃગ કાજ આબ્યું વિમાન, થયું જગતને ત્યાં સર્વ જાણુ. ૧૭
 શોભા વિમાનની તો ઘણી, પુરણુ થાએ કથા ન તે તણી. ૧૮
 દેવ હુત કર્મ લેખા આવ્યા, અનંત અઞ્જરા સંગે લાવ્યા. ૧૯
 હુત ધર્મના બોલ્યા તહીં, મૃગ બેસો વિમાને અહીં. ૨૦

- મૃગ કુટુંબ લઈને સાથ, બેઠો ભજતો નકલંકીનાથ. ૨૧
 અરબ રૂપે આબ્યો જે ધણી, ભજતો મૃગ માલા તે તણી. ૨૨
 શોભે વિમાન પારસ તણું, દીપે હિરા રતનથી ઘણું. ૨૩
 આમળ પાછલ અબ્જરા ધણી, ધોળ ગાએ શુકવર તણી. ૨૪
 રૂપ સ્વરૂપ ઉગ્યો લાણ, બોલે બોલી તે અમૃત વાણ. ૨૫
 એક હાથમાં છત્રજ ધરે, એક વાએ વિંઝણે કરે. ૨૬
 એક ચામર ઢોળે ઉમંગે, મુગંધ અત્તર અરચે અંગે. ૨૭
 એક ચંદન મુસ્તકે ધરે, એક ફલ પાન થાળે ભરે. ૨૮
 એક બીડા પાનનાં કરે, એક હાથે સોપારી ધરે. ૨૯
 એક પાન બીડા મુખે ધરે, વિમાન એવી વિધે સંચરે. ૩૦
 શરીર નુરાની મૃગનાં થયા, મનુષ્ય રૂપ એ દેવની દયા. ૩૧
 માથે મુગટ રત્ને જડિયું, એનું ભાગ્ય એણીપેરે ભળિયું. ૩૨
 જામાં અતલશ મીશર તણા. માંહે રત્ન જડયા છે ઘણા. ૩૩
 કોટે પેહર્યા એકાવળ હાર, કાને કુંડળ ઝળકે અપાર. ૩૪
 કલગી શોભે સાચા મોતી તણી, વધે શોભા અદકેરો ધણી. ૩૫
 શોભે મોજડી હિરે જડી, મોતી તણી દીશે ચાખડી. ૩૬
 દેવ રૂપ કર્યું મૃગ તણું, માન વધ્યું ભક્તનું ઘણું. ૩૭
 એક પુષ્પ મુગટે ભરાએ. એક ચંપે છે તેનાં પાએ. ૩૮
 અનેક આદર તેનાં કરે, શુભ ગાન તેનાં આચરે. ૩૯
 એક આગળ ઉસવે ધુપ, બે તું સળગાવે તે તો તુપ. ૪૦
 જ્ઞાન ધ્યાનનાં ગીતાં ગવાએ, અન્નત આન્નદ ત્યાં વર્તાએ. ૪૧
 તેને સહુગાર શોભે ઘણા, કરૂં વખાણું શું તે તણા. ૪૨

એક વસ્ત્ર પેહેરાવે સાર, એક પેહેરાવે મોતીની માળ. ૪૩
 એક આરશી આગળ ધરે, એક નુરે કચોલા ભરે. ૪૪
 અતી લિલા વિમાનજ તણો, શોભા તેની દીશે અતી ઘણી. ૪૫
 કહું કથા નાં આવે પાર, એવો વિમાનનો વિસ્તાર. ૪૬
 મન વેગે આલ્યું વિમાન, દુત અંછરા ગાએ જ્ઞાન. ૪૭
 વિમાન આલ્યું છે નવ રંગે, દેવલોક થયા ત્યાં દંગે. ૪૮
 જુએ શુરિનર વાટો ઘાટ, ધર્મરાયે જુએ છે વાટ. ૪૯
 પૂછે દેવ એના કેવા પુન્ય, કંઈ શોભામાં ન રહી નુન્ય. ૫૦
 બોલ્યા દુત સુણો સત્ય જાણ, બીજ તણું આ ક્ષણ પ્રમાણ. ૫૧
 વ્રત બીજ શુકર તણું, હરિ રીઝે છે એથી ઘણું. ૫૨
 દેવ હુર્યાં તે મનમાં ત્યારે, ધન બીજ તે શુકરવારે. ૫૩
 પોહોર્યું વિમાન ધર્મને ઘાટ, જોતા એઠા હતા દેવ વાટ. ૫૪
 આદર ભાવ ભક્તનો કર્યો, આશન બેશવા આગળ ચર્યો. ૫૫
 ચિત્ર વિચિત્રને થયું જાણ, પુન્ય પાપ કહો પ્રમાણ. ૫૬
 જોયા ચિત્રવિચિત્રે લેખ, પાપ એનાનો નાવે નેક. ૫૭
 ગુરુદ્રોહી અતી એતો થયો, પાપ ગુરુ નાં પરહરી ગયો. ૫૮
 ભોળાપણથી લાગ્યું પાપ, જન્ન હતો સત્પંથી આપ. ૫૯
 એવે પાપે પશુએ થયો, મૃગ યોનીયે એતો ગયો. ૬૦
 પણ ધર્મ તણું રહ્યું જ્ઞાન, સેવ્યો સંતપંથ રાખી જ્ઞાન. ૬૧
 બીજ વ્રત ચૂક્યો ન લગાર, તે પુન્ય કળ્યા આ વાર. ૬૨
 શમ્ભસદ્દીનની લીધી સાખ, પાપ તણી રાખી તેણે ધાક. ૬૩
 વ્રત બીજનો છેલ્લો કરીયો, પામી પ્રસાદ ને પછી મરીયો. ૬૪

મૃગ વ્રતે છુટયો જેટલે. એના પ્રાણ ગયા તેટલે. ૬૫
 પીર હાથે પીધું એણે નુર, વધ્યું પુન્ય તણું તે પૂર. ૬૬
 ઉત્તરક્રિયા પીરે તેની કીધી, સાન મૃગે તે સર્વજ લીધી. ૬૭
 ધ્યાન પીર તણા ધરી રહ્યો, એવે જીવ દેહીથી વહ્યો. ૬૮
 તેથી મળ્યું તેને વિમાન, પામ્યો પુન્ય તે દેવ સમાન. ૬૯
 એવા એના નિકળીયા લેખ, બોલ્યા ચિત્ર વિચિત્ર છેક. ૭૦
 પૂર્વ ભવના હતા જે પાપ, છુટયો બીજ તણે પ્રતાપ. ૭૧
 ધર્મરાયે કર્યું સન્માન, થઈ આજ્ઞા બેશે વિમાન. ૭૨
 મૃગ લેઈને વિમાન ચાલ્યું, આગળ અમ્મર ધામ તે આળ્યું. ૭૩
 જળહળ વરસે ત્યાં નુર, દીશે આન્નદ ત્યાં ભરપૂર. ૭૪
 અમ્મર લોક પામ્યો જેટલે, ભળ્યું તેજ તેમાં તેટલે. ૭૫
 ત્યાં તો મળિયો છે નુરમાં નુર, એકરૂપ થયું ભરપૂર. ૭૬
 છુટયો લક્ષ ચોરાસી બંધ, ટળિયા આવા ગવનના છંદ. ૭૭
 મૃગ પામ્યો છે એદ્વાર, સાથે કુટુંબને પરવાર. ૭૮
 પુન્ય બીજ તણા એને ફળિયા, ગુરૂ શમ્ભસ જેવા મળિયા. ૭૯
 પશુ યોનીમાં મુક્ષજ પામ્યો, બીજ વ્રતે આજ્ઞદ ભમ્યો. ૮૦
 મૃગ પામ્યો તે અમ્મર ધામ, કહું પારાધીના હવે કામ. ૮૧

પારાધીની દશા.

રાગ કાફીની ચાલની સાખી.

પીર શમ્ભસ પરવર્યા, મૂકી પારધી પર ગામ;

- પ્રચાર કરવા ધર્મનો, કરવા જગતનાં કામ. ૧
- તે આશ્રમમાં એ રહ્યો, કુટુંબ પારધી જેહ;
સેવા કરતો સત્પંથની પુરણ રાખી નેહ. ૨
- પાપ પ્રદ્ય થયા પૂર્વનાં, ઉદ્ય થયા છે પુન;
ત્રીલોવર સ્વામી ત્રુઠીયા, રાખી નહિ કંઈ ગુન. ૩
- બીજ વ્રત નવ ચુકતો, કરતો રૂડાં પેર;
દયા ધરમ શંભાળતો, જરા ન કરતો કેર. ૪
- ક્રોધ અભિમાન જે હતા, ટાળી નાખ્યા છેક;
આચાર સર્વે પાળતો, પૂરણ રાખી નેક. ૫
- રોજગાર કરવા લાગીયો, નિતીથી વેપાર;
સાધન સેહકું ગોતીયું, હુણ તણો તે સાર. ૬
- તેમાં કાળ્યો તે ઘણો, સહાય કરી કિર્તાર;
ધીમે ધીમે તે વધ્યો, મળિયા શરમસ સરદાર. ૭
- અનેક વેપાર આદર્યા, થઈ ત્યાં લિલા લેકેર;
ધ્યાન ધરમ ના ચુકતો જાણતો જુગનાં ખેલ. ૮
- અરથે ગરથે અતી ઘણો, અશ્વ બાંધ્યા ઘેર;
બળધ ગાય અશંખ્ય છે. પાલખી રૂડી પેર. ૯
- મદ્દ લય્યા માતાંગ ઘણા, સેવક દાસી અપાર;
અનંત લિલા ત્યાં મળી, મુખ્ય થયો સરદાર. ૧૦
- વેપારીમાં એકલો, જોડો મળે નહિ કોય;
ઓશિયાળા સૌ એહના, સર્વ વેપારી હોય. ૧૧
- વળી પદ્મી તેને મળી, નગરથેઠ તણી જે સાર;

- પણ માયાથી અળગો, રહતો એ નિર્ધાર. ૧૨
- માત પિતા પછી તેહનાં, પળ્યા સ્વર્ગની વાટ;
અમ્મર લિલામાં મળ્યા, બીજ તણે પ્રતાપ. ૧૩
- ઘણા કાલ સુખ ભોગવી, કરી અતી આન્નદ;
પુન્ય તણા પ્રતાપથી, બીજ શુકરને દન. ૧૪
- શુકવારે વ્રત તે રહ્યો, રાતે ગતમાં જર્થ;
પ્રસાદ લીધો પ્રેમથી, મધ્ય રાતની વેળા વાઈ. ૧૫
- નિંદ્રા લીધી કંઈ ઘડી, ઉઠ્યો પાછલે પોહોર;
સ્નાન ધ્યાનમાં લાગીયો, થયો શુકરનો દોર. ૧૬
- સત્પંથી સર્વે મળ્યા, કરવાને સત્સંગ;
ચાર પોહોર વિતાડીયા, અદકો વાઢ્યો રંગ. ૧૭
- કર્ચું સ્થાપન દેવનું, મેળો ગતનો થાએ;
પરવારીને પ્રેમથી, બેઠા સર્વે ત્યાંએ. ૧૮
- ચાર પોહોર શુકવારનાં, શુકરનાં પોહોર ચાર;
રાતે જ્ઞાને જાગીયા, બીજ તણે વેહવાર. ૧૯
- જામણ તે રાતે કર્યું, થઈ જ્ઞાન ગોઠની પેર;
બાર પોહોર પૂરા થયા, અદકી લાગી લેર. ૨૦
- થાવર વારનો જ્યાહરે, થયો પૂરણ પ્રભાત,
સત્સંગમાંથી ઉઠીજા, સ્નાન કરવાને માટ. ૨૧
- નિર્વ્રત થઈ અન્ય કાર્યથી, ગતે મળ્યા સૌ ત્યાંએ;
દેવ સ્થાપનાં આદરી, પૂર્ણતા વ્રત જ્યાંએ. ૨૨
- વ્રતને ત્યાં પૂરણ કરી, પરવરિયા સૌ જન;

- તેવે પારાધી તણા, છૂટયો પ્રાણથી તન્ન. ૨૩
- ધન્ય દિન તે આજનો, ધન્ય ધર્મિ સાર;
ધર્મ તણા પ્રતાપથી, પારધી પામ્યો પાર. ૨૪
- અમ્મર લોકથી આવિયો, તેને કાજ વિમાન;
અતી શોભા તેની હતી, જઈ બેઠા ધરતો ધ્યાન. ૨૫
- પરઠ્યો પારધી વિમાનમાં, આલ્યું મનને વેગ;
જગત જગ સા બેઠું રહ્યા, થયા હતા જે ભેગ. ૨૬
- વિમાન શોભા અતી ઘણી, મૃગ કરતાં તે અપાર;
વૃણુન તેનું શું કહું, કહેતાં નાવે પાર. ૨૭
- ટૂંકામાં કહું એટલું, એવા વિલાં હોય;
પૂરણ ભક્તને કારણે આવે છે તે સોય. ૨૮
- વિમાન હતું તે માહેલું, શોભા અપરંખપાર;
હુત અબ્ધરા અતી ઘણી, નાવે તેનો સુમાર. ૨૯
- પારાધીને લેઈને. ગયું ધરમને ધામ;
થયા લેખ ચિત્ર વિચિત્રનાં, થયુ પુરું ત્યાં કામ. ૩૦
- દેવ સર્વ ટોળે મળ્યા, દર્શન માટે બેહુ;
પૂંછવા લાગ્યા પ્રેમથી, દેવ હુતને તેહ. ૩૧
- જન્ન એવા કદી આવતા, હમે એવા નવ જોયે;
કારણ હમને તે કહો, કેવા પુન્યે તે હોય. ૩૨
- એ કારણથી પુંછીએ, બુગ ઘણેરા જોય;
એવી વિધીએ આવીયા, ગણત્રીનાં જગ કોય. ૩૩

રાગ ચોપાઈ ચાલમાં ચસતી.

- ૧ બોલ્યા હુત તે તેણીવાર, તમે શાંભળો દેવ દાતાર.
- ૨ ધર્મરાજ ને ત્યાં એવું લહ્યું, ચિત્ર વિચિત્રે એવું કહ્યું.
- ૩ પૂર્વ સત્પંથનો હતો મુખી, થયો હતો ગુરૂ એથી દુઃખી.
- ૪ તે પાપે પારાધી થયો, તેને સંગ હરણનો ભયે.
- ૫ વણુ સમજે વ્રતજ કરીયો, બીજ શુક્રવારનો ધરીયો.
- ૬ પીર શમ્ભસનો પ્રશાદ, એને મળીયો પૂરે ભાગ.
- ૭ ખાર પોહાર તે પૂરા કરિયા, તેથી પીર શમ્ભસ એને વરિયા.
- ૮ પછી સેવામાં રહ્યો ત્યાંએ, શમ્ભસદીન રહેતાતા જ્યાંએ.
- ૯ ધરી જીવ દયાની ટેક, પાળ્યું સત્પંથ પૂરે નેક.
- ૧૦ વળી મરતાં શમે શુભ મળિયો, બીજ શુક્રવારને ભળિયો.
- ૧૧ વ્રત પૂરો કર્યો રૂડી પેર, જાવર વારે ધણી કરે મેહર.
- ૧૨ વ્રત છોડીને દેહને છોડ્યો, તેના પુન્યે એ પ્રસંગ જોડ્યો.
- ૧૩ તેથી પદ્મિ એ તેને મળી, એની વાચનાં ગઈતી ગળી.
- ૧૪ એવો શમય પામે જન્ન કેઈ, જેની પૂર્વ ગતી રૂડો હોઈ.
- ૧૫ એવું કહેતાં ચાલ્યું વિમાન, જઈ પોહોંચ્યું અમ્ભરને ધામ.
- ૧૬ મળ્યું નુરમાં તે પ્રકાશ, સત્ગોરે પૂરી તેની આશ.
- ૧૭ અખંડ નુરમાં તે જઈ ભળિયો, ફેરા ચોરાસી એથી ટળિયો.
- ૧૮ એવું મહાત્મ્ય બીજનું જાણ્યો, વ્રત રૂડે મને પ્રમાણ્યો.
- ૧૯ કરે વ્રત શુક્રવારી બીજ, તેને અમ્ભર લોક પતીજ.
- ૨૦ એવો મહાત્મ બીજનો સાર, કહ્યો ઉત્તમ ધારી વિચાર.
- ૨૧ કથા ચંદ્ર ભાણે જે કહી, તેવી ખાકીએ સાચવી લહી.

કહી વિસ્તારી ધરી ખંત, સત્પંથીને આવવા ચંત. ૨૨
 બીજ શુકરવારી જે કરશે, આવા ગવન નહિ અવતરશે. ૨૩
 શુણે શાંભળે નરને નાર, ટળે આવા ગવન સંસાર. ૨૪
 કથા ઉત્તમ પુન્ય પ્રકાશ, હોય શ્રોતાનો સ્વર્ગમાં વાસ. ૨૫
 અક્ષર એક સુણે કે ગાએ. તેને તારે શ્રીઅડીરાએ. ૨૬
 ખાકી તણી વિનતી શુણે, એક વાર તે પીરશાહ બહુએ. ૨૭

પૂર્ણતા.

રાગ સાળી.

કથા હરણુ હરણી તણી. પૂર્ણ કર્યો સંવાદ
 શ્રીકુરિ પ્રતાપથી, શ્રીશમ્ભસદ્દીનનો નાદ. ૧
 ખાકી કરજોડી કહે, સુણજો ધરી ઉમંગ;
 સત્પંથ સેવા પાળજો, હળીમળી સૌ સંગ. ૨
 ખાકી કહે છે એટલું, પૂરણુ ધરજો મન;
 વ્રત તો પૂરો પાળજો, હોય બીજ શુકરને દન. ૩
 મહાતમ મોટું બીજનું, કહે ખાકી સમજાયે;
 બીજ પુન્ય પ્રતાપથી, પાપ તે સઘળા બાજે. ૪
 એક વાર ગત સૌ સામટા, બોલો જયજયકાર;
 પીર શમ્ભસદ્દીનની, બોલો એકાતાર. ૫

પીર શમ્ભસની જય.

ગ્રંથ પૂરણુ.

પદ ૧. રાગ ગરબી.

વ્રત અમુલો કળાનુગ કેરો, બોજ શુકરવારી આજ આવી. (ટેક)
 ખાર પોહોર ભેટ સત્યુર સાથે, ઉદય થયા હોય પુન્ય ભારી. વ્રત. ૧
 ગુરુ વારે ચાર પોહોર પૂરા, જપ તપથી દેહ દે તાવી. વ્રત. ૨
 શુકરવારે આઠ પોહોર કરજે, હોંશ હૈડામાં દે લાવી. વ્રત. ૩
 થાવર વારે દેવની થાપની, અંત વ્રતનું અહીં જાયે આવી. વ્રત. ૪
 જો હોય સત્યા મુનિવર જમાડો. શાહ શરણે તું ચિત્ત લાવી વ્રત. ૫
 પીરશાહ પોરશાહ પ્રેમથી ગાજે, વાણી રમીતી તુજ હાથ આવી. વ્રત. ૬
 લક્ષ ચોરશીનો ફેરો ટળશે, ભૂતવણી નહિ જાયે આવી. વ્રત. ૭
 ચારે તે જુગનાં વ્રત છે નોંખા, જુગ વેલા વ્રત એ લાવી. વ્રત. ૮
 ખાકી ખતાવી દેછે તુજને, હોંશ હૈડામાં એ આવી. વ્રત. ૯

પદ ૨. રાગ ગઝલ કબ્જાલી

હિમ્પુર કે બસૈયા લીજો ખબરિયા, શાહે દિલાવર કુફ્રે શીકન;
 શાહે જમન યા ઉક દે પ્રીગન, પીર ઈમામ યા કુફ્રે શીકન. ૧
 જિને ઇસ્ક મોહોખ્ખત તેરી કીયાં, ઉનેહ બેડાહી હુશ્રકા પારકીયા;
 કુચ્છ ખોફ ઉસે ન જાકા રહા, યા આલે નખી હો કુફ્રે શીકન. ૨
 દીનકી ખાતિર તુમહી સદા, દેશ બિદેશમે દીની નીદા;
 ગુજકી ભૂમીકો પાક કીયા, ચોલાદે અલીહો કુફ્રે શીકન. ૩
 એજાઝ કરામત તુમને ખતા, બોહોત મરીઝોં કો દીની શિક્ષા;
 અચ્ચત્ત હીસે અદેશાન કીયે, નુરે નખીહો કુફ્રે શીકન. ૪
 પુસ્તેન સખ શરા ફત્ત સેભરી, દુધહી ફાતમઃ કેસે સહી;
 કુફ્રેકી જડકો કાટ દીઇ, તુમ હકકે કરીંહો કુફ્રે શીકન. ૫

આપ હક્કસે સદા ચેહ આઘા કરે, દીંકે અદુ કીસી બન રહે;
દુશ્મને ખાકી ઉઝર મેં રહે, યા શાહે વલીહો કુત્રે શીકન. ૬

પદ ૩. રાગ ગજલ.

અશરફ આલમે હસ્તીમેં, અગર ઇઝહાર નાં હોતા;
પીરાનાં પાક બસ્તીમેં અબશ ઝિન્હાર નાં હોતા. ૧
તકાબ શાહ દેહલીકા, મિટાતા કેનફિ બકર;
નુમાયા નુર બ સ્તીમેં, તેરા ઇઝહાર નાં હોતા. ૨
વસિલા જે ઇમામતકા, બતાતા કેન વાંહ બકર;
સરામર હક્ક પર સ્તીમેં, તેરા ઇકરાર નાં હોતા. ૩
ઇમામત કી શિકાયતકા, જતાયા નુરહી બકર;
ઝુકરર્ હક્કકી હસ્તીમેં, તેરા ઇઝહાર નાં હોતા. ૪
નથા શાની જલાલતકા, તેરા હુમ્સર કરે આકર;
જે માઇલ અયેસી મસ્તીમેં, તેરા ઇઝહાર નાં હોતા. ૫
ઇલમ અશરફકા અમે ખાકી, શના ખ્વાહ હું હુવા આકર;
નરેહતા અયેસી કિસ્તીમેં, તેરા દિવાર કયું હોતા. ૬

પદ ૪. રાગ ગજલ કબ્લાલી.

દેહલી મેં બકે વો દાવરે દીં, જબ શાને કરામત બતાને લગે;
મન્જુરે હક્ક જે હિકાયતે દીં. શાહ કે ખુદહી સમ્બાને લગે. ૧
તાબ તકાબ શાહકા હુવા, સુમ્બુલ ખાકર કેઇ સુવા;
સૈયદ મહમ્મદ અશરફે દીં, આપ અખી શરાફત બતાને લગે. ૨

અંબાર હેઝમ કા એક કીયા, આંતશ ઉરમે લગાહી દીયા;
 તખ્તીએ લોહકા બનાકે નર્ગી, હુઝરત કો વોહી બતાને લગે. ૩
 ખોફ ન ખાયા એક ઝરા, ઉદ્દતહીસે કદમ ને ધરા;
 શાન જલાલત સે શાપીયેદી, અવશાફ અપ્ને બતાને લગે. ૪
 કાંપ રહા દરબાર સભી, હાલ ન અયેસા બનાહો. કભી;
 કાબિજે કુદરત ઓ કામિલે દી, અપ્ની તરફ વોહ બુલાને લગે. ૫
 ખૈરાટ મેં વોહી આકર રહ્યા, ખાકીને ચેહ હાલ સાફ કહા;
 અબ્લાદ આપ ઇમામ એદી, ઇદમ ઇમામત બતાને લગે. ૬

પદ ૫. રાગ પ્રભાત.

ચિત્ત નહિ જેનું હરિ ચરણે, તે જનનીયે શિદ્ધ જાયેરે;
 મૂરખ મનમાં માતો ફરે છે, મમ સમ નહિ કોઈ ડાહ્યોરે. (ટેક.)
 ભવ ભટકણુ શર ભારખણીને, નુગરે જગ જોડયુંરે;
 સુદ્ધ વિનાં સુખ ક્યાંથીરે પામે, નામ વિનાં નભ તોડયુંરે. ચિત્ત. ૧
 નર દેહ તે તું શિદ્ધને આબ્યો, ખર વાનર ક્યાં થોડુંરે;
 સ્વાન સમો શું સેજે ફરે છે, નુગરા નામ તેં જોડયુંરે. ચિત્ત ૨
 પ્રેત સમો સંસારમાં ડોલે, ભૂત થઈ ભવ ભમ્તોરે;
 જ્ઞાન ગુરુવિષ્ણુ ક્યાંથીરે મળશે, અભાગિયા અંધ ઉધોરે. ચિત્ત. ૩
 કાંતો તુજને જન્મીયે જાયો, પ્રિજ બીજનું લીધુંરે;
 નફ્ટ હરામી જોને વિચારી, કારજ તેં કેવું કીધુંરે. ચિત્ત. ૪
 શ્વાન સમી વાણી છે તારી, વ્યાળ સમી વિષ વેલીરે;
 કહે ખાકી તું જોને આબુગમાં, કોણુ થાશે તુજ બેલીરે. ચિત્ત. ૫

સતપંથનાં હમારે ત્યાં મળતાં પુસ્તકોની યાદી.

નામ.	કોમિત.	પોસ્ટ ખરચ.
ભાભારામ સુબોધ.	રૂ. ૧-૪-૦	રૂ. ૦-૨-૦
સત્ત્વનું સોધન પાકો પુંકો.	૦-૮-૦	૦-૧-૦
„ કાચો પુંકો.	૦-૪-૦	૦-૦-૬
નાયાકાકાનો સંવાદ.	૦-૫-૦	૦-૦-૬
મોક્ષદ્રાર.	૦-૫-૦	૦-૦-૬
સંતવાણી.	૦-૩-૦	૦-૦-૬
શ્રીધર્મામશાહ બાવાનાં પરછા.	૦-૩-૦	૦-૦-૬
મૃગોદ્ધાર.	૦-૬-૦	૦-૦-૬
ભક્તની સોધ.	૦-૩-૦	૦-૦-૬

ઉપર લખેલા પુસ્તકો હાલ તૈયાર છે. ને તે મંગાવનારને પોસ્ટ ખરચ તેને શિર રાખી મોકલવામાં આવે છે. ને પોસ્ટ ખરચ ઉપર બતાવ્યા સિવાય વિં પી૦ થી જે મોકલાય છે, તેનું ખરચ રૂ. ૦)- થી તે રૂ. ૫) સુધી, એક આનો વધારે પડે છે. તેમ બુક પોસ્ટથી મંગાવનારને, રજીસ્ટ્રાર ખરચ ત્રણ આના વધારે પડે છે. તેથી પેહેલાં પૈસા મોકલનારે પોસ્ટ ખરચ ઉપરાંત ત્રણ આના રજીસ્ટ્રાર નાં વધારે મોકલવા.

યા અલીમદદ.

એક અગત્યની સૂચના.

‘ સત્પંથ ચેતામણી ’ નામનાં ગ્રંથમાં સત્પંથનાં ગુણોનાં વિસ્તાર સાથે ઉત્તમ રાગ રાગણીમાં વર્ણન કરેલું છે. તેમ ઉપયોગી સૂચનાઓ પણ જરૂરી જે હુમ્મેશા કામ લાગે તેવી નો સમાવેશ તેમાં કરેલો છે, સત્ગોરની શિખામણોનો પૂર્ણ અર્થ ખુલાસાથી દેખાડ્યો છે. તેથી અવ્યય દરેક સત્પંથીને વાંચવા ભોગ છે, તેમ દરેકને પોતાને તથા કુટુંબને સત્પંથથી ભોમિયા કરવા સારૂ એક એક પુસ્તક દરેક ઘરમાં રાખવા લાયક, તેમ જરૂરી છે. જેથી કુટુંબ ધર્મથી પાવરધો થઈ શાન્તીએ જીવન ગાળતાં શિખશે, અને સર્વને સુખની પ્રાપ્તિનો માર્ગ મળશે. તે પુસ્તક હુમોએ ઘણા વખતથી લખી તૈયાર કરેલું છે, પણ તેના ૫૦૦) આહુક થયેથી છપાવીશું. કારણ એ છે કે, પુસ્તક મોટા કદનું બની ગયેલ હોય છે અર્થ તેનું ઘણું આવે છે. તેમાં ૫૦૦) કોપી છપાવતાં ખરચની લાગટ એક એક પુસ્તકે વધી જવાથી મોંઘો થઈ જાય છે, તો ૧૦૦૦) કોપી સામટી છપાવતાં ખરચમાં ફેર પડવાથી રૂ. ૧૧ માં આપી શકાએ તેવો ભોગ મેળવવા ૫૦૦) આહુકની માંગણી

કરવી પડી છે. તેમાં સત્પંથિયો અવશ્ય મદદગાર થઈ માગેલા આહુકો મેળવી આપવા પ્રયત્ન કરશે ! જેથી એક અમુલ્ય પુસ્તકનો લાભ લેવા દરેક સત્પંથી ભાગ્યશાળી થશે. આહુકોની સંખ્યા આજ સુધી હુમારી પાસે ૧૧૧) ની થઈ છે. હજી બાકી ૪૦૦) ની જરૂર છે. તેમાં અહરથ લોકો કાંઈ ધર્મને મદદ કરવા હિમ્મત કરી, મોટો ફાળો આહુકોનો કે, બુકોનો લેશે ? એવી આશા છે. જે અહરથ એ બુકમાં જેવી રીતે મદદ કરશે, તેવીજ રીતે આ પુસ્તકની પાછળ તેનું નામ અમ્મર કરવામાં આવશે. ને તેવીજ નોંધ તેનાં નામ સાથે લખાશે અગાઉ થનાર આહુકોનાં નામો પણ પુસ્તકની પાછળ નોંધવામાં આવશે. અગાઉથી થનાર આહુકો પાસેથી કીંમત ફક્ત રૂ. ૧૧૧ લેવામાં આવશે. ને પાછળથી ખરીદનાર પાસેથી રૂ. ૨) લેવામાં આવશે.

કોઈ અહરથ કોઈની આત્માનાં પુન્ય અર્થે સામટી આ બુકની ૫૦૦) કોપી ખરીદશે, અગર ધર્માદા વેંહુઆવશે તો, તેને તેનાં સવડની સર્વ ગોઠવણો કરી આપવામાં આવશે. ને કીમતમાં પણ ઘણો ફાયદો કરી આપવામાં આવશે. હાલ એજ પોસ્ટ ખરચ લેનારને શિર છે.

લીં સુલેચક,

સૈયદ ળાવાસાહેબ અહમદઅલી.

મું પીરાણા, પોસ્ટ ગીરમથા.

ડીં અહમદાબાદ.

જાહેર ખખર.

સર્વ સત્પંથી વિરોને સૂચનાં કરવામાં આવે છે કે, આજના સુધારાનાં કાળમાં કેટલાક અજ્ઞાની નર મૂંઢેા, સત્પંથનાં જ્ઞાનના રહસ્યથી અજ્ઞાન રહેવાના ઉછાછલા ભાવે ઉત્તપન્ન કરી લેઈ, સુધારાનાં મોહમાં પડી, સત્પંથથી વિમુખ થઈ જાય છે. તેમ કેટલાક સુધારાની આશામાં ગોથાં ખાય છે, પણ ધર્મનાં પ્રેમથી કાંઈ નવું જૂનું કરતા અચકાયે છે; પણ મન તેઓનાં ડગમગતા રહે છે. એ સર્વનું મૂળ કારણ શું છે ? સત્પંથના રહસ્યથી અજ્ઞાન રહેવા પાછુંજ છે. તો તે અજ્ઞાનતાને દૂર કરવાનો પ્રથમ ઉપાયે સત્પંથનાં સાહિત્યને સરળ કરી, તેનો વધારો કરવો જોઈએ. જેથી સર્વ સજ્જનો તેનો લાભ લેઈ, સત્ય માર્ગનાં ભોમિયા બની, સુધારો કરતાં ભૂલવણીમાં પડે નહિ, ને સત્ય રસ્તે સુધારો કરતાં શિખી, ધર્મ ઉપર દ્રઢ ભાવવાળા બને તેથી સત્પંથનાં સાહિત્યના કાર્યમાં મદદ કરશે.

સુધારાનાં હિતેશ્ચુઓને પણ જાણવું જોઈએ કે, પોતે પણ આજસ દૂર કરી, પવિત્ર ક્રિયાઓ પાળતા બનવું, આચાર વિચારનો ભંગ થવા દેવો નહિ; ને જેઓ ક્રિયા

આચારમાં આગશ કરે, તેવા જનોને શાન્તીએ સત્ય બોધ દેઈ સત્ય માર્ગે પ્રેરવા. ઉછાછલા બની ઓડનું ચોડ વેતરનું નહિ. શાન્તીએ આદરેલું કામ ઉત્તમતાને પામે છે.

બીજી વાત એ છે કે, સંપ્રદાયમાં જે અજ્ઞાન્તાએ, ક્રિયા આચારના નિયમો લોપાઈ ગયા છે. ને કાઢેરતા પેશી ગઈ છે; તે દૂર કરવાનો પ્રયત્ન કરવો. બીક અને અન્ય લોકોની લાજ વિવેકે સમજવી કે, તે ધર્મને આડે આવે નહિ. અન્ય ધર્મોએ પોતાનાં ધર્મને વગર બીકે સંતાડતા નથી, તેનું કારણ એ છે કે, તેઓ પૂરણ પોતાનાં ધર્મથી ભોમિયા છે, તેમ તમે પણ તમારા ધર્મથી ભોમિયા બનો, ને ધર્મને સત્ય રીતે પ્રચારમાં રાખી, સંતાઓ નહિ, ધર્મનાં ભોમિયા થવા ઈચ્છતા હોતો હમારા સત્પંથનાં પ્રગટ કરેલા પુસ્તકો ખરીદો, વાંચો, અને તેનો ફેલાવો કરવા પ્રયત્ન કરો. જેથી ધાર્યું કરવા ભાગ્યશાળી થશો એજ.

લી૦ સુબેશ્ચક,

‘ ખાફી. ’

સમજ હોય તો સૂધારો.

સત્પંથનાં સત્યગોરની વાણીનાં શાસ્ત્રો, અજ્ઞાન લહિયાઓના હાથે લખાએલ હોવાથી શુદ્ધ અર્થનો અખંડ અર્થ ગએલો છે, તેમ થતો જાય છે તેને

અન્ય સત્પંથી શાખાવાળા એજ શાસ્ત્રો ગુજરાતીમાં છપાવે છે, તેમાં પણ મતલબ રાખતા હોવાથી અસલપણું પૂરે પૂરું રહેવા પામતું નથી તેને.

અન્ય ધર્મિઓ પણ પ્રથમ ગુજરાતીમાં શાસ્ત્રો છાપી ચૂક્યા છે, પણ તેઓ સત્પંથથી વિમુખ નિવડેલ હોવાથી, ને જ્ઞાનપર ભાવ ન ધરાવતા હોવાથી ઘણું જ ભેદ નાખી દઈ; પોતાના જેવા પુસ્તકો છાપી કાઢ્યા છે, તેને.

લીં. સુભેચ્છક,

સૈયદ બીં. એં. ખાકી.

‘ પીરાણા ’

